

**PROGRAMMA
BEGROTING
2023**

INHOUDSOPGAVE

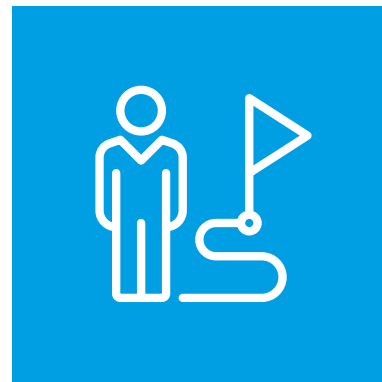
Aanbiedingsnota	4
Vaststellingsbesluit	10
Begroting in één oogopslag (Infographic)	12
Totaal overzicht Meerjarenramingen 2023-2026	13

Paragrafen	114
Paragraaf 1. Lokale heffingen	114
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	124
Paragraaf 3. Financiering	134
Paragraaf 4. Onderhoud kapitaalgoederen	139
Paragraaf 5. Verbonden partijen	145
Paragraaf 6. Grondbeleid	168
Paragraaf 7. Bedrijfsvoering	172
Paragraaf 8. Subsidieverstrekingen	174

PROGRAMMA 1
BESTUREN & SAMENWERKEN
16

Algemene bestuurlijke zaken	17
Regionale representatie en samenwerking	19
Betrouwbare gemeente	21
Openbare orde, veiligheid en preventie	25
Financieel overzicht Besturen & Samenwerken	32

PROGRAMMA 2
LEREN & ONTWIKKELEN
34

Onderwijsbeleid	35
Onderwijshuisvesting	39
Sport	41
Cultuur	45
Financieel overzicht Leren & Ontwikkelen	50

PROGRAMMA 3
WERKEN & ONDERNEMEN
52

Ondernemerschap	53
Bestaanszekerheid	58
Financieel overzicht Werken & Ondernemen	63

PROGRAMMA 4
WONEN & VERBLIJVEN
64

Ruimtelijke ordening	65
Openbare ruimte	69
Vergunningen	74
Mobiliteit	76
Energie en warmte	81
Natuur, landbouw en milieu	85
Financieel overzicht Wonen & Verblijven	92

PROGRAMMA 5
ZORGEN & STIMULEREN
84

Leefbare buurten en dorpen	85
Welzijn	98
Zorg en ondersteuning	101
Jeugd en jeugdzorg	104
Financieel overzicht Zorgen & Stimuleren	108

PROGRAMMA 6
BETALEN & FINANCIEREN
110

Financieel overzicht Betalen & Financieren	112
--	-----

AANBIEDINGSNOTA

Zij aan zij

Voor u ligt de Programmabegroting 2023; onze eerste begroting van de collegeperiode 2022-2026. We zijn trots dat we het college mogen vormen van onze stad, onze dorpen en alle inwoners. Samen met u willen we werken aan de ontwikkelingen die we voor ons zien. Roosendaal biedt veel kansen. Dat komt onder meer door onze gunstige ligging, onze rijke historie en onze goede voorzieningen. Tegelijkertijd komen de grotere maatschappelijke vraagstukken ook bij ons voor. Als lokale overheid hebben we daar niet altijd direct invloed op, maar zijn we wel aan zet om hier zo goed mogelijk mee om te gaan. Voor ons liggen belangrijke keuzes voor de toekomst. We maken deze weloverwogen en zetten onze schouders eronder. We pakken de kans en tonen het lef om te groeien, te veranderen en te verbeteren. We staan zij aan zij in een gemeente met ambitie.

De reis naar de toekomst voor Roosendaal

Het uitspreken van onze ambitie schept duidelijkheid. In het Collegeprogramma 2022-2026 hebben we 15 prioriteiten benoemd die we het eerst gaan aanpakken. In deze Programmabegroting vindt u een weergave van alle projecten waaraan we werken. Deze prioriteiten en projecten dragen allemaal bij aan een mooie toekomst voor onze gemeente.

1. Een betrouwbare en gastvrije gemeente
2. Leefbare en veilige buurten en dorpen
3. Een inclusieve samenleving
4. Bestaanszekerheid voor alle inwoners
5. Een goede toekomst voor onze kinderen
6. Zichtbaar beter onderhoud
7. Prettig en veilig de weg op
8. Ruim baan voor fietsers
9. Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken
10. Versnellen energietransitie en klimaatadaptatie
11. Perspectief landelijk gebied
12. Stimulans voor kunst en cultuur
13. Ruimte voor ontspanning en vermaak
14. Talenten, gouden handen en knappe koppen
15. Op reis naar de stad en dorpen van de toekomst

We werken vanuit vertrouwen en met respect voor mens, dier en natuur. We willen dat iedereen zich gezond, welkom, thuis en veilig voelt in Roosendaal met gelijke kansen en bestaanszekerheid voor iedereen. We zetten de ontwikkeling van onze gemeente en de regio stevig voort en daarbij tonen we het leiderschap dat onze omgeving van ons verwacht. We groeien verder naar meer dan 100.000 inwoners en ons voorzieningenniveau laten we daarop aansluiten. Goed wonen wordt nog meer een onderscheidende kwaliteit van Roosendaal. We zetten ons in voor leefbare en veilige buurten en dorpen met veel ruimte voor ontmoeting. Roosendaal is als focusgebied toegevoegd aan het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Dat is een programma van 20 jaar, waarbij het Rijk, de gemeente Roosendaal en andere lokale partijen samen de leefbaarheid en veiligheid weer op orde brengen en de inwoners een nieuw perspectief bieden. Tussen de buurten en dorpen maken we onze groenstructuren meer robuust en zorgen we voor goede en veilige verbindingen. Op termijn is Roosendaal nagenoeg klimaatneutraal en heeft onze leefomgeving een grote biodiversiteit. Samen met u gaan we een nieuwe toekomst tegemoet van groeien en bloeien.

Monitoring met een brede blik

Om deze groei en bloei goed te kunnen monitoren, kiezen we voor het ontwikkelen van een monitor met een brede blik. Met een brede blik bedoelen we alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het dan ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale verbondenheid, persoonlijke ontplooiing en veiligheid. Deze brede blik laten we terugkomen in de monitoring van onze stad en dorpen.

Het monitoren met een brede blik kan op verschillende manieren vorm krijgen, bijvoorbeeld aan de hand van brede welvaart. De onderstaande figuur toont de brede welvaart in Roosendaal volgens het Centraal Planbureau (CPB). We kiezen ervoor om de lokale Vitaliteitskaart door te ontwikkelen aan de hand van dit concept en de gebruikerservaringen. Op die manier kunnen we recht doen aan wat binnen de gemeente Roosendaal speelt. Deze monitor laten we vervolgens jaarlijks terugkomen in de Programmabegroting.

Gemeente Roosendaal in vergelijking met Nederland

Bron: CPB, 2020

Opm.: Subjectief welzijn is de mate van tevredenheid met de financiële en maatschappelijke positie, de woonsituatie, de vrijetijdsbesteding, vrienden en kennissen, de maatschappij, het huwelijk en het gezin.

Financieel perspectief

We vinden het belangrijk om voldoende middelen te reserveren voor de uitvoering van onze prioriteiten. Tegelijkertijd moeten we realistisch zijn. In het Collegeprogramma hebben we daarom aangegeven hoeveel geld we willen reserveren per prioriteit en welke fasering daarbij hoort. Voor veel zaken gaan we eerst aan de slag met planvorming en eventueel onderzoeken. Daarna komen we bij u terug met een goed voorstel.

Een samenvatting van hoeveel middelen we willen aanwenden per prioriteit voor de komende jaren vindt u hieronder. Daarbij maken we onderscheid tussen incidenteel geld en structureel geld.

Dit doen we omdat een stevige en gezonde financiële positie van onze gemeente een basis uitgangspunt is om investeringen te kunnen doen. Daarom is het belangrijk dat we onze structurele uitgaven meerjarig kunnen blijven betalen. Die kunnen en mogen we

daarom niet betalen van onze incidentele middelen, zoals het op te richten Investeringsfonds. Dat is namelijk ons 'spaargeld'.

Daarbij is het ook belangrijk om geld achter de hand te houden om de consequenties van de eventueel verder oplopende inflatie te kunnen beteugelen in 2023.

	Incidenteel			
	2023	2024	2025	2026
Totaal Prioriteit 1: Een betrouwbare en gastvrije gemeente	1.555.000	250.000	-	-
Totaal Prioriteit 2: Leefbare en veilige buurten en dorpen	1.595.000	2.000.000	3.000.000	3.500.000
Totaal Prioriteit 3: Inclusieve samenleving	100.000	-	-	-
Totaal Prioriteit 4: Bestaanszekerheid voor alle inwoners	150.000	-	-	-
Totaal Prioriteit 5: Een goede toekomst voor onze kinderen	175.000	-	-	-
Totaal Prioriteit 6: Zichtbaar beter onderhoud	2.995.000	-	-	-
Totaal Prioriteit 7: Prettig en veilig de weg op	1.505.000	100.000	-	-
Totaal Prioriteit 8: Ruim baan voor fietsers	120.000	35.000	-	-
Totaal Prioriteit 9: Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken	50.000	-	-	-
Totaal Prioriteit 10: Versnellen energietransitie en klimaatadaptatie	2.395.000	80.000	-	-
Totaal Prioriteit 11: Perspectief Landelijk Gebied	295.000	-	-	-
Totaal Prioriteit 12: Stimulans voor kunst en cultuur	865.000	50.000	50.000	-
Totaal Prioriteit 13: Ruimte voor ontspanning en vermaak	980.500	-	-	-
Totaal Prioriteit 14: Talenten, Gouden handen en knappe koppen	140.000	110.000	-	-
Totaal Prioriteit 15: Op reis naar de stad en dorpen van de toekomst	2.125.000	700.000	-	-
Totaal Op orde brengen fte's	-	-	-	-
Totaal	15.045.500	3.325.000	3.050.000	3.500.000

	Structureel			
	2023	2024	2025	2026
Totaal Prioriteit 1: Een betrouwbare en gastvrije gemeente	385.000	350.000	255.000	240.000
Totaal Prioriteit 2: Leefbare en veilige buurten en dorpen	1.347.000	1.627.000	1.802.000	1.802.000
Totaal Prioriteit 3: Inclusieve samenleving	170.000	170.000	170.000	170.000
Totaal Prioriteit 4: Bestaanszekerheid voor alle inwoners	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal Prioriteit 5: Een goede toekomst voor onze kinderen	500.000	500.000	500.000	500.000
Totaal Prioriteit 6: Zichtbaar beter onderhoud	-	-	-	-
Totaal Prioriteit 7: Prettig en veilig de weg op	250.000	250.000	250.000	250.000
Totaal Prioriteit 8: Ruim baan voor fietsers	-	-	-	-
Totaal Prioriteit 9: Gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken	-	-	-	-
Totaal Prioriteit 10: Versnellen energietransitie en klimaatadaptatie	275.000	250.000	250.000	250.000
Totaal Prioriteit 11: Perspectief Landelijk Gebied	-	-	-	-
Totaal Prioriteit 12: Stimulans voor kunst en cultuur	170.000	220.000	220.000	220.000
Totaal Prioriteit 13: Ruimte voor ontspanning en vermaak	57.000	59.500	73.000	73.000
Totaal Prioriteit 14: Talenten, Gouden handen en knappe koppen	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal Prioriteit 15: Op reis naar de stad en dorpen van de toekomst	210.000	210.000	210.000	210.000
Totaal Op orde brengen fte's	4.116.538	6.383.075	6.283.075	6.228.075
Totaal	8.535.538	11.074.575	11.068.075	10.998.075

Zoals u kunt zien, willen we veel geld gaan investeren in onze stad en dorpen. In 2023 willen we al veel zaken oppakken, maar daarnaast willen we de komende tijd ook veel plannen maken die we vanaf 2024 zullen gaan uitvoeren. Daarom kiezen we ervoor in onze begroting een groot deel van onze structurele middelen vanaf 2024 beschikbaar te houden. In de Kadernota 2024 en de programmabegroting 2024 zullen we u een voorstel doen voor de uitvoering van plannen en de daarbij behorende inzet van onze structurele middelen. Op die manier kunnen we, samen met u, als raad, een integrale afweging maken waar we ons geld aan willen uitgeven.

Onze meerjarige structurele financiële ruimte ziet er als volgt uit:

	2023	2024	2025	2026
Financiële ruimte	13.185.000	21.043.000	28.070.000	22.564.000

Dit saldo wordt met name gevoed door de rijksbijdragen. Deze stoppen nooit, daarom noemen we dit structureel. Hiervan kunnen we dus de zaken betalen die elk jaar terugkomen. Zoals u kunt zien is er voldoende ruimte in het structurele saldo om de structurele kosten te betalen van de prioriteiten én een storting van € 3,3 miljoen in het Investeringsfonds te doen. We houden dan zelfs geld over - zoals eerder aangegeven - om toekomstige uitvoeringsplannen te betalen maar ook om risico's op te vangen. Risico's zijn bijvoorbeeld de energielasten van de gemeentelijke gebouwen, overige prijsstijgingen en eventuele aanvullende acties in het kader van bestaanszekerheid voor onze inwoners.

Structureel	2023	2024	2025	2026
Financiële ruimte	13.185.000	21.043.000	28.070.000	22.564.000
Wat hebben we nodig? (prioriteiten)	8.535.538	11.074.575	11.068.075	10.998.075
Storting in Investeringsfonds	3.300.000			
Overschot	1.349.463	9.968.425	17.001.925	11.565.925

Investeringsfonds

In ons Ambitie akkoord 2022-2026 hebben we aangegeven een Investeringsfonds op te willen richten van ten minste € 30 miljoen. Dit gaan we ook doen. In 2023 storten we vanuit onze reserves € 26,7 miljoen en vanuit ons begrotingssaldo 2023 (de financiële ruimte) de resterende € 3,3 miljoen, zodat het totale bedrag van € 30 miljoen direct beschikbaar is.

In het voorstel voor de prioriteiten wordt in totaal voor de jaren 2023-2026 voor € 24,9 miljoen aan incidentele middelen gevraagd. Het investeringsfonds geeft voldoende ruimte om dit te dekken.

In elk Planning & Control document uit onze cyclus zullen we aandacht geven aan het Investeringsfonds, zodat inzicht gegeven wordt.

Naast de investeringsruimte, die we op deze manier creëren via het Investeringsfonds, reserveren we ook investeringsruimte in het structurele saldo van de begroting door een begroting met een begrotingsoverschot te presenteren.

VASTSTELLINGSBESLUIT

Vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Roosendaal in zijn vergadering van 10 november 2022.

De griffier,

De voorzitter,

E. van der Mark

J.M. van Midden

TOTAALOVERZICHT MEERJARENRAMINGEN 2023-2026

Lasten (X € 1.000)		2023	2024	2025	2026
1	Besturen & Samenwerken	38.701	39.186	39.862	40.561
2	Leren & Ontwikkelen	23.581	24.915	25.276	25.441
3	Werken & Ondernemen	68.064	69.282	70.264	71.192
4	Wonen & Verblijven	59.166	58.431	62.727	57.709
5	Zorgen & Stimuleren	66.558	65.491	65.976	66.593
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.390	4.703	5.017	5.257
	Totaal	260.460	262.008	269.122	266.753
Baten (X € 1.000)		2023	2024	2025	2026
1	Besturen & Samenwerken	1.651	1.698	1.731	1.794
2	Leren & Ontwikkelen	5.931	5.459	5.498	5.537
3	Werken & Ondernemen	34.373	35.501	36.297	36.803
4	Wonen & Verblijven	40.076	38.529	41.421	35.472
5	Zorgen & Stimuleren	12.086	10.783	10.765	10.768
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	185.354	192.240	201.739	190.333
	Totaal	279.471	284.210	297.451	280.707
Saldo (X € 1.000)		2023	2024	2025	2026
1	Besturen & Samenwerken	37.050 N	37.488 N	38.131 N	38.767 N
2	Leren & Ontwikkelen	17.650 N	19.456 N	19.778 N	19.904 N
3	Werken & Ondernemen	33.691 N	33.781 N	33.967 N	34.389 N
4	Wonen & Verblijven	19.090 N	19.902 N	21.306 N	22.237 N
5	Zorgen & Stimuleren	54.472 N	54.708 N	55.211 N	55.825 N
6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	180.964 V	187.537 V	196.722 V	185.076 V
970	Saldo rekening lasten en baten	19.011 V	22.202 V	28.329 V	13.954 V
Mutaties reserves:					
980	Toevoegingen aan reserves	22.669	21.147	20.859	20.739
980	Onttrekkingen aan reserves	20.304	20.675	20.912	22.328
	Resultaat rekening lasten en baten	16.646 V	21.730 V	28.382 V	15.543 V

Begroting 2023 in één oogopslag

ZIJ AAN ZIJ
IN EEN GEMEENTE
MET AMBITIE

Aantal inwoners 2022: **77.244**

in

Inkomsten
2022

Lokale heffingen

OZB	€ 14.465.000
Rioolheffing	€ 13.464.000
Afvalstoffenheffing	€ 10.909.000
Leges	€ 2.544.000
Parkeerbelastingen en -vergunningen	€ 1.930.000
Reclamebelasting	€ 618.000
Standplaatsen	€ 278.000
Toeristenbelasting	€ 193.000
Precariobelasting	€ 117.000

Overige inkomsten

Opbrengst grondexploitatie	€ 8.229.000
Opbrengst vastgoed (huur en verkoop)	€ 2.959.000
Penvoerderschap Jeugd	€ 8.225.000
Opbrengsten overheidsinstellingen	€ 1.927.000
Rente en dividendopbrengsten	€ 818.000
Overige opbrengsten	€ 6.025.000

uit

Uitgaven
2022

339
miljoen

Programma 1

	totaal	per inwoner
Algemene bestuurlijke zaken	€ 3.205.000	€ 41
Regionale representatie en samenwerking	€ 1.361.000	€ 18
Betrouwbare gemeente	€ 31.329.000	€ 406
Openbare orde, veiligheid en preventie	€ 9.919.000	€ 128

46
miljoen

Programma 2

Onderwijsbeleid	€ 8.210.000	€ 106
Onderwijshuisvesting	€ 6.113.000	€ 79
Sport	€ 4.961.000	€ 64
Cultuur	€ 6.613.000	€ 86

26
miljoen

Programma 3

Ondernemerschap	€ 4.643.000	€ 60
Bestaanszekerheid	€ 65.426.000	€ 847

70
miljoen

Programma 4

Ruimtelijke ordening	€ 13.749.000	€ 178
Openbare ruimte	€ 35.991.000	€ 466
Vergunningen	€ 2.140.000	€ 28
Mobiliteit	€ 4.931.000	€ 64
Energie en warmte	€ 1.847.000	€ 24
Natuur, landbouw en milieu	€ 11.542.000	€ 149

70
miljoen

Programma 5

Leefbare buurten en dorpen	€ 2.390.000	€ 31
Welzijn	€ 8.675.000	€ 112
Zorg en ondersteuning	€ 25.110.000	€ 325
Jeugd en jeugdzorg	€ 37.361.000	€ 484

74
miljoen

Programma 6

Algemene lasten, treasury en belastingen	€ 4.462.000	€ 58
Dotaties Reserves	€ 48.552.000	€ 629

53
miljoen

Bovenstaande cijfers zijn inclusief de aanbodingsnota (1e begrotingswijziging).

Kijk voor de gehele begroting op www.roosendaal.nl/begroting

Inkomsten
2022

Uitgaven
2022

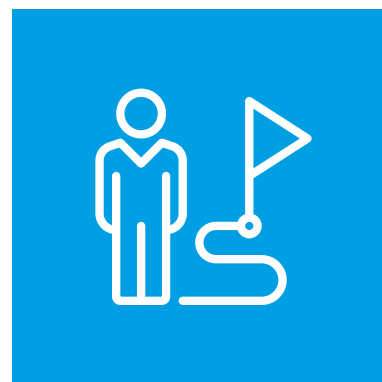
Begroot
resultaat

1
miljoen

PROGRAMMA
BEGROTING
2023

PROGRAMMA 1
BESTUREN &
SAMENWERKEN

PROGRAMMA 2
LEREN &
ONTWIKKELEN

PROGRAMMA 3
WERKEN &
ONDERNEMEN

PROGRAMMA 4
WONEN &
VERBLIJVEN

PROGRAMMA 5
ZORGEN &
STIMULEREN

PROGRAMMA 6
BETALEN &
FINANCIEREN

BESTUREN & SAMEN WERKEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Algemene bestuurlijke zaken	burgemeester Han van Midden
Regionale representatie en samenwerking	wethouder Arwen van Gestel
Betrouwbare gemeente	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Openbare orde, veiligheid en preventie	burgemeester Han van Midden

ALGEMENE BESTUURLIJKE ZAKEN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Verhaal van Roosendaal

Door het verhaal van Roosendaal op te stellen, bouwen we indirect aan onze gemeente en aan de trots op onze mooie stad, dorpen en mensen. Het verhaal van Roosendaal vertelt ons verhaal, wie wij zijn als stad, de dorpen en de mensen die er wonen en werken. Roosendaal is een gemeente in beweging, waar veel mogelijk is. De stad en de dorpen zijn een fijne plek om te wonen, werken, recreëren, ondernemen en studeren. In Roosendaal heerst een ondernemerscultuur, zijn wij hartelijk en voelen we ons verbonden met onze omgeving, dit is immers onderdeel van ons DNA. Wij willen gaan bouwen aan trots in Roosendaal. Trots op Roosendaal, haar dorpen, haar inwoners en ondernemers en dat verhaal willen wij gaan vertellen. Wij werken samen met alle partijen in en om de gemeente en daarbuiten om het verhaal van Roosendaal te vertellen. In het verhaal van Roosendaal zal de roos een centrale rol spelen als symbool.

WAT GAAN WE **DOEN**?

- > Samen het verhaal van Roosendaal opstellen gericht op het leren kennen, erkennen en waarderen van Roosendaal, alsook Roosendalers die daaraan bijdragen.
- > Een plan van aanpak opstellen over hoe wij als gemeente het beste bij kunnen dragen aan het opbouwen van trots in de stad en de dorpen.
- > Onderdeel van dit plan van aanpak is in ieder geval het opzetten van een grote campagne om bij te dragen aan het gevoel van trots op onze gemeente.
- > De symboliek van het verhaal van Roosendaal neerzetten en zichtbaar maken in de stad en de dorpen.
- > Het introduceren van een nieuw ontwerp van de Roosenspeld, daar meer promotie voor maken en ook een jaarlijkse bijeenkomst organiseren voor de inwoners, die ooit een Roosenspeld hebben gekregen. Dat laatste als dank, maar ook om te helpen de trots op onze gemeente mede uit te dragen.

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten						
Algemene bestuurlijke zaken	2.788	3.139	3.185	3.155	3.198	3.197
Baten						
Algemene bestuurlijke zaken	88	0	0	0	0	0
Saldo	2.700	3.139	3.185	3.155	3.198	3.197

REGIONALE REPRESENTATIE EN SAMENWERKING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We zetten de ontwikkeling van onze gemeente en de regio stevig voort. De potentie is groot en Roosendaal wil zich dan ook goed positioneren en een trekkersrol vervullen binnen de regionale samenwerkingsverbanden. Er zijn provinciale en landelijke ontwikkelingen waarin (sub)regionale overlegtafels de basis vormen voor toekomstige ontwikkelingen. De koers die we hierin aanhouden maken we weloverwogen en zij aan zij met onze inwoners, ondernemers en partners in Roosendaal én met essentiële partners in de regio. De bovenlokale belangen van andere gemeenten in de regio zijn in goed overleg verweven met de belangen van Roosendaal. We gaan een toekomst tegemoet van groei en het toekomstproef maken van onze voorzieningen. Dat vergroot onze weerbaarheid en geeft ons slagkracht om toekomstige uitdagingen aan te pakken vanuit een solide basis. Door een trekkersrol te pakken binnen de westflank van de regio West-Brabant nemen we verantwoordelijkheid voor onze positie en rol in de regio. We zijn partner binnen samenwerkingsverbanden en we trekken samen met andere gemeenten en partners op bij de aanpak van majeure opgaven en noodzakelijke lobby richting andere overheden. Ook binnen het sociaal domein en andere samenwerkingsverbanden pakken we onze rol om voldoende slagkracht te organiseren op diverse thema's. Regionaal zetten we de eerste stappen in het uitwerken van een regionale marketingstrategie. Door de ligging tussen enkele wereldsteden en naast één van de grootste toeristische provincies van Nederland kent West-Brabant een enorme potentie, onder meer op het gebied van leisure. Roosendaal is daarbij open, uitnodigend en constructief om deze positie en trekkersrol te vervullen bij regionale bijeenkomsten en overleggen. Daarbij is het HUIS van Roosendaal toegankelijk voor regionale bijeenkomsten om te werken aan gemeenschappelijke uitdagingen.

WAT GAAN WE **DOEN**?

- > We zetten in op onze Stedelijke Regio ontwikkelingen in West-Brabant-West en dragen zorg voor een ambitieus en realistisch woningbouwprogramma als hefboom voor verbetering van onze bereikbaarheid, voorzieningen, verduurzaming en landschapsontwikkelingen.
- > Om onze trekkersrol goed te kunnen vervullen, reserveren we ruimte in het investeringsfonds. Daarmee kunnen we regionale ontwikkelingen en initiatieven ondersteunen en regiodeals met provincie Noord-Brabant en het Rijk maken.
- > We nemen actief deel aan diverse landelijke en regionale netwerken, zoals G40 en de VNG. We blijven actief deelnemen aan de Regio West-Brabant (RWB).

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Regionale representatie en samen- werking	721	847	786	801	812	822
Baten Regionale representatie en samen- werking	97	103	110	112	114	117
Saldo	624	744	676	689	698	705

BETROUWBARE GEMEENTE

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

In de gemeente Roosendaal kunnen inwoners, ondernemers en instellingen erop rekenen dat de lokale overheid samen met hen optrekt. Zij kunnen rekenen op een betrouwbare gemeente; als dienstverlener, als partner, als vergunningverlener, als uitkeringsverstrekker en als beleidsmaker. Zij verdienen een partner die luistert, uitlegt, duidelijk is en haar afspraken nakomt. Die gelooft in de kracht van mensen en handelt vanuit vertrouwen. Onze belangrijkste ambitie is om zij aan zij te staan met onze partners om zo het vertrouwen in de politiek en het bestuur te vergroten en de betrokkenheid bij de samenleving te stimuleren. Om deze betrokkenheid te vergroten, maken we zelf de eerste stap door het goede voorbeeld te geven. We maken dingen mogelijk waar het kan; maatwerk is daarbij het uitgangspunt. We leggen uit wat we doen en waarom, vooral als iets niet kan of tegen iemands belangen ingaat. We streven naar maximale openheid en transparantie. Dat doen we door de manier waarop we als organisatie handelen en door het inrichten van ons beleid, onze processen en onze systemen. Samen werken we aan de toekomst van Roosendaal.

WAT GAAN WE **DOEN**?

Open Roosendaal

Een betrouwbare gemeente begint bij ons eigen handelen; het bewustzijn van de rol die je als individu hebt in het geheel en hoe je daarmee bijdraagt aan onze ambities op het thema betrouwbare gemeente. Om een betrouwbare gemeente te kunnen zijn, is het cruciaal dat we inzetten op openheid en transparantie. Een belangrijke voorwaarde voor het zijn van een betrouwbare gemeente is dat we onze informatie gemakkelijk en snel kunnen vinden en openbaar kunnen maken. We streven naar maximale transparantie en zetten in op verdere implementatie van de nieuwe Wet open overheid (Woo), voorheen Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

BETROUWBARE GEMEENTE

- > In 2023 gaan we aan de slag met een organisatiebreed trainingsprogramma voor onze medewerkers op het gebied van betrouwbare gemeente.
- > Om een open Roosendaal te zijn, willen we onze informatie makkelijk vindbaar en toegankelijk maken. We gaan in 2023 verder met het aanpassen van onze processen en systemen. We starten met een aantal pilots om informatie actief openbaar te maken en hiervan te leren.
- > We zetten in op een verdere implementatie van de Woo. Hierbij volgen we de landelijke ontwikkelingen en deadlines en sorteren we daar waar mogelijk op voor.
- > We optimaliseren het proces van Woo-verzoeken (de voormalige Wob-verzoeken). De rol van de Woo-contactpersoon breiden we uit, zodat onze inwoners, ondernemers en instellingen snel antwoord krijgen en onze medewerkers geholpen worden met het zo transparant mogelijk werken.

Dienstverlening

De gemeente Roosendaal is voor iedereen goed bereikbaar en benaderbaar; we zijn klantvriendelijk en gastvrij. Roosendaal gaat groeien en dat betekent dat we onze dienstverlening mee laten groeien. Dat doen we door sterk in te zetten op digitalisering. Daarmee kunnen onze inwoners en ondernemers tijd- en plaats-onafhankelijk aanvragen doen of diensten afnemen. Zo bereiden we ons ook voor op de generatie van de toekomst. We digitaliseren waar het kan, maar bieden altijd de mogelijkheid voor persoonlijk contact. We gaan inwoners en ondernemers actief betrekken bij de ontwikkeling van onze dienstverlening. Hun wensen staan centraal; we bewegen mee en stellen ons innovatief op. We hebben ook te maken met (nieuwe) wetten, regels en beleid. Daarom gaan we duidelijker en transparanter communiceren en verwachtingen meer helder maken.

- > Onze dienstverlening in de nieuwe Publieksplaza van het HUIS van Roosendaal gaan we na 100 dagen evalueren en verder verbeteren. Ook gaan we onderzoeken hoe we meer continu de tevredenheid over onze dienstverlening kunnen meten.
- > We gaan de kanalen waarmee inwoners en ondernemers contact kunnen opnemen met ons verbeteren, zoals ons telefoniekanaal en de digitale assistent op onze website. We gaan ook de mogelijkheden onderzoeken voor beeld- en videobellen.
- > De digitale toegankelijkheid gaan we verbeteren. Ook komt onder meer een 'MijnRoosendaal' portaal voor inwoners, waar we in 2023 functionaliteiten aan gaan toevoegen.
- > Onze dienstverlening verbeteren we ook door actief aanwezig te zijn in onze buurten en dorpen.

Participatie

Als betrouwbare gemeente staan we open voor onze samenleving. We willen een partner zijn die luistert, meedenkt en beleid maakt mét mensen in plaats van over mensen. Aan de voorkant zijn we duidelijk over participatiemogelijkheden voor onze inwoners. Dit vraagt om een transparant participatieproces: wat is de invloedruimte en hoe ziet het proces eruit? Duidelijkheid zorgt voor een goede samenwerking - zij aan zij - en uiteindelijk voor een betrouwbare gemeente. Om hierop te investeren worden de thema's vanuit betrouwbare gemeente integraal opgepakt. Door deze integrale aanpak ontstaat er meer slagkracht en daarmee een beter resultaat voor onze inwoners en ondernemers.

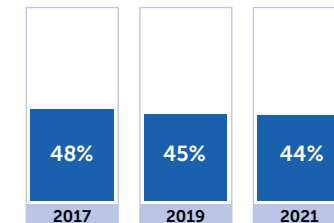
Participatie is niet een doel op zich maar een belangrijk middel om te doen wat nodig is en om aan te sluiten op de leefwereld van onze inwoners en ondernemers.

- > In 2023 gaan we beleid ontwikkelen met een participatieleidraad voor onze organisatie; we investeren op participatieadvies, we bedden dit in in onze huidige werkwijzen en we bieden trainingen aan. We streven naar een lerende en zelfcorrigerende cyclus, waarbij we continu evalueren en waarbij we ons richten op bewustwording.
- > We stellen ons open voor verschillende vormen en niveaus van participatie, waaronder overheidsparticipatie bij initiatieven van inwoners en ondernemers, inwonersparticipatie bij beleidsvorming en projecten én duurzame participatie door permanent in gesprek te zijn met inwoners en ondernemers.
- > Vanuit duurzame participatie starten we met een vorm van continue dialoog; we verbreden de methodiek van Roosendaal Spreekt, Roosendaal Doet (#RSRD).
- > Vanuit het Investeringsfonds stellen we middelen beschikbaar voor een participatiebudget om initiatieven te ondersteunen en zo betrokkenheid te vergroten en de leefbaarheid structureel te verbeteren. Voor ons als gemeente is participatie geen vrijblijvendheid. Bij elke opgave denken we na en geven we aan hoe we betrokkenen optimaal gaan betrekken.

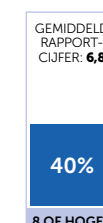
Percentage inwoners dat geïnteresseerd is in **lokale politieke onderwerpen**

Bron: Bewonersenquête

Percentage inwoners dat het **contact met de gemeente met een ruime voldoende waardeert** (8 of hoger) (meting sinds 2021)

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten						
Betrouwbare gemeente	21.437	30.026	25.009	25.139	25.636	25.977
Baten						
Betrouwbare gemeente	1.680	4.895	1.442	1.478	1.515	1.553
Saldo	19.757	25.131	23.567	23.661	24.121	24.424

OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Samen met onze inwoners werken we aan een sterke gemeente Roosendaal, met sterke buurten en dorpen, waar mensen prettig en veilig wonen, werken en recreëren. Waarin inwoners, ondernemers en organisaties weerbaar zijn en zich beschermd weten en veilig voelen, waarin criminaliteit zo veel als mogelijk voorkomen wordt, waarin aanwezige overlast en criminaliteit stevig aangepakt worden. We investeren in de veiligheid van onze inwoners. Soms nemen we hierin de leiding en soms ondersteunen we. In onze aanpak staat preventie voorop, waarbij we doorpakken daar waar het nodig is.

WAT GAAN WE **DOEN?**

Handhaving en Toezicht

We houden toezicht en handhaven wet- en regelgeving met betrekking tot de bebouwde en onbebouwde leefomgeving. Wettelijke regels, normen en vergunningvoorschriften zijn gericht op het bieden van bescherming tegen gezondheids-, veiligheids- en milieurisico's. De gemeente bevordert naleving van de regels en ziet erop toe. We richten ons op bescherming en verbetering van de leefomgeving.

OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

- > We controleren horeca en andere verstrekkers van alcohol op naleving van de wettelijke regels en vergunningvoorschriften. Bij geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving handhaven we bestuursrechtelijk.
- > We maken gebruik van gastheren in het horecagebied. Zij maken bezoekers wegwijs, maken contact met het uitgaanspubliek en proberen vervelende situaties te voorkomen. Het moet gezellig en veilig zijn en blijven.
- > We houden toezicht op en handhaven bestuursrechtelijk met betrekking tot panden waar sprake is van prostitutie, huisvesting van arbeidsmigranten/ sociaal zwakkeren. Het gaat hierbij niet alleen om bewoners waarvan wordt verwacht dat de regels worden overtreden, maar juist ook om bewoners die zorg mijden en/ of ondersteuning kunnen gebruiken. Dit doen we onder andere door adrescontroles in samenwerking met onze ketenpartners, zoals UWV, ISZW en de Belastingdienst.

(Sociale) Veiligheid

Dit richt zich op het voorkomen en verminderen van overlast en onveilige situaties door het integraal inzetten van goede zorg, passende ondersteuning en repressief optreden. Onze inwoners moeten zich goed en veilig voelen in hun buurt, hun alledaagse woon- en leefomgeving; dat wil zeggen: onbedreigd, niet geïntimideerd en niet gehinderd door overlast van de omgeving. Verschijnselen die daar haaks op staan - zoals vormen van geweld en (zware) overlast - pakken we aan.

- > We handelen daadkrachtig en nemen verantwoordelijkheid bij complexe en risicovolle casuïstiek, waarbij er zorgen over openbare orde en veiligheid zijn. We verminderen overlast en gevoelens van onveiligheid door een persoonsgerichte aanpak (PGA). Deze aanpak is gericht op de persoon die veiligheidsproblemen en/of overlast veroorzaakt. Een integraal op de persoon toegesneden (mix van) interventie(s) is onze manier om deze persoon samen met onze ketenpartners (m.n. de politie, (de partners uit het) Zorg- en Veiligheidshuis en de woningcorporaties) aan te pakken. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van bestuursrechtelijke instrumenten.
- > We intensiveren onze aanpak met betrekking tot huiselijk geweld en leggen (waar nodig) een tijdelijk huisverbod en (indien noodzakelijk) verlenging daarvan op. Daarbij bieden we de juiste hulp op het gebied van zorg en veiligheid. We willen tijdig 'achter de voordeur komen' om zorg en steun te geven.
- > We werken samen met de politie, het Openbaar Ministerie en de brandweer, planmatig aan de aanpak van illegaal vuurwerk en (vuurwerk)overlast. Gezamenlijk bepalen we acties om te komen tot een integrale aanpak en inzet.
- > We werken aan een goede informatiepositie om maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie inzichtelijk te maken, gericht op het voorkomen, signaleren en verminderen van onveilige situaties. Wanneer openbare orde verstoringen dreigen te ontstaan zetten we, samen met onze ketenpartners, de juiste interventies in om (verdere) onrust te voorkomen.
- > We maken, daar waar het noodzakelijk is voor handhaving van de openbare orde, gebruik van slimmer cameratoezicht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van camera's die patronen herkennen, kunnen tellen en rekenen.

Ondermijning

Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Hierdoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af. Dit effect heet ook wel ondermijning. We richten ons op het in een vroeg stadium herkennen van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit door een stevige integrale aanpak en een goede informatiepositie op te bouwen. Bij vroegtijdige onderkenning kan beter worden voorkomen dat de samenleving en overheidsorganisaties criminelen faciliteren. We doen er alles aan om ondermijnende criminaliteit te weren; we werpen barrières op via bestuurlijke instrumenten, zoals het toepassen van de Wet Bibob.

- > De Wet Bibob geeft de mogelijkheid om aanvragers en houders van vergunningen en subsidies te toetsen op integriteit. We passen, overeenkomstig ons beleid, deze wet toe. We passen de 'Beleidsregel Bibob' toe en gaan voor een zo breed mogelijke inzet van dit instrument. De bestuurlijke en ambtelijke bewustwording (weerbaarheid tegen ondermijning) vraagt hierbij de nodige aandacht.
- > We analyseren de kwetsbare processen binnen onze gemeentelijke organisatie en versterken de kwetsbare schakels zodat we onze rol bij de aanpak van ondermijning goed en veilig kunnen uitvoeren.
- > We werken regionaal samen - onder andere binnen de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland - om als één georganiseerde overheid crimineel ondernemerschap effectief te verstoren.
- > We beperken de bewegingsruimte van (groepen) criminelen en zorgen voor omstandigheden die voor criminelen ongunstig zijn.
- > De handel in en het vervaardigen van drugs is sterk verbonden met georganiseerde criminaliteit. We pakken drugsoverlast, samen met onze ketenpartners, gericht aan.
- > We voeren aangekondigde en onaangekondigde (integrale) controles uit in panden, op percelen, in voertuigen en in de openbare ruimte. Bij geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving handhaven we bestuursrechtelijk.
- > We implementeren de 'Brabantse norm weerbare overheid'. Het doel hiervan is dat alle overtreeders overal in Brabant dezelfde behandeling krijgen doordat de regels en de controle op de regels in alle gemeenten hetzelfde zijn.

Preventie

We zetten in op nauwe samenwerking op het gebied van preventie, netwerkvorming en vroegtijdige signalering en interventie. Jongeren en mensen in een kwetsbare positie zijn gevoelig voor ondermijnende criminaliteit en daarvoor is extra aandacht nodig vanuit een intensieve netwerksamenwerking. Er wordt ingezet op mensen met verward en onbegrepen gedrag om bijbehorende overlast te voorkomen en snel passende ondersteuning te bieden. Bewustwording van digitale risico's in de online omgeving zijn voor inwoners en ondernemers van belang om slachtofferschap te voorkomen. Bij preventie vervullen ook inwoners een belangrijke rol, bijvoorbeeld in de vorm van buurtpreventie en de signaalfunctie die ze vervullen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Ook de bestuurlijke weerbaarheid van de gemeente is cruciaal, zodat medewerkers, bestuur en politieke ambtsdragers zonder bedreiging, intimidatie of andere ondermijnende invloeden hun werk kunnen doen en om te voorkomen dat criminelen worden gefaciliteerd.

OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

We investeren in onze toekomstige veiligheid door samen met onze partners jeugdoverlast en -criminaliteit te voorkomen dan wel aan te pakken. We richten ons zowel op groepen als op individuen. Dit doen we door samen te werken met het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, het Openbaar Ministerie, de politie, de woningcorporaties en maatschappelijke organisaties.

We willen dat kinderen en jongeren in Roosendaal veilig en gezond opgroeien, zich op een gezonde manier ontwikkelen en actief deelnemen aan de samenleving. Echter, we zien dat de jeugd op steeds jongere leeftijd in aanraking komt met criminaliteit. We willen jongeren zo jong mogelijk beschermen tegen (georganiseerde) criminaliteit en hen perspectief bieden en hiermee de 'gouden roltrap' die jongeren naar de georganiseerde criminaliteit brengt, afbreken.

- > We bieden tijdig laagdrempelige ondersteuning aan (kwetsbare) jongeren in hun ontwikkeling naar volwassenheid.
- > We hebben extra aandacht voor basisschoolleerlingen (groep 7/8); deze leeftijd is cruciaal voor de richting waarin hun verdere leven gaat. We bieden, o.a. via Halt, lessen aan op basis- en voortgezet onderwijs.
- > We richten ons door middel van een statusverlagende en/ of statusverleggende aanpak op jongeren die in de criminaliteit terecht zijn gekomen.
- > We zetten (meer) jongerenwerk en straathoekwerk in.
- > We brengen, binnen de wettelijke mogelijkheden, interne en externe informatie bij elkaar om onze (gezamenlijke) informatiepositie te verbeteren en op basis hiervan de jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit nog gericht aan te pakken.
- > We pakken casuïstiek integraal aan met partners als zorg- en veiligheidshuis, school, politie, jeugdzorg, reclassering en OM. Hierbij benut iedere partner zijn eigen bevoegdheden en instrumenten om jeugdoverlast en criminaliteit aan te pakken en/ of jongeren en hun ouders zorg en passende ondersteuning te bieden om te voorkomen dat ze afglijden in de criminaliteit.

Mensen met onbegrepen gedrag en zorgmijders

Het aantal incidenten met mensen met onbegrepen gedrag kent helaas een stijgende lijn.

- > We willen kwetsbare inwoners vinden, binden en toeleiden naar zorg, zodat ze, binnen hun mogelijkheden, kunnen participeren in de samenleving. Een passend ondersteuningsaanbod voor de brede(re) doelgroep van mensen met onbegrepen gedrag is nodig om hen de juiste hulp te kunnen bieden en de (door de omgeving) ervaren overlast te reduceren.
- > We willen, bij hulp- of zorgverleners, kortere wachttijsten voor jeugd en volwassenen. Dit om tijdig en adequate hulp te bieden maar ook om langdurige druk op de veiligheidspartners of overlast in de buurt te voorkomen.
- > We pakken casuïstiek integraal aan met partners als zorg- en veiligheidshuis, OGGZ, politie en OM. Hierbij benut iedere partij zijn eigen bevoegdheden en instrumenten om casuïstiek aan te pakken en adequate zorg en passende ondersteuning aan kwetsbare inwoners te bieden. We bieden sneller de juiste hulp die nodig is door bijvoorbeeld de inzet van een wijk-GGZ'er en/of Barka (hulp aan dakloze en kwetsbare mensen) om op die manier langdurige situaties te vermijden en de druk op de veiligheidspartners te verminderen.

- > We bieden handelingsperspectieven aan de directe omgeving van mensen met onbegrepen gedrag, met extra aandacht voor de buurt/buren. Het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant kan hierin een bekender begrip worden. Dit komt ook ten goede aan de bekendheid van het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant.

High Impact Crimes

High Impact Crimes (HIC) is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven. Een HIC-delict heeft grote impact op de persoonlijke levenssfeer. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving. Onveiligheidsgevoelens kunnen door High Impact Crimes sterk vergroot worden en langdurig aanhouden.

- > We geven (gericht) voorlichting over het voorkomen van mogelijk slachtofferschap.
- > Daarnaast zetten we in op het voorkomen van woninginbraken door het verstrekken van subsidie aan particuliere woningeigenaren op de aanschaf van gecertificeerd hang- en sluitwerk.

Digitale veiligheidsrisico's

- > We bevorderen de digitale veiligheid om te voorkomen dat inwoners, ondernemers, organisaties en de gemeente zelf slachtoffer worden van cyber gerelateerde zaken.
- > We geven adviezen (voorlichting), gericht op het risicobewustzijn en op het zelf beschermend gedrag, om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van cybercrime en digitale criminaliteit.

Buurtpreventie

Buurtpreventie is een vorm van toezicht door bewoners in de eigen buurt, opgestart door de bewoners zelf en vanuit een gevoel zelf mede verantwoordelijk te zijn voor de veiligheid in de buurt. Buurtpreventie vindt altijd plaats in samenwerking met politie, gemeente en andere partners, zoals bijvoorbeeld woningbouwcoöperaties.

- > We ondersteunen de buurtpreventieteams en vergroten het aantal teams op voorwaarde dat er draagvlak is vanuit de buurt om aan de slag te gaan en blijven met buurtpreventie.

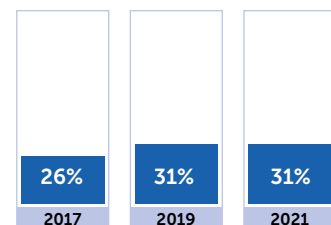

OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

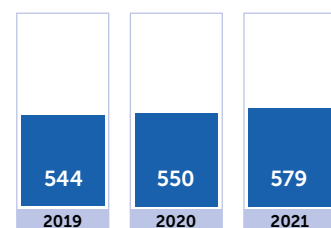
Percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in hun eigen buurt of dorp

Bron: Bewonersenquête

Totaal aantal misdrijven per 10.000 inwoners

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

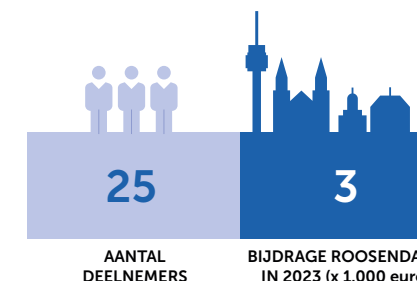
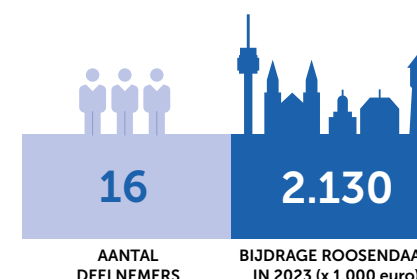
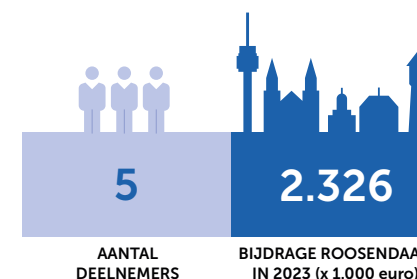
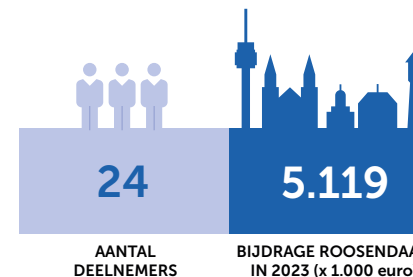
WAT MAG DIT KOSTEN?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Openbare orde, veiligheid en preventie	11.457	11.439	9.721	10.091	10.216	10.565
Baten Openbare orde, veiligheid en preventie	238	325	99	108	102	124
Saldo	11.219	11.114	9.622	9.983	10.114	10.441

Gemeenschappelijke regelingen

Om onze doelen te realiseren, werken we samen met anderen; zo nemen we deel in verbonden partijen. Een totaal overzicht en de financiële informatie van onze verbonden partijen is opgenomen in de Paragraaf Verbonden partijen. De (publiek)rechtelijke verbonden partijen die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen in dit programma zijn hieronder weergegeven.

FINANCIËEL OVERZICHT BESTUREN & SAMENWERKEN

X € 1.000	Beleids- veld	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten	Algemene bestuurlijke zaken	2.788	3.139	3.185	3.155	3.198	3.197
	Regionale representatie en samenwerking	721	847	786	801	812	822
	Betrouwbare gemeente	21.437	30.026	25.009	25.139	25.636	25.977
	Openbare orde, veiligheid en preventie	11.457	11.439	9.721	10.091	10.216	10.565
Totaal		36.403	45.451	38.701	39.186	39.862	40.561
Baten	Algemene bestuurlijke zaken	88	0	0	0	0	0
	Regionale representatie en samenwerking	97	103	110	112	114	117
	Betrouwbare gemeente	1.680	4.895	1.442	1.478	1.515	1.553
	Openbare orde, veiligheid en preventie	238	325	99	108	102	124
Totaal		2.103	5.323	1.651	1.698	1.731	1.794
Saldo		34.300	40.128	37.050	37.488	38.131	38.767
Stortingen in reserves		1.061	1.189	1.208	1.227	1.246	1.265
Onttrekkingen aan reserves		2.048	5.708	1.670	1.417	1.360	1.370

LEREN & ONTWIKKELEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Onderwijsbeleid	wethouder Klaar Koenraad
Onderwijshuisvesting	wethouder Klaar Koenraad
Sport	wethouder Sanneke Vermeulen
Cultuur	wethouder Arwen van Gestel

ONDERWIJSBELEID

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

We streven naar gelijke kansen voor kinderen en jongeren. Het is belangrijk dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen, zonder dat zij daarbij belemmerd worden door factoren die zij zelf niet kunnen beïnvloeden. Alleen het gezin waar je in geboren wordt, mag niet bepalen hoe je leven er uit gaat zien als het gaat om bijvoorbeeld inkomen, woonruimte en gezondheid. We willen onze inwoners inspireren en uitdagen het beste uit zichzelf te halen. In de ontwikkeling van een kind speelt het onderwijs een belangrijke rol. Dat begint bij een onderwijsaanbod dat excelleert in kwaliteit en diversiteit in een gezonde, toekomstbestendige en duurzame leeromgeving. We hechten waarde aan de keuzevrijheid van ouders en jongeren en koesteren daarom het brede palet van scholen als het gaat om grondslag, profiel en visie. In het kader van passend onderwijs mag verwacht worden dat de school er alles aan doet om voor het kind een passende vorm van onderwijs te organiseren. Als gemeente hebben we een belangrijke rol in het mogelijk maken van goede huisvesting en in het versterken van het pedagogisch klimaat door het stimuleren en faciliteren van voorzieningen, waaronder jeugdgezondheidszorg, onderwijsachterstanden, sport, cultuur en preventievoorzieningen. Ook zorgt de toename van het aantal leerlingen op het MBO, Associate degrees Academie en andere HBO opleidingen voor de ontwikkeling naar Roosendaal Studentenstad.

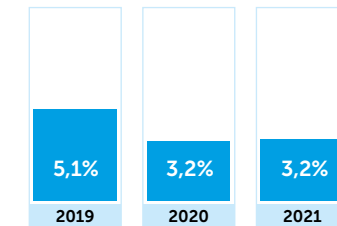
WAT GAAN WE DOEN?

- > De eerder vastgestelde Jeugdagenda wordt verder vormgegeven. We beginnen in 2023 met een analyse over wat we al doen vanuit onderwijsbeleid, wat dit oplevert en welke kansen hier nog liggen. Dwarsverbanden, zoals kinderarmoede, gezondheid, laaggeletterdheid en leefbaarheid en veiligheid (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid), brengen we in beeld.
- > De regionale ontwikkelagenda in samenwerking met het Passend Onderwijs en de Jeugdwet wordt voortgezet. In 2023 komt wederom de focus te liggen op het zorgen dat meer kinderen en jongeren kunnen blijven deelnemen aan het (regulier) onderwijs. Dit is nodig vanwege opgelopen vertragingen als gevolg van corona. Ook zal de ontwikkelagenda, Agenda van de Toekomst, in 2023 worden herzien.
- > Het jaar 2023 staat in het teken van het begin van een nieuw onderwijsachterstanden beleid voor een periode van vier jaar. Het onderwijsachterstanden beleid bestaat uit het aanbod voorschoolse educatie, in- en opstapje, het schakelproject en nieuwkomers-onderwijs (NIP).
- > De activiteiten vanuit de Gelijke Kansen Alliantie, Art & Sport 2 Go, worden in de wijken Kortendijk en Westrand voortgezet. De activiteiten in de wijken Kalsdonk, Burgerhout, Tolberg en Langdonk/Kroeven zijn in het schooljaar 2022 – 2023 gestart en worden in 2023 verder vormgegeven.
- > Om schoolverzuim en schooluitval te voorkomen zetten we, naast de wettelijke taken, in 2023 verder in op preventie en zorg. Door de inzet van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders kunnen we in een zo vroeg mogelijk stadium ingrijpen. Daarbij blijven we de samenwerking met jeugdprofessionals versterken. Het uitgangspunt van leerplicht is: iedere jongere op school. Basis voor de uitvoering is het vastgestelde Lokale Meld- en Coördinatiefunctie (LMC) Uitvoeringsplan met actiepunten voor de periode tot en met 2025.
- > Ook in 2023 worden verschillende scholingstrajecten en cursussen voor volwassenen aangeboden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden. De scholings-trajecten zijn regionaal georganiseerd en worden uitgevoerd door Curio. De cursussen - gericht op meedoen in de samenleving - worden aangeboden door Bibliotheek West-Brabant in samenwerking met verschillende regionale en lokale partners. Leidraad voor de uitvoering is het Taalakkoord De6 en het lokaal Jaarplan Laaggeletterdheid 2022 dat in 2023 wordt voortgezet.
- > Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) biedt gemeenten de mogelijkheid om in samenwerking met scholen en lokale partijen maatregelen te treffen om de onderwijs-vertragingen bij kinderen als gevolg van corona in te lopen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak in aanvulling op de interventies die scholen plegen. Overeenkomstig de uitspraak van minister Wiersma om de middelen zo snel mogelijk in te zetten, is met alle partijen afgesproken dat zoveel mogelijk interventies plaatsvinden in het schooljaar 2022-2023. Op deze manier wordt geprobeerd de middelen maximaal tot hun recht te laten komen bij de kinderen/jongeren die dit het hardst nodig hebben.
- > Voor de doorontwikkeling naar Roosendaal Studentenstad zorgen we voor goede studiefaciliteiten en is er bij aanvang van het schooljaar het introductie event: INTROosendaal. Er is aandacht voor de invulling van vrije tijd op het gebied van cultuur, evenementen en sport. Verder wordt ingezet op de koppeling tussen studeren, stage lopen en werken in Roosendaal.

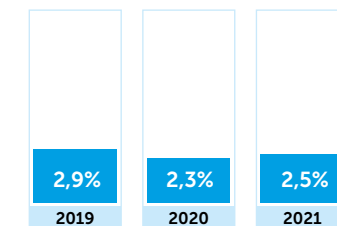
Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

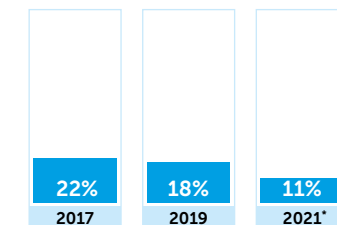
Percentage
voortijdige
schoolverlaters

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Percentage inwoners
dat de afgelopen
12 maanden de
bibliotheek bezocht

Bron: Bewonersenquête

* De daling in 2021 hangt waarschijnlijk samen met coronamaatregelen

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Onderwijs- beleid	6.614	8.872	7.575	7.811	7.911	8.020
Baten Onderwijs- beleid	2.500	4.579	3.518	3.663	3.667	3.670
Saldo	4.114	4.293	4.057	4.148	4.244	4.350

ONDERWIJS- HUISVESTING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We streven naar een optimale huisvesting voor ons primair, voortgezet en speciaal onderwijs, van de juiste omvang, van goede kwaliteit en met flexibiliteit in het gebruik. Nu is gebleken dat de doordecentralisatie onderwijshuisvesting voor het primair onderwijs geen begaanbare route is, nemen we als gemeente weer nadrukkelijk de regie op verschillende processen. Deze nieuwe start biedt ons de mogelijkheid om duurzaam te investeren in onderwijshuisvesting en daarmee sluiten we aan op onze nieuwe ambities. Zo willen we groeien naar een 100.000+ gemeente en werken we toe naar een groenere gemeente. Ook de voorzieningen in de buurten en dorpen passen straks bij de toekomstige schaal. Waar we investeren, houden we rekening met groei. Deze ambities bieden kansen voor onderwijshuisvesting en die kansen willen we samen met de schoolbesturen benutten.

WAT GAAN WE **DOEN?**

- > Om de aanvragen voor het Huisvestingsprogramma Onderwijs (HPO) voor het jaar 2024 te kunnen toetsen, herzien we begin 2023 de verordening Onderwijshuisvesting. Deze verordening laten we aansluiten op de ontwikkelingen van nu en de visie op onderwijs én op de noodzakelijke verduurzaming van onderwijsgebouwen. Zo krijgen we op een duidelijke manier meer sturing en regie op het huisvestingbeleid en blijven onze partners betrokken.
- > Ook stellen we in 2023 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op. Om aan te kunnen sluiten bij onze ambities en om onze rol als gemeente in het huisvestingproces opnieuw vorm te geven, is het belangrijk om samen met onze partners tot een IHP te komen. In dit plan leggen we voor de komende 10 tot 15 jaar de basis voor onderwijs-huisvesting in Roosendaal.
- > Een belangrijk element in de visie op onderwijs is de aansluiting van onderwijs op de doorlopende leerlijn van 0 tot 12 jaar. We zien dat schoolbesturen steeds vaker aansluiten bij deze visie en dat ouders hun kinderen steeds vaker vanuit deze visie onderwijs willen laten volgen. We willen hier als gemeente in mee ontwikkelen en komen daarom met een visie op integrale kindcentra (IKC's). Deze visie wordt in 2023 geëffectueerd.
- > In 2022 zijn door schoolbesturen aanvragen ingediend voor onderwijshuisvestingsvoorzieningen. Om hieraan tegemoet te komen en continuïteit te bieden in afwachting van het IHP, stellen we voor het jaar 2023 een HPO op. In dit HPO worden de noodzakelijk te faciliteren onderwijshuisvestingsvoorzieningen opgenomen.
- > In 2023 behouden we aandacht voor de onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs (VO), welke in 2017 gedecentraliseerd is en waarmee de verantwoordelijkheid voor huisvesting in handen is gekomen van de VO-scholen.

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten						
Onderwijs- huisvesting	4.867	10.229	6.136	6.947	6.994	7.096
Baten						
Onderwijs- huisvesting	186	496	936	289	293	297
Saldo	4.681	9.733	5.200	6.658	6.701	6.799

SPORT

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Roosendaal is een gezonde en vitale stad. In 2030 hebben inwoners van Roosendaal voldoende beweging en een vitale en actieve leefstijl. Met name kinderen en inwoners, waarvoor sporten of bewegen niet vanzelfsprekend is, worden gestimuleerd en ondersteund. We zorgen voor een sterke basis waarbij sportaccommodaties en de buitenruimte op orde en toekomstbestendig zijn. Sport- en beweegvoorzieningen zijn gevarieerd van aard en kwalitatief goed. De buitenruimte daagt uit om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Sportaanbieders zijn vitaal en maatschappelijk betrokken. Zij dragen bij aan het welzijn en de participatie van onze inwoners. Er wordt nauw samen gewerkt om iedereen in beweging te krijgen en te houden, op een voor hen passende manier. We leven mee met Nederlandse en Roosendaalse topsporters en dit heeft een sterke inspirerende en verbindende waarde in onze samenleving. In Roosendaal starten veel talenten hun weg naar de top en meerdere sporters hebben de (inter)nationale top bereikt. We zetten sport en bewegen in om Roosendaal op de kaart te zetten. Roosendaal is in beweging!

WAT GAAN WE **DOEN?**

Gezonde inwoners

De gezondheid van onze inwoners is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en daarom hebben we met meerdere partners de handen ineen geslagen in het FIT! Akkoord. Onze gezamenlijke ambitie is dat onze inwoners voldoende beweging hebben en een gezonde en actieve leefstijl hebben. Het streven naar gezonde inwoners doen we vanuit het principe van positieve gezondheid; we gaan actief aan de slag voor een gezond Roosendaal. We bieden al onze inwoners de mogelijkheid om te sporten en bewegen op een voor hen passende manier. Drempels worden weggenomen. Inwoners die op enige wijze een drempel ervaren, zetten we centraal. Drempels kunnen fysiek of mentaal zijn, maar ook financieel. Sport en bewegen zetten we nadrukkelijk in om inwoners te betrekken en aangesloten te houden bij onze samenleving.

SPORT

- > We zijn een actieve partner binnen het FIT! Akkoord. Dit akkoord is enerzijds een samenvoeging van het Sportakkoord en het Preventieakkoord en anderzijds een uitwerking van de Sport- en Bewegvisie en de Ambitienota Lokaal gezondheidsbeleid.
- > We geven uitvoering aan de subsidieregeling Sportinitiatieven en de subsidieregeling Gezonde Leefstijl, waarmee we willen bevorderen dat kinderen en jongeren gezond opgroeien en inwoners een actieve gezonde leefstijl hebben.
- > We continueren de inzet van buurtsport- en bewegcoaches. Zij stimuleren sporten en bewegen voor iedereen en maken ook verbinding met andere sectoren, zoals cultuur en onderwijs.
- > Op basisscholen zetten we combinatiefunctionarissen in; dat zijn vakleerkrachten in het bewegingsonderwijs die onderwijs met sport verbinden.
- > Roosendaal is een JOGG gemeente, dat houdt in dat we zijn aangesloten bij de landelijke organisatie 'Jongeren op Gezond Gewicht'. JOGG werkt vanuit de gedachte dat een gezonde jeugd start bij de omgeving van een kind. Ook in 2023 zetten we in op JOGG.
- > We participeren binnen het provinciale netwerk Uniek Sporten Brabant. Dit netwerk wil zoveel mogelijk Brabanders die niet mee kunnen komen in het reguliere sportaanbod bewegen naar een passende sport.

Sterke basis

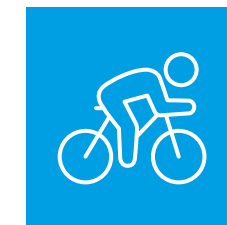
Verenigingen, accommodaties en de buitenruimte zijn op orde en toekomstbestendig. Sterke en vitale sportaanbieders zijn een belangrijke factor voor het bevorderen van een actieve leefstijl bij onze inwoners. Roosendaal kent een sterk verenigingsleven. Alle partners werken samen, wisselen onderling kennis en ervaringen uit en nemen hun verantwoordelijkheid om alle inwoners de mogelijkheid te geven om te kunnen sporten en bewegen. Roosendaal heeft een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod van sport- en beweegvoorzieningen. De buitenruimte stimuleert onze inwoners om in beweging te komen; inwoners hebben op korte afstand toegang tot een wandel- of fietspad, een openbaar park, een speelplaats of een vrij toegankelijk schoolplein.

- > In 2023 stellen we een beleidskader voor sportaccommodaties op; een zogenaamd sporthuisvestingsplan. Dit plan geeft een meerjarig overzicht van de investeringsopgave in sportaccommodaties.
- > We ondersteunen sportaanbieders door de inzet van buurtsportcoaches en bewegcoaches. Zij spelen een grote rol in de ondersteuning van deze organisaties en in het adviseren en begeleiden van sport- en beweegactiviteiten.
- > We stimuleren het aanbod van (nieuwe) sporten en we stimuleren initiatieven gericht op sporten en bewegen in de openbare ruimte. Het nieuwe Urban Sports Park in Stadsoevers is daar een goed recent voorbeeld van. Het park heeft een duurzaam karakter en verbindt verschillende sportvoorzieningen met elkaar, zoals skaten, basketbal, freerunning en bootcamp.

Presteren in de top

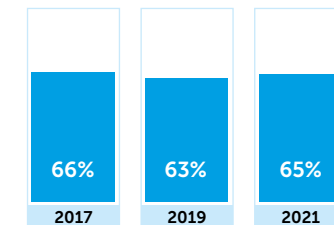
We vinden het belangrijk dat onze inwoners naar eigen keuze en op hun eigen niveau sporten en bewegen. Topsport vormt daarin een belangrijke waarde en we erkennen dan ook dat topsport en talentontwikkeling een eigen positie verdient: als voorbeeldfunctie, als inspiratiebron en als ontmoetingsplek. Onze inwoners die hun talenten willen ontwikkelen en willen doorgroeien naar de topsport, ondersteunen we op de weg daar naar toe. Ook sportverenigingen kunnen daarin ondersteunen net als diverse topsportregelingen. Topsporters zijn onze ambassadeurs en topsportfaciliteiten en -evenementen maken de stad en de regio aantrekkelijker.

- > In 2023 formuleren we beleid op het gebied van Topsport en Talentontwikkeling gericht op ondersteuning(snetwerk), Topsportfonds en de promotionele waarde van topsport.
- > We intensiveren de samenwerking met (sport)opleidingen CIOS Zuidwest-Nederland, Curio Sport en Bewegen en Fontys Sporthogeschool. Daarbij leggen we ook de verbinding tussen sport, onderwijs én het bedrijfsleven.
- > We ondersteunen het initiatief Sportgala Roosendaal dat jaarlijks georganiseerd wordt door Stichting Sportgala Roosendaal. Tijdens het Sportgala worden sporters die een mooie sportprestatie hebben geleverd in het zonnetje gezet en gehuldigd.

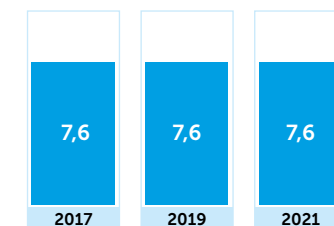
Percentage inwoners dat **voldoende lichamelijke beweging** heeft (ja, meestal wel)

Bron: Bewonersenquête

Rapportcijfer inwoners voor **sportvoorzieningen**

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Sport	5.443	7.140	4.624	4.577	4.719	4.611
Baten Sport	2.247	1.455	1.234	1.263	1.292	1.323
Saldo	3.196	5.685	3.390	3.314	3.427	3.288

CULTUUR

WAT WILLEN WE **BEREIKEN?**

Cultuur leeft in Roosendaal; onze stad en dorpen zijn ieder op hun eigen manier bruisende plekken binnen onze gemeente. Dat maakt Roosendaal aantrekkelijk voor bestaande en nieuwe inwoners en bezoekers. We vinden het belangrijk dat iedereen actief kan deelnemen aan cultuur. Voorzieningen die de sociale cohesie bevorderen zijn toegankelijk voor iedereen. Vooral kinderen die in armoede leven, mogen geen verschil ervaren met hun leeftijdsgenoten en moeten gewoon mee kunnen doen met culturele activiteiten. Buurt- en dorpshuizen zijn daarvan een mooi voorbeeld en zien we als een laagdrempelige woonkamer voor al onze inwoners waar veel (culturele) activiteiten plaatsvinden. We zorgen voor een divers en aantrekkelijk cultuuraanbod dat aansluit op zowel huidige generaties als op nieuwe generaties. Dit vraagt om een culturele infrastructuur die onderscheidend is en gericht is op cultuurdeelname én -beleving. Hierbij houden we vast aan onze identiteit, want inwoners zijn tevreden over typisch Roosendaalse evenementen, tegelijkertijd voegen we een interessant en aansprekend aanbod toe. In 2026 hebben we meer lokale, nationale en internationale bezoekers. Om deze cultuursprong te kunnen maken, stellen we een nieuwe Cultuurnota op. Intussen starten we met proeftuinen en vouchers om te kunnen experimenteren en inwoners de ruimte te bieden om met cultuur aan de slag te gaan.

WAT GAAN WE **DOEN?**

Cultuurnota

Om de cultuursprong te maken is nieuw cultuurbeleid nodig; we stellen een nieuwe Cultuurnota op inclusief een Uitvoeringsprogramma. Ons uitgangspunt is dat iedereen zich aangesproken voelt door het cultuuraanbod. We doen dit niet alleen; de culturele sector is een levendige sector en er zijn vele partners die ons kunnen ondersteunen en adviseren. We starten binnen onze eigen gemeente met onze inwoners en ondernemers. Voor kennisdeling en inspiratie hebben we contact met andere, inspirerende gemeenten in het land en met kenniscentra voor cultuur. Ook roepen we een Verbindingstafel Cultuur in het leven om ons te laten adviseren. Voor subsidies benutten we mogelijkheden bij Provincie Noord-Brabant, het Rijk en Europa. Cultureel gezien willen we Roosendaal op de nationale én internationale kaart zetten.

CULTUUR

- > In 2023 starten we met het participatieve traject om een nieuwe Cultuurnota op te stellen, die per 2024 van kracht wordt.
- > Vooruitlopend op de nieuwe nota gaan we aan de slag met zogenaamde experimentele proeftuinen om input op te halen, ervaring op te doen en om succesvolle initiatieven de kans te geven door te ontwikkelen naar (semi)professionele organisaties of evenementen.
- > We gaan in gesprek met (nieuwe) bedrijven in Roosendaal om de culturele infrastructuur te versterken.
- > We leggen contacten met regionale, provinciale en nationale instanties en trekken lering uit de lessen die andere regio's hebben getrokken.

Cultuuraanbod

Voor onze inwoners zorgen we voor meer culturele binding met een breed, toegankelijk en inclusief cultuuraanbod. Dat doen we niet enkel in het centrum en op de geijkte plekken zoals de schouwburg en het erfgoed museum, ook in onze buurten en dorpen willen we meer culturele activiteiten in verschillende vormen. Met het cultuuraanbod stimuleren we ook de sociale cohesie en - contacten. Er is namelijk veel winst te behalen op sociaal gebied; een kwart van onze inwoners woont naar eigen zeggen in een ongezellige buurt met weinig tot geen saamhorigheid. Cultuurbeleving kan hieraan een grote positieve bijdrage leveren; het brengt onze inwoners met elkaar in verbinding en het vergroot de onderlinge, maatschappelijke betrokkenheid. Ook willen we jaarlijks meer kunstwerken toevoegen aan de kunstcollectie in de openbare ruimte en daarmee de identiteit van Roosendaal blijvend versterken.

- > In 2023 breiden we het cultureel (evenementen) aanbod uit - niet alleen in de binnenstad maar ook in buurten en dorpen - waarbij we specifiek inzetten op een uitbreiding van het aanbod met activiteiten voor 15-45 jarige inwoners. Om te komen tot een hoogwaardig en spraakmakend aanbod én om alle podia optimaal te benutten, verkennen we de mogelijkheden van een stadsprogrammeur.
- > Ook breiden we het aantal podia, evenementen- en expositielocaties uit, zoals bij buurt- en dorpshuizen, de kapel van Mariadal en Parrotia. In 2022 is het scenario uitgewerkt om het Openluchttheater Vrouwenhof in 2023 weer in te zetten als buitenpodium voor Roosendaal.
- > De podia, evenementen- en expositielocaties faciliteren we tot kwalitatief goede locaties met voldoende voorzieningen.
- > Cultuurhuis De Suite behouden we voor cultuur, ondernemerschap en onderwijs; meer specifiek een plaats voor de jeugd. Waar het een aanvulling kan zijn op het Cultuurhuis Bovendonk, dat zich meer specifiek richt op verenigingen en samenwerking.
- > We realiseren nieuwe kunstprojecten in de openbare ruimte (Public Art). Kunstwerken versterken de identiteit van stad, buurt en dorp en door het digitaal ontsluiten van deze kunst vertellen we het verhaal van Roosendaal aan onze inwoners en bezoekers.
- > We geven meer bekendheid aan de activiteiten van de stadbeiaardier en de stadsdichter; ook zij leveren een belangrijke bijdrage aan het verhaal van Roosendaal.

Cultuureducatie en -beoefening

Cultuur biedt jongeren en volwassenen de kans hun talenten te ontdekken en dit draagt bij aan het ontwikkelen van belangrijke vaardigheden als probleemoplossend denken en creatief handelen. Dit leer je op school en in je vrije tijd. We vinden het belangrijk dat onze inwoners optimaal de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen door met kunst en cultuur aan de slag te gaan. In Roosendaal bieden we dan ook voor iedereen voldoende mogelijkheden voor cultuureducatie en -beoefening. Vooral voor kinderen die leven in armoede; zij mogen geen verschil ervaren met hun leeftijdsgenoten en moeten gewoon mee kunnen doen. Talenten bieden we de kans zich te professionaliseren, zodat zij zich blijvend kunnen inzetten voor Roosendaal en de regio. Cultuurmakers vragen we om hun creatieve denkkraft in te zetten voor de ontwikkeling van Roosendaal.

- > Alle vormen van cultuureducatie en -beoefening zijn voor iedereen toegankelijk en we dragen dus zorg voor een drempelloze deelname aan cultuur- (en sport)activiteiten. Het Jeugd- en Volwassenfonds Sport & Cultuur zetten we maximaal in; met deze fondsen betalen we de contributie en het materiaal voor mensen die het zelf niet kunnen betalen.
- > Naast het schoolse aanbod vergroten we het aanbod van cultuureducatie in Roosendaal, met name in de naschoolse periode.
- > We stimuleren talentontwikkeling voor muziek, dans, theater en beeldende kunst door de inzet van Circle of Talent; een talentenklas van basis- naar topcultuur. Talenten willen we behouden voor Roosendaal; jongeren geven we vouchers om hun cultuurprojecten te realiseren.
- > Succesvolle culturele initiatieven - zoals de Graffityloods - behouden we voor Roosendaal; met deze urban culture trekken we ook andere doelgroepen aan en creëren we kansen voor creatieve makers.
- > In 2023 versterken we de ondersteuning aan vrijwilligers bij culturele verenigingen in alle buurten en dorpen in Roosendaal.
- > We nodigen kunstenaars uit mee te denken en advies te geven bij het inrichten van de openbare ruimte of bij landschappelijke opgaven; onze verwachting is dat dit leidt tot eigentijdse oplossingen.

Cultureel erfgoed

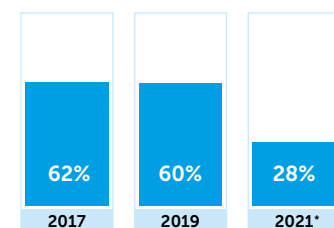
Met cultuur en erfgoed geven we kleur aan Roosendaal en vertellen we het historische verhaal van onze stad en dorpen. Dit verhaal dragen we onder meer uit via het erfgoedcentrum en via de beeldenroute, gedichtenroute en historische wandelingen. Monumenten zijn tastbare herinneringen van onze geschiedenis en dragen ook bij aan de identiteit van Roosendaal. Zij spelen een belangrijke rol in hoe we onze dagelijkse leefomgeving beleven en waarderen. Het behoud van (gebouwd) cultureel erfgoed is belangrijk voor nu en voor latere generaties. Ook is het goed om te beseffen dat de huidige generatie bijdraagt aan in de toekomst te benoemen erfgoed.

- > Het historisch verhaal van Roosendaal en de dorpen vertellen we onder meer via het museum Tongerlohuys, het Historisch Informatiepunt, de stadshistoricus, de heemkundekringen en Roosendaal Citymarketing.
- > De inventarisatie van de bouwkunst uit de periode van de Wederopbouw (1940-1965) gaan we nader uitwerken om te komen tot een selectie van objecten en gebieden die voor (juridische) bescherming in aanmerking komen.
- > We gaan stads- en dorpsgezichten aanwijzen en beschermen; hiervoor worden eerst gebiedsomschrijvingen opgesteld.
- > We stellen een nieuwe nota Erfgoedbeleid op, voortbouwend op het huidige beleid en aangevuld met nieuwe inzichten en thema's. Ook stellen we een kerkenvisie op voor onze gemeente.
- > De werkgroep van het Kasteel van Wouw faciliteren we met de verdere ontsluiting en promotie van de Kasteelwei, onder andere door aan te sluiten bij de West-Brabantse Waterlinie als onderdeel van de Zuiderwaterlinie.
- > We gaan monumentale bescherming bieden aan diverse parken in Roosendaal, waaronder Park Vrouwenhof, Emile van Loonpark en Burgemeester Coenenpark.

Percentage inwoners dat de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt van **cultureel aanbod in de gemeente**

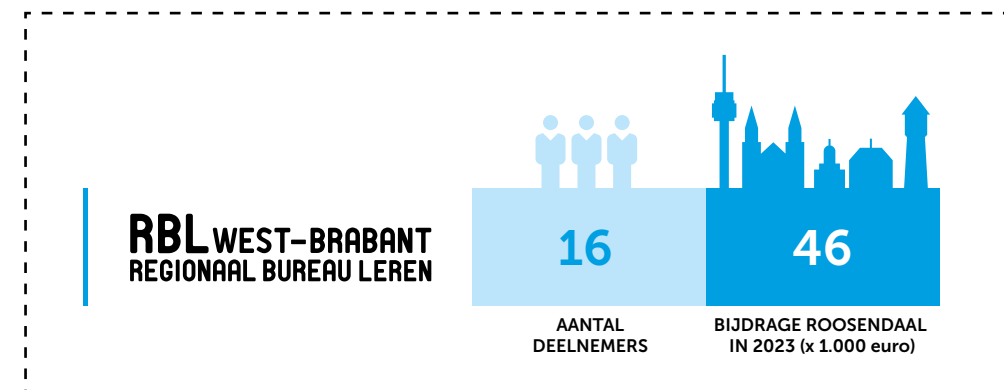
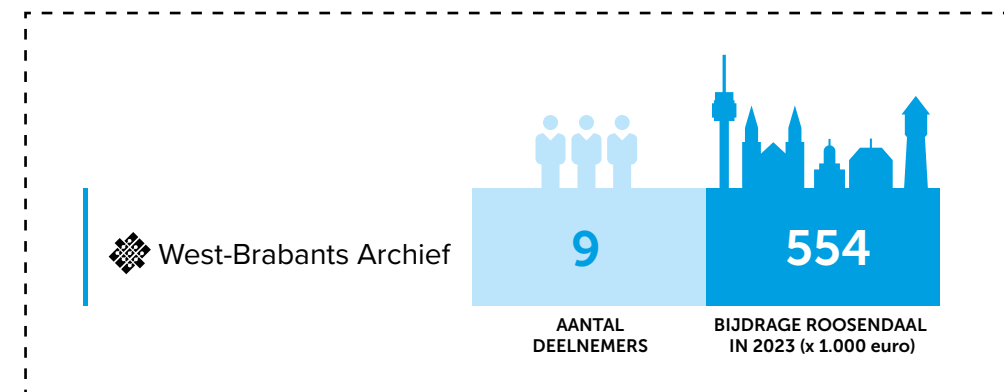
Bron: Bewonersenquête

* De daling in 2021 hangt waarschijnlijk samen met coronamaatregelen

Gemeenschappelijke regelingen

Om onze doelen te realiseren, werken we samen met anderen; zo nemen we deel in verbonden partijen. Een totaal overzicht en de financiële informatie van onze verbonden partijen is opgenomen in de Paragraaf Verbonden partijen. De (publiek)rechtelijke verbonden partijen die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen in dit programma zijn hieronder weergegeven.

WAT MAG DIT KOSTEN?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Cultuur	5.056	6.487	5.246	5.580	5.652	5.714
Baten Cultuur	300	343	243	244	246	247
Saldo	4.756	6.144	5.003	5.336	5.406	5.467

FINANCIËEL OVERZICHT WONEN & VERBLIJVEN

X € 1.000	Beleids- veld	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten	Onderwijs- beleid	6.614	8.872	7.575	7.811	7.911	8.020
	Onderwijs- huisvesting	4.867	10.229	6.136	6.947	6.994	7.096
	Sport	5.443	7.140	4.624	4.577	4.719	4.611
	Cultuur	5.056	6.487	5.246	5.580	5.652	5.714
Totaal		21.980	32.728	23.581	24.915	25.276	25.441
Baten	Onderwijs- beleid	2.500	4.579	3.518	3.663	3.667	3.670
	Onderwijs- huisvesting	186	496	936	289	293	297
	Sport	2.247	1.455	1.234	1.263	1.292	1.323
	Cultuur	300	343	243	244	246	247
Totaal		5.233	6.873	5.931	5.459	5.498	5.537
Saldo		16.747	25.855	17.650	19.456	19.778	19.904
Stortingen in reserves		5.562	6.601	6.224	5.593	5.613	5.634
Onttrekkingen aan reserves		4.637	14.178	5.444	6.435	6.604	6.603

WERKEN & ONDERNEMEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Ondernemerschap	wethouder Sanneke Vermeulen
Bestaanszekerheid	wethouder René van Ginderen

ONDERNEMERSCHAP

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We bestendigen en versterken onze economische basis en creëren meer diversiteit in onze lokale economie. We faciliteren het groeipotentieel van het midden- en kleinbedrijf en we maken ruimte voor kennisintensieve ondernemers en innovatieve startups. Roosendaal biedt veel kansen; met goed onderwijs en goede voorzieningen in een aantrekkelijke omgeving halen we meer bedrijvigheid binnen die is gericht op kennis en innovatie. We faciliteren niet alleen maar nemen ook regie, zeker waar het gaat om verduurzaming van ondernemingen en werklocaties. Niet passende ontwikkelingen gaan we weren. We bieden onze inwoners en bezoekers een compleet en aantrekkelijk voorzieningenaanbod voor vrijetijdsbesteding. Deze voorzieningen zijn in en rond de stad te vinden maar ook in de dorpen en in het buitengebied. Dit maakt Roosendaal een aantrekkelijke stad en daarmee trekken we meer mensen naar Roosendaal en kunnen we verder groeien naar een 100.000+ gemeente. Ook trekken we daarmee meer bezoekers van binnen en buiten de regio naar Roosendaal. Dit geeft onze lokale economie een impuls. Roosendaal pakt haar leisure-rol voor de regio op, zoals geschetst in het position paper Sterke Steden West-Brabant. Samen met de omliggende regiogemeenten en partners uit de leisure-sector werken we aan een regionale aanpak van leisure-ontwikkeling.

WAT GAAN WE DOEN?

Werklocaties

Ondernemerschap stimuleren we op actieve wijze en samen met onze ondernemers zetten we ons in voor een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat in Roosendaal. Voor onze ondernemers zijn we een betrouwbare en professionele partner. We staan lokale, regionale, nationale en internationale ondernemers optimaal bij en we geven hen de ruimte zich te ontwikkelen. Daarbij is er nauw contact met de diverse samenwerkingsverbanden, zoals ondernemersverenigingen, REWIN West-Brabant en VNO-NCW. Uiteraard is het van belang om vraag en aanbod kwalitatief goed op elkaar af te stemmen. Het gaat hierbij zowel om het realiseren van nieuwe locaties van voldoende formaat als ook het aanpassen van bestaande locaties. Daarbij zorgen we dat onze werklocaties op orde en toekomstbestendig zijn.

- > We bezoeken onze ondernemers en weten daardoor goed wat er bij hen speelt. Waar mogelijk leggen we verbindingen tussen ondernemers om innovaties en high-tech oplossingen - bijvoorbeeld op het gebied van de energietransitie - te stimuleren. We ondersteunen ondernemersinitiatieven die hierop gericht zijn.
- > We faciliteren groei en verplaatsingen van onze gevestigde en nieuwe ondernemers. Dit doen we door in te zetten op zowel de kwaliteit als de kwantiteit van onze werklocaties. Kwalitatief zetten we in op de verduurzaming van bedrijventerreinen en geven we uitvoering aan de Green Deal Majoppeveld. In 2023 onderzoeken we ook de mogelijkheden om bedrijventerrein Vijfhuizenberg te vergroenen. Om kwantitatief meer ruimte te creëren, brengen we onder meer bedrijventerrein De Wig tot ontwikkeling.
- > We faciliteren het Ondernemersfonds op de bedrijventerreinen Majoppeveld en Borchwerf I en we stimuleren het opzetten van professioneel parkmanagement op andere werklocaties. Mogelijk kunnen zij in de toekomst ook aansluiten bij het Ondernemersfonds.
- > We ondersteunen startende en groeiende ondernemers om hun groeipotentieel te benutten.
- > We bestendigen onze samenwerking met regionale en lokale partners, zoals Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), REWIN West-Brabant en Stichting Ondernemersfonds Roosendaal (SOFR).
- > We nodigen het onderwijs en innovatieve ondernemers uit om de verbinding tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs te versterken. Hierbij bouwen we voort op lopende initiatieven, zoals het Care Innovation Center, Partnership Fontys Sporthogeschool en Delta Agrifood Business. Ook zien we ondernemers als ambassadeurs voor talent. In 2023 werken we samen met het onderwijs en ondernemers een actieprogramma uit, onder andere gericht op het aantrekkelijk maken van de arbeidsmarkt voor talentvolle jongeren en het stimuleren van jongeren om in Roosendaal te gaan ondernemen
- > In 2023 gaan we aan de slag met het actualiseren van het detailhandels- en bedrijven-terreinenbeleid om daarmee een passend en duurzaam antwoord te geven op vele economische ontwikkelingen.

Ontspanning en vrije tijd

Samen met omliggende regiogemeenten en partners in de leisure-sector komen we in 2023 tot een visie op leisure-ontwikkeling. Daarnaast zetten we Roosendaal en de regio op de kaart als leisure-centrum van formaat met onder meer een gezamenlijk regionaal marketingbeleid, dat gericht is op vrijetijdsbesteding, toerisme en evenementen. In Roosendaal richten we ons specifiek op de potenties aan de westflank van Roosendaal; van Leisurepark Roosendaal (De Stok) tot landschapspark De Bulkenaar. Ook stellen we in dit proces de samenwerking tussen de binnenstad, Leisurepark Roosendaal en het Vlietpark en de bijdrage hierin van Roosendaal Citymarketing en van het Cultuurcluster Roosendaal centraal.

- > In 2023 ontwikkelen we samen met partners in de regio een regionale marketing-strategie, welke is gericht op vrijetijdsbesteding, toerisme en evenementen.
- > Samen met ondernemers concretiseren we in 2023 verschillende plannen zoals opgenomen in de Gebiedsvisie Leisurepark Roosendaal. We realiseren onder meer recreatieve fiets- en wandelroutes langs en door het gebied, concretiseren plannen voor een upgrade van de entree van het Leisurepark en faciliteren bij de opzet van parkmanagement. Ook ronden we de planologische procedure af voor de uitbreiding van het Designer Outlet Roosendaal.
- > In 2023 actualiseren we het evenementenbeleid en stellen we een vernieuwend evenementenprogramma op. We zetten in op meer (topsport)evenementen door events met een groot (inter)nationaal bereik naar Roosendaal en de regio te halen. Bij grote evenementen organiseren we ook side-events, waarmee we economische meerwaarde creëren voor Roosendaal.
- > De evenemententerreinen gaan we toekomstbestendig inrichten en voor iedereen toegankelijk maken. Samen met de evenementenorganisaties werken we aan het verduurzamen van de evenementen; een voorbeeld hiervan is het recyclen van plastic bekertjes. Daarnaast gaan we op zoek naar een nieuw grootschalig evenemententerrein, dat eveneens kan functioneren als circusterrein, salonwagenterrein, vrachtwagenparking en/of camperlocatie.
- > We realiseren betere voorzieningen (kleedkamers en douches) bij de Wielerevolutie en we creëren daar meer ruimte voor het organiseren van (sport)evenementen en voor bijpassende en ondersteunende functies, zoals detailhandel.
- > We bieden ondernemers ruimte om het Atik Stadion verder te ontwikkelen; zij kunnen hun ideeën uitvoeren binnen de (ruimtelijke) voorwaarden die we daarvoor stellen.
- > In de sloepenhaven van de Zwaikom leggen we een trailerhelling aan en breiden we het aantal ligplaatsen uit van 7 naar 18 tot 20 plaatsen. Voor een goede bereikbaarheid van de haven zorgen we met camera's voor een veilige besturing van de bruggen op afstand.
- > De basis van onze toeristisch-recreatieve infrastructuur moet op orde zijn; in 2023 brengen we toeristische bewegwijzering aan in de stad, de dorpen en in het buitengebied.

Binnenstad Roosendaal

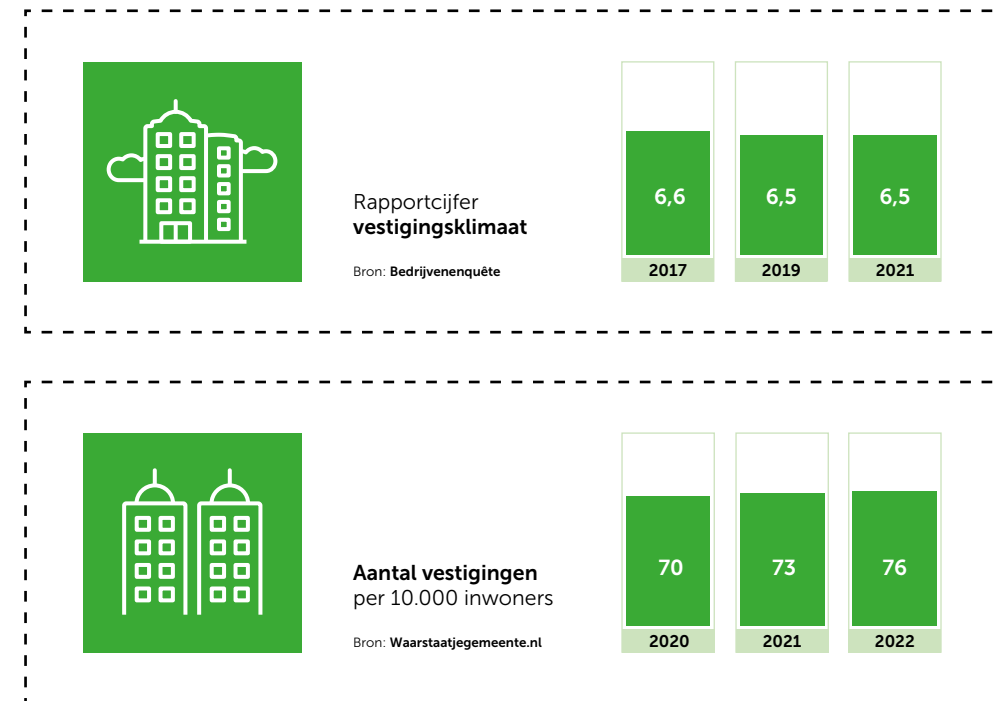
Van 'place to buy' naar 'place to be/meet', dat wordt de komende jaren één van de belangrijkste opgaven voor de gezamenlijke ambities van Roosendaal, vastgoedeigenaren, ondernemers en inwoners van de binnenstad. Naast het behoud en het doorontwikkelen

ONDERNEMERSCHAP

van de commerciële functie van de binnenstad, zetten we meer in op een juiste mix van functies zoals wonen, werken, verblijven, winkelen en ontmoeten. We nemen hierin meer de regie. Ook op de lange termijn willen we de binnenstad aantrekkelijk houden voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Vergroening en klimaatadaptieve ingrepen dragen bij aan een aangename omgeving om te winkelen, te ontmoeten en te verblijven.

- > De opgave voor de binnenstad is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen in de binnenstad. Deze samenwerking is geformaliseerd in de Binnenstad Roosendaal B.V. In 2023 zetten we deze samenwerking voort en gaan we deze evalueren. We gaan meer samenwerken met Leisurepark Roosendaal en het Vlietpark om elkaar te versterken, middelen efficiënt in te zetten en Roosendaal als Leisurestad op de kaart te zetten.
- > Een goede functiemix draagt bij aan de beleving en aantrekkelijkheid van de binnenstad. We nemen hierin meer regie door het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad en eventueel strategische aankopen te doen of sleutelprojecten versneld uit te voeren.
- > We zorgen voor voldoende frictieleegstand en voor een gevarieerd aanbod van winkelruimtes, zodat we gericht partijen kunnen enthousiasmeren voor een vestiging in Roosendaal.
- > Vergroening is een belangrijke pijler voor een aantrekkelijke binnenstad. Naast de klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte, stimuleren we ook vastgoedeigenaren en ondernemers om hun gevels en daken te vergroenen. De vastgoedeigenaren hebben het initiatief genomen voor het oprichten van een Bedrijven Investerings Zone (BIZ). Hiermee kan onder andere een extra impuls worden gegeven aan de vergroening en verduurzaming van de binnenstad maar ook aan de invulling van leegstand in de binnenstad.
- > Samen met Roosendaal Citymarketing en Collectief Roosendaal blijven we 'koop lokaal' stimuleren om bezoekers aan Roosendaal te binden. Met name tijdens de grote verbouwwerkzaamheden de komende jaren, stimuleren en faciliteren we activiteiten om bezoekers naar de binnenstad te trekken.

WAT MAG DIT KOSTEN?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Onder- nemerschap	4.613	4.443	3.853	3.873	3.929	3.998
Baten Onder- nemerschap	507	647	714	723	732	752
Saldo	4.106	3.796	3.139	3.150	3.197	3.246

BESTAANSZEKERHEID

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Bestaanszekerheid is het kunnen nadenken over de dag van morgen, en niet alleen maar bezig hoeven zijn met wat je vandaag moet doen om te overleven. Bestaanszekerheid gaat over een fundamenteel gevoel erbij te mogen horen. Het gaat dan ook verder dan kunnen rondkomen met je geld en leuk werk hebben. Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen door het bieden van gelijke kansen in een betrokken gemeente. We zorgen binnen onze mogelijkheden ervoor dat alle kinderen/jongeren de kans krijgen zich te ontwikkelen ook als er thuis weinig geld is. Wij geven ook verder invulling aan bestaanszekerheid door het vergroten van de sociale veiligheid en het verkleinen van opleidings- en inkomensachterstanden. Samen met partners, het bedrijfsleven en inwoners gaan we aan de slag om onze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen met ondersteunende regelingen. We zetten ons, binnen onze mogelijkheden, maximaal in om te zorgen voor bestaanszekerheid voor alle inwoners. Dit doen we door het bestendigen van bestaande initiatieven binnen de gemeente Roosendaal én bewezen initiatieven van andere gemeenten.

WAT GAAN WE **DOEN**?

Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelen zich, waardoor zij een betaalde baan vinden of een zinvolle dagbesteding hebben/vinden. We maken ons sterk voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Inwoners die niet kunnen deelnemen aan het arbeidsproces maar wel kunnen bijdragen in de vorm van vrijwilligerswerk, krijgen de kans een zinvolle bijdrage te leveren op zijn of haar manier.

- > We zorgen voor een snelle implementatie van de voorgenomen wetswijzigingen van de Participatiewet in 2023.
- > We richten ons in 2023 nog meer op deelname aan de arbeidsmarkt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is voor 2023 ook verankerd als beleid voor het Werkplein.
- > Voor inwoners die in aanmerking komen voor een beschutte werkplek zorgen we, binnen onze mogelijkheden, voor voldoende plekken.
- > We zorgen voor een soepele overgang tussen arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk, hierbij wordt er versimpeling gebracht in het switchen en richten we ons op herindicatie van arbeidsmatige dagbesteding en Wmo begeleiding.

- > In 2023 werken we een plan uit om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Hierdoor is er minder voortijdig schooluitval en starten meer jongeren met een startkwalificatie op de arbeidsmarkt.
- > We continueren de initiatieven 'Roosendaal on Stage' en 'Kijk binnen bij bedrijven' als aanjaagfunctie voor de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.

Inkomen en schuldhulpverlening

De inkomenspositie van onze inwoners staat onder druk. Binnen onze mogelijkheden zetten we ons maximaal in, op het verkleinen van deze inkomensachterstanden. Een belangrijk onderdeel daarvan is het uitkeren van de energietoeslag en de gemeentelijke aanpak van energiearmoede.

- > We nemen financiële belemmeringen weg voor deelname aan sport en cultuur via het Volwassenenfonds, zodat volwassenen mee kunnen doen.
- > De Voorzieningenwijzer wordt geïmplementeerd samen met de De6-gemeenten, om zo de toegankelijkheid te verbeteren en alle inwoners die hulp nodig hebben te bereiken.
- > We onderzoeken of we ons vangnet tijdelijk kunnen verbreden en passen verbredingen toe wanneer dit nodig is.
- > Huishoudens waar sprake is van energiearmoede worden ondersteund met een gerichte aanpak.
- > We continueren de ondersteuning van gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire (KOT).
- > We zetten in op vroegsignalering van betalingsachterstanden conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, bieden ondersteuning en ontwikkelen deze aanpak door.
- > De Uitvoeringsagenda integrale schuldhulpverlening 2023-2025 wordt ontwikkeld en we starten in 2023 met de focus op de meest kwetsbaren.

Gelijke kansen voor jeugdigen

Jeugdigen die in armoede opgroeien mogen geen verschil ervaren met leeftijdsgenoten. We ontwikkelen een nieuwe visie en strategie voor het onderwerp kinderarmoede. We bouwen daarmee aan de toekomst van onze jeugdigen, maar hebben ook aandacht voor wat er nu speelt. We streven naar een keten van organisaties binnen Roosendaal die kinderen in armoede op allerlei manieren ondersteunen, zowel mentaal als fysiek.

- > We bestendigen het ingezette beleid op het gebied van kinderarmoede. We doen een grondige analyse waarbij gekeken wordt naar zowel de leefgebieden van het kind als die van het gezin.
- > Met behulp van onze meedoenregelingen nemen we financiële belemmeringen weg voor deelname aan onderwijs, sport en cultuur activiteiten, zodat jeugdigen die opgroeien in armoede de kans krijgen zich ten volle te ontwikkelen.
- > Het programma Kansrijke Start wordt voorgezet, waardoor wij kunnen investeren in de eerste 1.000 dagen van onze kinderen.
- > We investeren in een gezond ontbijt voor jeugdigen in armoede door het Roosendaals Jeugdontbijt structureel voort te zetten.
- > Het aanbod van financiële educatie wordt gecontinueerd met de programma's MoneyWays en Get a Grip en we ontwikkelen dit aanbod door naar preventieve inzet bij levensgebeurtenissen.

BESTAANSZEKERHEID

- > We bieden Voorschoolse Educatie zodat alle kinderen in Roosendaal de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen.
- > De succesvolle initiatieven van de Gelijke Kansen Alliantie worden gecontinueerd met als doel perspectief bieden aan alle jeugdigen door het bieden van gelijke kansen.

Arbeidsmigranten

De economische ambities en opgaven van de gemeente Roosendaal en de sub-regio West-Brabant West zorgen ervoor dat er nieuwe arbeidskrachten moeten worden aangetrokken. Dit wordt gedaan door in te zetten op de arbeidsparticipatie van de huidige beroepsbevolking en door het aantrekken van arbeidsmigranten. Doordat er de komende jaren blijvend arbeidsmigranten nodig zijn, moeten verblijf, huisvesting en sociaal maatschappelijke integratie worden verbeterd.

We zorgen ervoor dat Roosendaal voor arbeidsmigranten een aantrekkelijke, veilige (tijdelijke of permanente) plaats is om te verblijven en blijven daarom uitvoering geven aan de actiepunten uit de notitie Arbeidsmigranten in Roosendaal 2021:

- > We faciliteren grootschalige huisvesting aan de hand van de toetsingscriteria die zijn opgenomen in de notitie 'arbeidsmigranten in Roosendaal'
- > We voeren actiepunten uit op het terrein van registratie en informatie, economie en arbeidsmarkt, het sociaal domein, veiligheid en handhaving.
- > We geven gevolg aan de aangenomen moties bij de vaststelling van de notitie Arbeidsmigranten 2021 en zullen in 2023 een evaluatie uitvoeren van hetgeen in de notitie is opgenomen

Flexibilisering asielketen

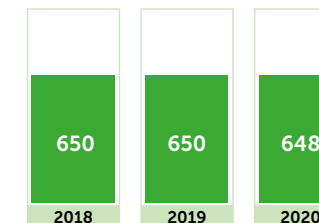
De omvang en samenstelling van de asielinstroom verandert steeds. Ook zijn er niet altijd woningen beschikbaar voor statushouders, bijvoorbeeld door krapte op de woningmarkt. De Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen is opgesteld om beter op zulke veranderingen te kunnen inspelen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt om de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in de gemeenten te verbeteren. De 'Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen' is een samenwerking tussen gemeenten, provincies en het Rijk.

- > We werken samen met de gemeenten in het district de Markiezaten aan de flexibilisering van de asielketen.
- > We zorgen ervoor dat de opgelegde taakstelling voor huisvesting van statushouders door de gemeente wordt behaald.
- > We maken hierbij gebruik van regelingen die hiervoor beschikbaar zijn.

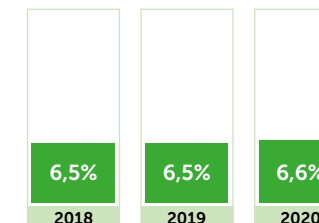
Inwoners met betaald werk
per 1.000 inwoners
15-75 jaar

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

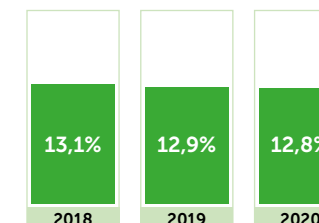
Percentage kinderen dat in armoede opgroeit
(in huishoudens met minimaal 4 jaar een inkomen tot 120% van het sociaal minimum)

Bron: CBS

Percentage huishoudens met een laag inkomen
(minimaal 1 jaar een inkomen tot 120% van het sociaal minimum)

Bron: CBS

WAT MAG DIT KOSTEN?

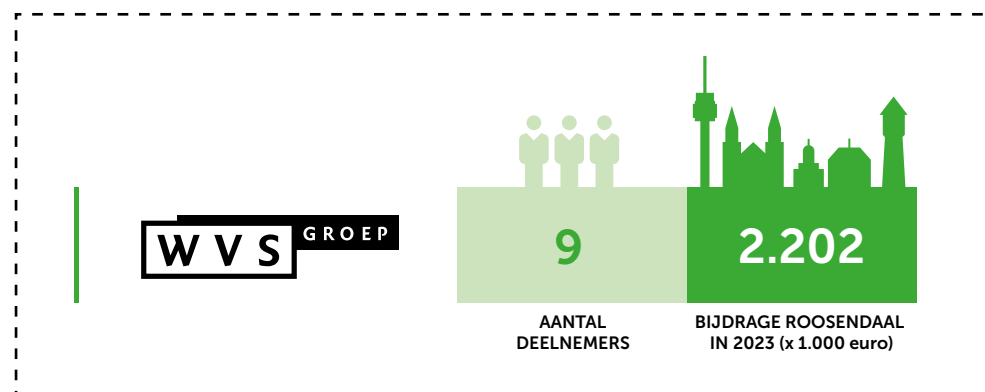
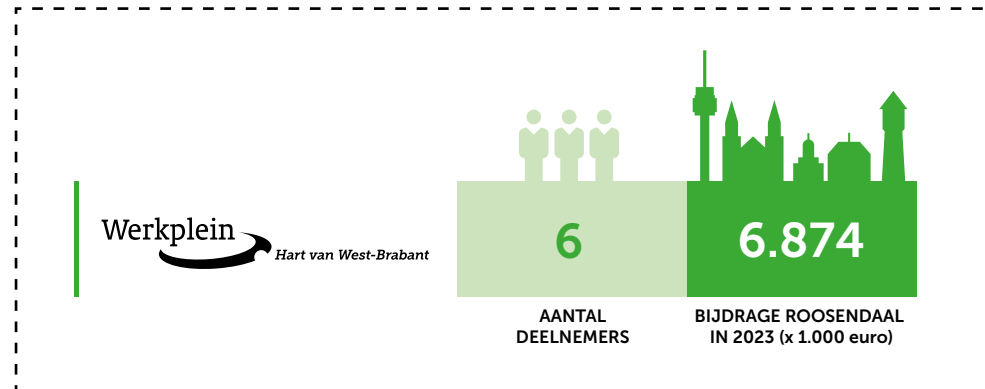
X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Bestaans- zekerheid	61.458	69.181	64.211	65.409	66.335	67.194
Baten Bestaans- zekerheid	35.417	34.053	33.659	34.778	35.565	36.051
Saldo	26.041	35.128	30.552	30.631	30.770	31.143

BESTAANSZEKERHEID

Gemeenschappelijke regelingen

Om onze doelen te realiseren, werken we samen met anderen; zo nemen we deel in verbonden partijen. Een totaaloverzicht en de financiële informatie van onze verbonden partijen is opgenomen in de Paragraaf Verbonden partijen. De (publiek)rechtelijke verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen in dit programma, zijn hieronder weergegeven.

FINANCIËEL OVERZICHT WERKEN & ONDERNEMEN

X € 1.000	Beleidsveld	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten	Onder- nemerschap	4.613	4.443	3.853	3.873	3.929	3.998
	Bestaans- zekerheid	61.458	69.181	64.211	65.409	66.335	67.194
Totaal		66.071	73.624	68.064	69.282	70.264	71.192
Baten	Onder- nemerschap	507	647	714	723	732	752
	Bestaans- zekerheid	35.417	34.053	33.659	34.778	35.565	36.051
Totaal		35.924	34.700	34.373	35.501	36.297	36.803
Saldo		30.147	38.924	33.691	33.781	33.967	34.389
Storting in reserves		2.786	8.128	8.379	7.690	7.407	8.153
Onttrekkingen aan reserves		569	8.568	8.181	7.351	7.764	9.301

WONEN & VERBLIJVEN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Ruimtelijke ordening	wethouder Arwen van Gestel
Openbare ruimte	wethouder Arwen van Gestel
Vergunningen	wethouder Sanneke Vermeulen
Mobiliteit	wethouder Sanneke Vermeulen
Energie en warmte	wethouder Klaar Koenraad
Natuur, landbouw en milieu	wethouder Klaar Koenraad

RUIMTELIJKE ORDENING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We zetten de ontwikkeling van onze gemeente en de regio stevig voort; Roosendaal ontwikkelt zich verder tot een vitale, leefbare en evenwichtige gemeente met een leidende positie in de regio. Voor deze ontwikkeling stellen we een gedragen strategisch toekomstperspectief op, de nota 'Roosendaal 2040'. Op termijn willen we dat Roosendaal een groei doormaakt van de huidige 77.000 inwoners naar meer dan 100.000 inwoners. Om dit te bereiken komen we nu al in actie en gaan we aan de slag met een ambitieuze woningbouwopgave. Samen met partners op de woningmarkt verhogen we de bouwproductie. We voltooien huidige projecten in de stad en dorpen en we creëren kansen om veel nieuwe woningen te bouwen. We ontwikkelen nieuwe locaties rondom het station, de A58 en de stadsranden en we creëren binnenstedelijk ruimte door het uitplaatsen van faciliteiten zoals het ziekenhuis. In de dorpen gaan we actief op zoek naar ontwikkelkansen om met name woonruimte te creëren voor jongeren. De bouw van nieuwe woningen leidt tot een betere doorstroming op de woningmarkt en met een gedifferentieerd woonaanbod kunnen we beter inspelen op de behoeften van onze inwoners. Tegelijkertijd gaan we ook kwaliteit toevoegen voor een betere leefomgeving en brengen we onze buurten en dorpen meer in balans; in Roosendaal is het prettig wonen.

WAT GAAN WE DOEN?

Landelijke en regionale samenwerking

Samen met onze inwoners en ondernemers zoeken we actief de samenwerking op met het Rijk, provincie Noord-Brabant en onze partners in de regio om onze groeiambitie waar te maken. De basis daarvoor is sterk; onze regio heeft uitstekende wooncondities en leent zich prima voor versterking en groei. De ligging en bereikbaarheid van de regio is ideaal en nodigt mensen uit om hier te wonen, te werken en te recreëren. We stemmen af met onze buurgemeenten en bij projecten en ontwikkelingen met een brede regionale uitstraling doen we actief mee. Deze samenwerking beperkt zich niet tot provincie- of landsgrenzen; we versterken ook de verbinding met andere stedelijke regio's, zoals de Drechtsteden en Antwerpen.

- > De nieuwe Omgevingswet (Ow) is één van de grootste wettelijke veranderingen in Nederland; de historisch gegroeide veelheid aan wetten, regels en afspraken voor de fysieke leefomgeving wordt geïntegreerd in één nieuw stelsel. De Ow bevat een zestal juridisch-planologische kerninstrumenten. Als gemeente gaan we aan de slag met vier instrumenten: de omgevingsvisie, de programma's, het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen. Hierbij houden we rekening met beleid en regelgeving van hogere overheden.
- > De opgaven rondom de A58 en het spooreplacement zijn voor Roosendaal en de regio van groot belang. We onderzoeken de haalbaarheid voor de omlegging of (gedeeltelijke) verdieping of overkluizing van de A58. Over de ontwikkeling van de Spoorzone gaan we samen met Provincie Noord-Brabant in gesprek met het Rijk, NS, Prorail en Rijkswaterstaat en voeren we de vervolgstappen uit zoals omschreven in het in 2022 opgestelde Handelingsperspectief Spoorzone Roosendaal.
- > West-Brabant-West (WBW) is de vierde stedelijke regio in Brabant en we hebben daarin een belangrijke voortrekkersrol. Met de regio maken we afspraken in het kader van de Verstedelijkingsstrategie Brabant en concrete afspraken leggen we vast in de Regionale Investeringsagenda WBW (RIA WBW).
- > Middels een Regionale Woondeal maken we samen met de gemeenten in WBW afspraken met provincie Noord-Brabant over de realisatie van woningen tot en met 2030 en over het versnellen van onze woningbouwopgave.
- > In samenwerking met het Ministerie van Defensie, provincie Noord-Brabant en gemeente Rucphen werken we aan een haalbaarheidsstudie voor nieuwbouw van de kazerne voor het Korps Commando Troepen (KCT). Mocht de kazerne in de toekomst verplaatst worden, dan maken we plannen voor de vrijkomende ruimte.

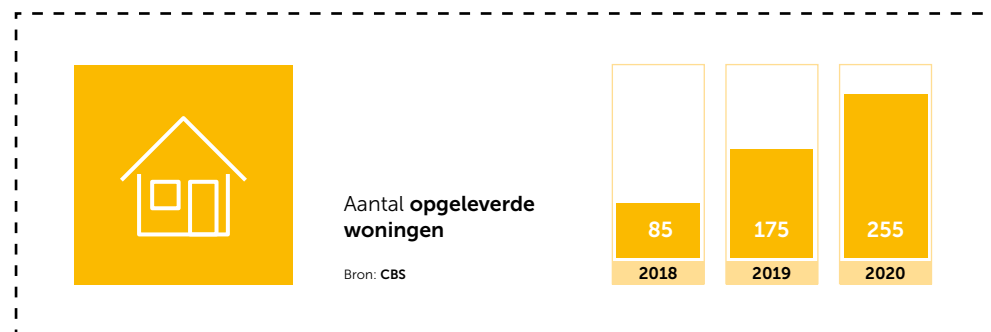
Roosendaals ontwikkelplan

In 2023 vragen we de gemeenteraad om de omgevingsvisie 'De Verbonden Stad' vast te stellen. Met deze visie bepalen we de koers voor de fysieke leefomgeving van Roosendaal tot in ieder geval 2030. In deze visie geven we op hoofdlijnen aan welke omgevingskeuzes er gemaakt worden voor het fysieke domein. Vervolgens werken we de omgevingsvisie de komende jaren verder uit in onder meer deelvisies, programma's, het omgevingsplan en te verlenen omgevingsvergunningen. Ook stellen we in 2023 de nota 'Roosendaal 2040' op. Aanvullend daarop willen we een zogenaamde gereedschapskist ontwikkelen met tools waarmee we als gemeente zelf kunnen ingrijpen in de woningmarkt. De actuele ontwikkelingen op de woningmarkt vragen namelijk om meer regievoering gericht op voldoende passend aanbod en een betere mix van woningen. Ook richten we ons op de integrale buurt- en dorpsgedachte: groene buurten en dorpen met prominente ontmoetingsplekken en met goede en veilige wandel- en fietsverbindingen.

- > Samen met onze inwoners, ondernemers, partners en experts stellen we in 2040 een gedragen strategisch toekomstperspectief op, de nota 'Roosendaal 2040'. Het toekomstperspectief schetst een totaalbeeld van hoe we Roosendaal verder willen ontwikkelen en het geeft kaders waarbinnen we werken. De nota laten we aansluiten op lopende trajecten, zoals de samenwerkingsagenda WBW, de omgevingsvisie 'De Verbonden Stad' en het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.
- > In 2023 werken we samen met partners aan lopende projecten in onze stad en dorpen. Met Provincie Noord-Brabant werken we aan de ontwikkeling van ons stadscentrum; eind 2022 zijn deze ambities vastgelegd in een Roosendaals ontwikkelplan (Rondje Roosendaal). In 2023 werken we met zogenaamde proeftuinen aan de verbetering van de leefbaarheid en de uitstraling. We evalueren de veranderingen en waar mogelijk maken we deze definitief. In 2023 gaan we ook aan de slag met het opstellen van een gebiedsvisie voor de Laan van Brabant. Gemeentebreed creëren we kansen om veel nieuwe woningen te bouwen en stimuleren we particuliere initiatieven om de bouwproductie op stoom te houden.
- > De versnelling van de woningbouwopgave is geen gemakkelijke opgave - zeker gelet op de onzekerheid over de levering van materialen - en om die reden gaan we ook gebruikmaken van specifieke constructies voor de woningbouw, zoals de bouw van flexwoningen. Door het tijdelijk wegzetten van flexwoningen kunnen we ook op korte termijn meer woningen realiseren.
- > In 2023 werken we de kaders uit de Woonagenda 2021-2025 verder uit en actualiseren we de Woningbouwprogrammering uit 2022. Met deze programmering creëren we op zo kort mogelijke termijn woonaanbod in de stad en dorpen voor verschillende doelgroepen. De programmering is gericht op differentiatie, doorstroming en verduurzaming van het woonaanbod. Ook sluiten we bij de uitvoering van onze projecten aan op de kaders van Roosendaal Natuurstad; onze klimaatadaptieve opgave.
- > In het Woonconvenant 2022-2025 hebben we prestatieafspraken opgenomen over de sociale woningvoorraad. Daarnaast werken we aan de opgaven uit het Nationaal Programma Bouwen en Wonen, waaronder het rapport 'Een thuis voor iedereen' gericht op de huisvesting van aandachtsgroepen.

RUIMTELIJKE ORDENING

- > We gaan een actief grondbeleid voeren waarmee we een financiële buffer creëren voor toekomstige ontwikkelingen. De exacte invulling daarvan bepalen we op een later moment. Vooruitlopend daarop actualiseren we in 2023 het huidige Grondbeleid zodat dit meer ruimte biedt voor de versnellingsopgave. Ook nemen we het Didam-arrest in acht; in 2021 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan over de manier waarop de overheid partijen moet selecteren bij de verkoop van gronden en vastgoed.

WAT MAG DIT KOSTEN?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten						
Ruimtelijke ordening	10.374	16.344	12.368	11.522	13.870	7.194
Baten						
Ruimtelijke ordening	9.848	12.079	8.615	7.622	9.626	2.766
Saldo	526	4.265	3.753	3.900	4.244	4.428

OPENBARE RUIMTE**WAT WILLEN WE BEREIKEN?**

In het beheer van de openbare ruimte streven we naar een hybride buitenruimte waar het onderhoud zichtbaar beter is. Deze kwalitatieve verbetering vraagt om een brede transitie, waarbij ook de klimaatadaptatie opgave én de inrichting van een veilige en sociale buurt een grote rol spelen. De klimaatveranderingen dwingen ons om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten en te onderhouden. De noodzaak om het anders te doen, biedt tegelijkertijd ook kansen en die gaan we benutten. We verbeteren het onderhoud en leggen de focus op de bestrijding van droogte, hittestress en wateroverlast en de verbetering van biodiversiteit, lucht- en waterkwaliteit. We voegen dus veel groen en waterpartijen toe, waardoor onze omgeving mooier en gezonder wordt. We geven onze inwoners, ondernemers en partners een stem bij de inrichting van de openbare ruimte. We gaan publieksgericht informatie delen over de opbouw van buurten, dorpen en zelfs straten om zo gericht inwoners te bereiken. Onze buurten en dorpen zijn schoon, heel, veilig en klimaatadaptief. Tussen de buurten en dorpen maken we onze groenstructuren meer robuust en zorgen we voor goede en veilige verbindingen, waarbij we vooral ruimte geven aan wandelaars en fietsers. Roosendaal is een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en elkaar te ontmoeten.

WAT GAAN WE DOEN?**Schoon, heel, veilig & klimaatadaptief**

Een hybride buitenruimte biedt Roosendaal volop kansen om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte te verbeteren. Dit draagt bij aan de leefbaarheid, veiligheid en sociale cohesie in onze buurten en dorpen, waardoor mensen de beleving van hun leefomgeving als positief ervaren en zich veiliger voelen. In 2050 zijn onze buurten en dorpen klimaatbestendig ingericht; in 2030 zijn we daarmee halverwege. De openbare ruimte is dan zo ingericht dat de leefomgeving tijdens extreme pieken van droogte, hitte en hevige regenbuien goed te onderhouden is. Ook hebben we in 2026 een fietspadennetwerk aangelegd om prettig en veilig door de stad en naar de dorpen te fietsen. Binnen en tussen de buurten en dorpen leggen we aantrekkelijke wandelpaden aan.

- > In 2023 stellen we een Werkprogramma Kwaliteitsslag openbaar gebied op waarin het onderhoud van de openbare ruimte steeds meer gericht is op beleving. Het programma zal onder meer gericht zijn op de volgende vier onderdelen: schoon & heel, veilig & sociaal, klimaatadaptief en groen.
- > We wijzen plaatsen aan waar de beleving voor schoon & heel omhoog moet. Deze beleving staat onder meer onder druk door een toename van zwerfafval en een toenemende groei van onkruid. We doen dit niet alleen; we stimuleren inwoners mee te doen en met ideeën te komen om zichtbare resultaten te behalen, bijvoorbeeld in de vorm van een 'Right to Challenge'. Ook verhogen we de kwaliteit van het beheer en onderhoud van wandel- en fietspaden, straatmeubilair en speeltoestellen.
- > We wijzen plaatsen aan waar de beleving van veilig & sociaal omhoog moet, zodat het veiligheidsgevoel van onze inwoners en bezoekers toeneemt. Deze plaatsen pakken we zelf aan door verloedering tegen te gaan.
- > Bij elke aanpassing van de openbare ruimte voegen we klimaatadaptieve elementen toe. Hiervoor stellen we in 2023 een Klimaatadaptatieplan Leefomgeving op. Naast de kaders van Roosendaal Natuurstad (2021) geeft dit plan invulling aan onze klimaatadaptatie opgave. De uitwerking van het plan wordt via de Beheerkalender geborgd. Ook sluiten we aan bij nationale, provinciale en regionale klimaatplannen en bij initiatieven zoals de landelijke actiedag 'Tegelwippen'.
- > Het groenonderhoud staat voor een grote opgave; niet alles kan en dus maken we duidelijke keuzes. In 2023 investeren we op strategische locaties meer in het onderhoud, zodat op de lange termijn de onderhoudskosten kunnen worden verlaagd. De juiste natuurstructuur en biodiversiteit ontwikkelen zich dan vanzelf.
- > De parken en de ecologische verbindingzones (EVZ's) in Roosendaal vormen een belangrijke schakel in de leefbaarheid van onze buurten en dorpen; zij zijn het klimaatbestendige visitekaartje van Roosendaal. Om die reden gaan we de parken en de EVZ's op een hoger kwaliteitsniveau onderhouden. In 2023 stellen we een Visie Parken en EVZ's op, waarna we gefaseerd aan de slag gaan met (her)inrichtingsplannen en de realisatie van deze plannen.

WAT GAAN WE **DOEN?**

Onderhoud groen, grijs & blauw

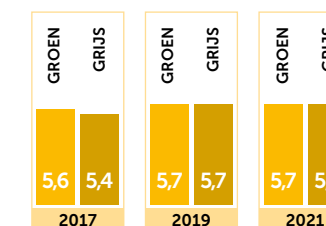
We maken de beweging van overwegend technisch georiënteerd onderhoud naar op de beleving gericht beheer van de openbare ruimte. Daarbij passen we steeds meer maatwerk toe; wisselend gaan we op zoek naar de bestendigheid van de huidige leefomgeving als ook het aanpassen van de leefomgeving met de tijd mee. Maatschappelijke doelstellingen binnen de openbare ruimte vertalen we naar een uitvoeringsplan. Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling stellen we een Plan Openbare Ruimte (POR) op. Onze inwoners, ondernemers en partners laten we meedoen en meedenken en we dagen hen uit om onze gestelde opgaven voor het openbaar gebied te integreren in hun initiatieven en plannen.

- > Bij groenonderhoud gaat onze aandacht uit naar het bewaken van het onderhoudsniveau en het effectief afhandelen van meldingen over de openbare ruimte. Een groot deel van de onderhoudswerkzaamheden besteden we uit aan aannemers. In 2023 treffen we voorbereidingen om een integraal onderhoudsbestek op de markt te zetten. Leerwerkbedrijf WVS krijgt een plek in deze plannen en zelf stellen we ook meer plaatsen beschikbaar binnen Openbare Werken voor arbeidskrachten met een afstand tot de arbeidsmarkt, met een beperking of voor arbeidskrachten vanuit een leer-werktraject.
- > Bij het toevoegen van groen en bij het vervangen van versleten groen hebben we oog voor het gebruik van andersoortig groen, zoals kruidenmengsels of gazons met daarin extra bomen. Met name kruidenmengsels dragen bij aan het verbeteren van de biodiversiteit.
- > De werkzaamheden van het grijsareaal plannen we via de Beheerkalender en daarbij houden we rekening met de planning van nutsbedrijven, zoals Enexis en Brabant Water. We onderzoeken mogelijkheden voor het opwaarderen van het grijs areaal en stemmen dit zoveel mogelijk af met andere werkzaamheden zoals het vervangen van rioleringen, het toepassen van klimaatadaptieve maatregelen en het hergebruiken van materialen. Ook hebben we meer aandacht voor onkruidbestrijding en het verwijderen van zwerfafval; per gebied kunnen de afspraken hierover verschillen.
- > We streven ernaar om vanaf 2023 de algehele beeldkwaliteit van trottoirs in Roosendaal te verhogen. Zo gaan we onder meer trottoirs herstraten waar glasvezel is ingegraven (of nog wordt ingegraven) en waarvan de beeldkwaliteit niet voldoet.
- > In 2023 stellen we een nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) op voor de periode 2024-2027. Hierin beschrijven we hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Via het VGRP updaten we ook de eisen voor het bergen en scheiden van waterstromen bij gebieds- en projectontwikkelingen.

Waardering inwoners **onderhoud van het openbaar groen** en van de **verhardingen** in hun buurt/dorp

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Openbare ruimte	29.285	41.331	32.062	32.261	33.913	35.239
Baten Openbare ruimte	15.034	16.000	15.523	14.952	15.480	16.022
Saldo	14.251	25.331	16.539	17.309	18.433	19.217

VERGUNNINGEN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We bouwen aan onze stad en onze dorpen, zodat ze klaar zijn voor de toekomst. We groeien verder naar meer dan 100.000 inwoners. Een ambitieuze woningbouwopgave helpt ons om deze stip op de horizon te bereiken. Daarbij houden we rekening met de ontwikkelingen in het fysieke domein; op 1 januari 2023 treden de Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Deze wetten veranderen de procedures voor vergunningaanvragen. De nieuwe Ow is één van de grootste wettelijke veranderingen in Nederland; de historisch gegroeide veelheid aan wetten, regels en afspraken voor de fysieke leefomgeving wordt geïntegreerd in één nieuw stelsel. We zorgen dat onze inwoners, ondernemers en partners zo weinig mogelijk overlast ervaren van deze transitie. We informeren tijdig en actief, we zijn transparant over de mogelijkheden en over onze uiteindelijke overwegingen en besluiten. We zijn goed bereikbaar en benaderbaar en onze medewerkers denken constructief en met een open houding mee. We staan daarvoor zij aan zij met onze partners; zij zijn namelijk onmisbaar in het realiseren van onze ambities en in het ontwikkelen van een aanpak voor de uitdagingen die voor ons liggen. Als startpunt van nieuwe ontwikkelingen noemen we eerst de overeenkomsten en daarna pas de verschillen. We geven vertrouwen aan onze inwoners, ondernemers en partners en spelen in op hun behoeften; de leefwereld en de ideeën voor de eigen buurt of het eigen dorp zijn hierin leidend.

WAT GAAN WE **DOEN**?

- > We informeren inwoners, ondernemers en partners actief over de gevolgen van de wetswijzigingen en we zorgen voor een goede bereikbaarheid, zodat vragen tijdig beantwoord worden.
- > Uiterlijk in 2029 hebben we één omgevingsplan voor Roosendaal en in dit plan nemen we alle regels op voor de fysieke leefomgeving. In 2023 - bij de inwerkingtreding van de Ow - hebben we een tijdelijk omgevingsplan en met behulp van omgevingsplanwijzigingen bouwen we aan het nieuwe omgevingsplan.
- > De methodiek van het nieuwe omgevingsplan wijkt behoorlijk af van de methodiek van de huidige bestemmingsplannen. Op basis van de huidige regels in de bestemmingsplannen maken we daarom in 2023 eerst een nieuwe set regels; daarbij schrappen we overbodige regels en schrijven we regels ook begrijpelijker op.
- > De Ow biedt uiterlijk in 2029 het kader voor alle vergunningaanvragen in het fysieke domein. Tot die tijd verlenen we ook vergunningen op grond van andere wetgeving, waaronder de APV. We zorgen daarmee dat er in het openbaar gebied op veilige en gezonde wijze activiteiten georganiseerd kunnen worden.
- > Aanvragen behandelen we binnen de wettelijke termijnen en waar mogelijk sneller. Indien aanvragen niet binnen het geldend beleid passen, benaderen we deze vanuit het 'ja, mits'-principe en daar waar mogelijk passen we ons proces daarop aan. Het in behandeling nemen van aanvragen doen we vanuit een positieve grondhouding, waarbij we ook rekening houden met andere factoren zoals de omgeving of de beschikbare inzet van hulpdiensten en BOA's.

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Vergunningen	2.204	2.542	2.101	2.094	2.111	2.137
Baten Vergunningen	1.795	1.470	1.401	1.440	1.481	1.522
Saldo	409	1.072	700	654	630	615

MOBILITEIT

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We creëren een betere balans in de buurten en dorpen en we houden ze schoon, heel en veilig. Vanuit mobiliteit wordt daar een belangrijke bijdrage aan geleverd. We zorgen voor betere verbindingen binnen én tussen de buurten en dorpen en we zetten in op meer duurzame mobiliteit. We stellen een integraal en duurzaam Mobiliteitsplan op. In dit plan besteden we onder meer aandacht aan een goede bereikbaarheid van de binnenstad, de buurten en de dorpen, verkeersveilige routes, voldoende parkeercapaciteit en laadpalen, goed openbaar vervoer en goede fietspaden met veel groen. Roosendaal is een fietsvriendelijke gemeente en op termijn zien we kansen voor snelfietsroutes richting Antwerpen, Breda en de Randstad. Duurzame vormen van mobiliteit stimuleren we actief en we gaan aan de slag met mobiliteits HUB's; een HUB is een locatie waar verschillende vormen van deelmobiliteit samen komen en waar inwoners en bezoekers gezamenlijk gebruik van kunnen maken. Het spoor is en blijft een belangrijke drager voor Roosendaal voor verplaatsingen richting de Randstad, Zeeland, het oosten van Brabant en België. Op het gebied van het hoofdwegennetwerk blijven we kritisch kijken naar en meedenken over de A58 en de A17. Op het lokale wegennetwerk werken we vooral verder aan de realisatie van de verbindingsweg Tolberg voor onder andere een goede bereikbaarheid van het nieuwe Bravis ziekenhuis.

WAT GAAN WE **DOEN**?

Verkeersveiligheid

In Roosendaal kunnen mensen op een prettige en veilige manier deelnemen aan het verkeer. Onveilige locaties maken we zichtbaar beter. In 2022 is een top 20 samengesteld van de meest onveilige locaties in Roosendaal. Een concrete aanpak van die locaties - zowel in de stad als in de dorpen en in het buitengebied - moet zorgen voor vermindering van het aantal ongevallen en voor verhoging van het veiligheidsgevoel van onze verkeersdeelnemers. Deze aanpak vraagt altijd maatwerk; per locatie kijken we wat er nodig is om de verkeersveiligheid te verbeteren. Lagere snelheden van het verkeer en bescherming van kwetsbare verkeersdeelnemers - zoals voetgangers en fietsers - staan hierbij centraal.

- > In 2023 gaan we gericht aan de slag met de aanpak van de top 20 meest onveilige locaties in Roosendaal; per jaar pakken we twee locaties aan. We stemmen dit zo goed als mogelijk af op de geplande onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden uit de Beheerkalender.
- > Per locatie betrekken we direct omwonenden en andere belanghebbenden bij het ontwerpen van een veilige, vernieuwde situatie. We boeken meetbare resultaten door gericht in te spelen op het aantal ongevallen op een locatie en de oorzaken ervan.
- > Voor de aanpak van verkeersonveiligheid voeren we structureel overleg met Veilig Verkeer Nederland en de Fietsersbond. Bij acties op het gebied van gedragsbeïnvloeding werken we samen met Veilig Verkeer Nederland en de Fietsersbond. Gezamenlijk zetten we doelgerichte acties op en voeren deze uit.
- > De resultaten van het onderzoek van de Fietsersbond naar verkeersonveilige locaties gaan we inventariseren en mogelijk benutten om nog een aantal extra locaties aan te pakken in 2023.
- > In 2023 evalueren we de effecten van de infrastructurele en gedragsmatige maatregelen die we hebben doorgevoerd rondom vijf basisschoolomgevingen. Uitgaande van een positieve evaluatie richten we in 2023 opnieuw een aantal schoolomgevingen als zodanig in.

MOBILITEIT

Ruim baan voor fietsers

We willen dat mensen in Roosendaal prettig en veilig kunnen fietsen op goed onderhouden en veilige fietspaden met veel groen. Fietsen is duurzaam, gezond en goedkoop en om die reden willen we onze inwoners stimuleren om meer met de fiets te gaan. We geven fietsen een nog belangrijkere plaats in ons mobiliteitsbeleid en gaan dit borgen door een Integraal Fietsplan op te stellen. Dit plan leidt tot een concreet overzicht van uit te voeren projecten op het gebied van fietsnetwerken en infrastructuur, fietsparkeren en oplaadpunten, fietsveiligheid en gedrag- en stimuleringsacties. Naast de lokale fietsbereikbaarheid en -veiligheid blijven we ons ook regionaal inzetten voor de aanleg van snelfietsroutes; fietsen is gemeentegrens overstijgend.

- > In 2023 stellen we een Integraal Fietsplan op; dit plan bevat alle projecten om fietsen in Roosendaal aantrekkelijker te maken. Het plan stellen we op in samenwerking met een deskundig adviesbureau. Ook betrekken we inwoners, ondernemers, de Fietsersbond en Veilig Verkeer Nederland bij de planvorming.
- > We gaan in 2023 nog meer fietsoplaadpunten realiseren; door de realisatie van oplaadvoorzieningen bij buurthuizen, winkelcentra en fietsstallingen bieden we ook de e-bike gebruiker een betrouwbaar fietsnetwerk met oplaadpunten.
- > Met provincie Noord-Brabant en omliggende gemeenten zetten we ons in voor goede en veilige snelfietsroutes om de regionale bereikbaarheid per fiets te verbeteren. Op het gebied van infrastructuur willen we - in aansluiting op de route naar Bergen op Zoom - de routes richting Antwerpen en Breda verkennen. In 2023 gaan we deze studies uitvoeren.

Parkeren en deelmobiliteit

Om onze woningbouwopgave te realiseren, gaan we ook onze binnenstad verdichten door woningen toe te voegen; hier hoort een parkeeropgave bij. Het centrum van Roosendaal kent een betaald parkeerregime en aan de hand van dit regime kunnen we sturen in het gebruik van de openbare (parkeer)ruimte. We willen ervoor zorgen dat onze inwoners en bezoekers meer gebruik gaan maken van alternatieven voor het parkeren van de auto. Ook deelmobiliteit is in opkomst; gebruikers hechten steeds meer waarde aan de beschikbaarheid van een vervoermiddel dan aan het bezit ervan. Het delen van vervoermiddelen zorgt voor een veel efficiënter gebruik en ook dit leidt tot een minder grote claim op de openbare (parkeer)ruimte. Het Openbaar Vervoersysteem (OV) is voor Roosendaal een belangrijke spil in het (deel)mobiliteitssysteem.

- > In 2023 gaan we aan de slag met een herziening van het parkeerbeleid en dit resulteert in een nieuw Parkeerplan voor de komende vier jaar. Het plan wordt onder meer opgesteld met behulp van tellingen, benchmarks en signalen vanuit de omgeving.
- > Naast het opstellen van een nieuw Parkeerplan nemen we ook de parkeernormen onder de loep en daarbij maken we onder andere gebruik van landelijke parkeernormen. Met de herziene normen scheppen we een helder kader voor ontwikkelaars en zorgen we ervoor dat we realistische eisen stellen ten aanzien van parkeren.
- > We zijn in gesprek met een externe partij om de haalbaarheid van een tweede truckparking in Roosendaal te onderzoeken. Dit om ongewenst geparkeerde vrachtauto's op onze bedrijventerreinen tegen te gaan.
- > In 2023 stellen we een Deelmobiliteitsplan op. In dit plan gaan we in op de trends op het gebied van deelmobiliteit en hoe we deelmobiliteit als gemeente kunnen faciliteren

en stimuleren. Een belangrijk onderdeel in de uitwerking van dit plan zijn de mobiliteit HUB's.

- > Het huidige contract voor kleinschalig collectief vervoer (KCV) loopt in 2023 af en om die reden gaan we dit opnieuw aanbesteden. Uitgangspunt is dat reizigers met of zonder beperking een kwalitatief goed en betaalbaar vervoersproduct wordt aangeboden. Om in te kunnen spelen op nieuwe wensen, ervaringen en ontwikkelingen bouwen we in het contract een ruime mate van flexibiliteit in.
- > Provincie Noord-Brabant werkt toe naar een nieuwe concessie voor het regionale OV-systeem in 2025; de provincie is primair verantwoordelijk en als gemeente blijven we hierover in gesprek met hen. Lokaal dragen we bij aan de bereikbaarheid en gebruik van het OV-systeem door het aanbieden van aanvullende deelmobiliteitservices, zoals de realisatie van mobiliteit HUB's.
- > Haltes zijn en blijven belangrijke knooppunten in ons OV-systeem. Naast het station is de bushalte in het centrum één van de belangrijkste haltes binnen Roosendaal. Omdat het Roselaarplein wordt ontwikkeld tot een woongebied, wordt de centrumhalte verplaatst. Er komt een halte aan de zuidzijde van het centrum op de Laan van Brabant en in 2023 worden verschillende mogelijkheden verkend voor een halte aan de noordzijde van het centrum.

Mobiliteit en milieu

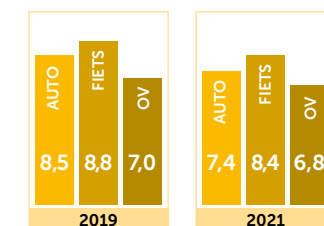
Om de CO₂-uitstoot te verminderen, willen we per 1 januari 2025 een zero emissiezone voor vrachtauto's en bestelauto's gaan invoeren. Dit is een zone waar in principe geen voertuigen met CO₂-uitstoot welkom zijn. Hiermee geven we invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord; de luchtkwaliteit verbetert en dit bevordert de gezondheid en leefbaarheid in Roosendaal. Vooruitlopend daarop werken we toe naar een solide basis van oplaadpunten in Roosendaal.

- > In 2023 gaan we aan de slag met de voorbereidingen voor het invoeren van een zero emissiezone.
- > Met het nieuwe laadpuntenbeleid willen we in 2023 anticiperen op de laadbehoefte die zal ontstaan in de toekomst. We betrekken daarbij de mogelijkheden binnen ons ondergrondse elektriciteitsnetwerk en we zetten in op snelladers bij publiekstrekkende voorzieningen.
- > We zetten meer in op smart mobility; door ontwikkelingen in voertuigtechnologie en datagebruik sluiten gebruikers, voertuigen en infrastructuur steeds beter op elkaar aan. De zogenaamde intelligente verkeersregelininstallaties (iVRI's) spelen hierin een belangrijke rol. In Roosendaal zijn VRI's verouderd en toe aan vervanging; in 2023 passen we het vervangingsprogramma hierop aan.

Percentage inwoners dat de **bereikbaarheid van de eigen woning** als (zeer) goed ervaart

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Mobiliteit	3.194	2.654	2.277	2.278	2.282	2.287
Baten Mobiliteit	1.859	1.947	1.979	1.980	1.981	1.982
Saldo	1.335	707	298	298	301	305

ENERGIE EN WARMTE

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Energie- en klimaatmaatregelen maken Roosendaal comfortabeler, gezonder en mooier. In 2050 zijn we energieneutraal en aardgasvrij; in 2030 verbruiken we daarom al 55% minder energie ten opzichte van 1990. Om dit te realiseren is het van groot belang om - naast energiebesparende maatregelen - alle mogelijkheden te benutten om duurzame energie op te wekken. Dus door in te zetten op duurzame energiebronnen als zon, wind en aardwarmte en door minder afhankelijk te zijn van vervuilende en eindige energiebronnen als olie, kolen en gas. We werken hard aan een energiezuinige en op termijn aardgasvrije gebouwde omgeving en we zorgen ervoor dat alle maatregelen voor iedere Roosendaler haalbaar en betaalbaar zijn. Dit doen we onder meer door in te zetten op besparen middels isoleren, een nieuwe visie op duurzame energie op te stellen en plannen te maken om alle wijken van het gas af te krijgen. We doen dit als gemeente niet alleen; we hebben inmiddels een groot netwerk opgebouwd waarmee we actief samenwerken. Het Rijk heeft het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving gepresenteerd. Dit programma zal grotendeels de koers van 2023 bepalen, evenals het Nationaal Isolatieprogramma en het Programma Hybride Warmtepompen.

WAT GAAN WE **DOEN**?

Energietransitie

Roosendaal streeft naar een energieneutrale samenleving in 2050. De energietransitie is omvangrijk en complex. Daarom is het van belang flexibel te kunnen inspelen op de harde doelen van 2050 en een breed palet aan maatregelen om energieproductie- en besparing mogelijk te maken. Dit alles vraagt veel inzet van iedereen: inwoners, ondernemingen, instellingen, bezoekers en de gemeente. In nauw overleg werken we maatregelen en plannen uit; inwoners en lokale ondernemers nemen deel aan energieprojecten en delen in opbrengsten.

We gaan minder energie verbruiken en passen woningen en gebouwen daarvoor aan. Dit moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

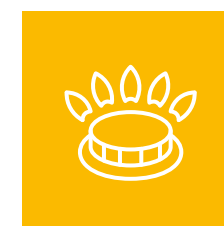
ENERGIE EN WARMTE

- > We geven uitvoering aan de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES) en nemen actief deel aan verschillende onderzoeken en werkgroepen. In 2023 wordt vanuit de RES een rapportage over de voortgang aangeboden aan de gemeenteraden.
- > In 2023 stellen we een nieuwe visie op gericht op duurzame energie. Deze visie is een lokale uitwerking van de RES en omschrijft hoe Roosendaal duurzame energie gaat opwekken. Daarbij kijken we niet enkel naar (grootschalige) duurzame opwek maar onderzoeken we ook - rekening houdend met transportschaarste - de mogelijkheden voor opslag en andere innovaties.
- > KaaiDuurzaam - het voormalige EKP gebouw - zetten we in als vliegwiel door er de Roosendaalse duurzame community in samen te brengen.
- > We gaan uitvoering geven aan het nationaal Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving.
- > Lokaal stellen we in 2023 een plan op om energiearmoede in Roosendaal tegen te gaan. Dit doen we door het inzetten van een klusbus (helpen inwoners bij kleine isolerende maatregelen in huis), het verstrekken van energieboxen met energiebesparende producten en een witgoedregeling (bijstandsregeling voor vervanging van kapotte apparaten).
- > We ondersteunen (inwoners-)initiatieven zoals het Nispens Energie Collectief (NEC) en de Stichting Energietransitie Roosendaal (StER). In samenwerking met onder andere StER gaat een mobiel informatiecentrum door de gemeente rijden, waarmee we actief inwoners gaan informeren.
- > Met subsidiebijdragen van het Rijk en van provincie Noord-Brabant onderzoeken we hoe we theater De Kring kunnen verduurzamen en kunnen inzetten als warmte- en energiebron voor de omgeving. Mocht dit haalbaar blijken, dan richten we de zogenaamde Energiekring op.
- > In 2023 zetten we de verduurzaming van bedrijventerreinen voort, waarbij we onder meer uitvoering geven aan de Green Deal Majoppeveld en ondersteuning bieden aan Energiecoöperatie Majoppeveld Roosendaal.
- > We stimuleren zon op (bedrijfs-)daken middels collectieve aankoopacties, het aanvragen van subsidies en het onderzoeken van nieuwe mogelijkheden.

Warmtetransitie

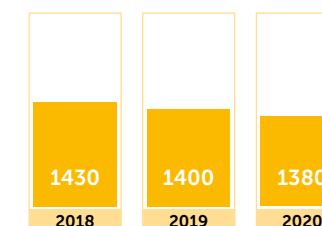
De transitie van verwarmen met aardgas naar verwarmen met duurzame warmte noemen we warmtetransitie. In 2050 wil Roosendaal aardgasvrij zijn en in voorbereiding daarop is eind 2021 de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. We geven uitvoering aan deze visie door het opstellen van wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Hierin worden per wijk of per dorp alternatieve warmtebronnen onderzocht en hierin wordt aangegeven wanneer een wijk of een dorp van het gas gaat. Een belangrijke voorwaarde is dat de energierekening voor iedereen betaalbaar blijft. Zoals verwoord in het Ambitieakkoord 'Zij aan zij' starten we met de wijk Westrand. Deze warmtetransitie combineren we met een sociale transitie, zodat ook de leefbaarheid en de veiligheid van de wijk én de gezondheid en het welzijn van de inwoners worden versterkt.

- > Samen met inwoners stellen we in 2023 het Roosendaals Isolatieprogramma (RIP) op, inclusief een uitvoeringsprogramma tot aan het jaar 2026. Dit programma omschrijft de lokale aanpak om woningen met slechte energielabels te isoleren.
- > We stellen voor minimaal drie wijken of dorpen wijkuitvoeringsplannen op, waarin we samen met inwoners de alternatieve warmtebron bepalen. Hierin benaderen we de wijken en dorpen integraal en nemen we ook andere aspecten zoals klimaatadaptatie mee.
- > Om onze inwoners tijdig te betrekken bij de plannen in hun wijken zetten we in 2023 een warmtetransitiecampagne op, gericht op het creëren van bewustzijn.
- > In 2023 schrijven we een businesscase - met daaropvolgend een wijkuitvoeringsplan - waarin de mogelijkheden staan beschreven om het huidige warmtenet uit te breiden naar de wijk Westrand. We benutten dit als vliegwiel voor een volledige transformatie van de Westrand; we maken van de Westrand de voorbeeldwijk van de toekomst. We zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van woningen en de openbare ruimte, investeren in de kwaliteit van het voorzieningenniveau en verbeteren het toekomstperspectief van onze inwoners in de Westrand.
- > Een uitbreiding van het warmtenet vraagt om een actuele analyse van de rol van zowel de gemeente als het Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal (DER).

**Gemiddeld
gasverbruik
woningen
(temperatuur-
gecorrigeerd)**

Bron: Duurzaamheidsmonitor

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten						
Energie en warmte	825	1.421	282	284	288	286
Baten						
Energie en warmte	495	125	0	0	0	0
Saldo	330	1.296	282	284	288	286

NATUUR, LANDBOUW EN MILIEU

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

Door veel groen en waterpartijen toe te voegen aan onze openbare ruimte maken we van Roosendaal een groene, duurzame en klimaatadaptieve gemeente. De leefomgeving wordt daardoor ook gezonder en nodigt meer uit om in te verblijven. We zorgen voor een goede balans tussen de bebouwde woon- en werkgebieden, de ecologisch en economisch gezonde landbouw, de natuur en recreatie. Ook zetten we in op het terugdringen van de uitstoot van stikstof, het voorkomen van bodemuitputting en -verdroging, het versterken van de biodiversiteit en het verbeteren van de (drink)waterkwaliteit. Met name het buitengebied van Roosendaal kent een groot aantal opgaven en zal fors moeten veranderen. We willen de kwaliteit van onze natuur verbeteren en ons watersysteem robuuster en gezonder maken. We zoeken daarin naar een nieuwe balans waarin ecologie (biodiversiteit) en economie (stikstofproblematiek) twee prominente thema's zijn. Deze thema's vragen om een gezamenlijke aanpak; samen met inwoners en partners zetten we hierin stappen om te komen tot een schoon, toekomstbestendig en nagenoeg klimaatneutraal Roosendaal. Ook dragen we daarmee bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Dit zijn zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn overeengekomen door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties, waaronder Nederland. Ook Roosendaal heeft zich aangemeld als SDG-gemeente.

WAT GAAN WE DOEN?

Versnelling klimaatadaptatie

Het klimaat verandert aanzienlijk; we worden geconfronteerd met fellere buien, zwaardere stormen, langdurige droogte en extremere temperaturen. Klimaatverandering heeft ingrijpende gevolgen voor de natuur en onze samenleving is daar niet altijd op ingesteld. Middels afspraken uit het internationale Klimaatakkoord van Parijs (2015) en ons nationale Klimaatakkoord (2019) verminderen we onze CO₂-uitstoot in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Ook lokaal treffen we maatregelen om het veranderende klimaat het hoofd te bieden; als gemeente nemen we hierin het voortouw. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in het Toetsingskader Roosendaal Natuurstad (2021), de Roosendaalse vertaling van de klimaatadaptatie opgave. In 2050 willen we als gemeente klimaatbestendig zijn en onze kwetsbaarheden hebben aangepakt. Ook stimuleren we inwoners, bedrijven en scholen om dit goede voorbeeld te volgen in hun eigen omgeving.

- > Kenmerkend voor Roosendaal Natuurstad is dat we elke stedenbouwkundige ontwikkeling en elke reconstructie klimaatbestendig uitvoeren. Ook in het beheer van de openbare ruimte sturen we op versterking van de biodiversiteit. Deze vernieuwde aanpak gaan we in 2023 evalueren en eveneens onderzoeken we de mogelijkheden om het pakket met klimaatmaatregelen uit te breiden.
- > Inwoners, bedrijven en scholen stimuleren we om hun eigendommen te vergroenen en te verduurzamen. Hiervoor verlengen we de stimuleringsregeling Roosendaal Natuurstad. Ook introduceren we een regenwatercoach, die advies geeft over het opvangen van regenwater.
- > In Roosendaal pakken we de top 10 van meest klimaatgevoelige locaties zo snel mogelijk aan; vier locaties in 2022 en zes locaties in 2023.
- > In 2023 stellen we een lokaal Klimaatadaptatieplan Leefomgeving op en dat plan gaat een nadere invulling geven aan onze klimaatadaptatie opgave. De uitwerking van het plan zal via de Beheerkalender geborgd gaan worden.
- > We stellen in 2023 een lokaal Hitteplan op, gericht op het beter functioneren van maatschappelijke organisaties, zorginstellingen, individuele verzorgers en professionals tijdens een periode van hitte.
- > We blijven actief deelnemen aan de Water- en Klimaatkring West-Brabant, waarin we samenwerken met andere gemeenten, Waterschap Brabantse Delta, provincie Noord-Brabant en drinkwaterbedrijven. Deze samenwerking is onder meer gericht op de regionale aanpak van klimaatadaptatie. We zetten ons maximaal in om het Delta-programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) te realiseren en gebruik te maken van de Impulsregeling Klimaatadaptatie vanuit het Rijk. In 2023 vragen we in ieder geval subsidie aan voor de projecten De Bulkenaar en de Josephwijk.

Perspectief landelijk gebied

Het buitengebied van Roosendaal kent een groot aantal opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit, energietransitie, economie en natuurontwikkeling. Op weg naar een klimaatneutraal landelijk gebied willen we de kwaliteit van onze natuur verbeteren en ons watersysteem robuuster en gezonder maken. Een forse inzet op natuurherstel en -behoud is ook nodig om ruimte te creëren voor duurzame economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

We zien ook dat de landbouwtransitie in een stroomversnelling komt nu verdroging van de bodem, vermindering van de bodemvruchtbaarheid, teruglopen van biodiversiteit en forse emissiebeperkende maatregelen zich steeds scherper aftekenen. Hierin zoeken we een nauwe samenwerking op met landbouworganisaties, natuurbeheerders, drinkwaterbedrijven, Waterschap Brabantse Delta en provincie Noord-Brabant.

- > Onder het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) wil het Rijk een krachtige transitie vormgeven. Provincie Noord-Brabant werkt uit hoe dat in onze provincie plaats moet gaan vinden. De verwachting is dat we in gezamenlijkheid gebiedsplannen gaan maken. Voor sommige gebieden bestaat al een dergelijke samenwerking; we nemen deel aan de gebiedsgerichte aanpak (GGA) Brabantse Wal. Ook zijn we samen met gemeente Rucphen in gesprek met de provincie over het vormgeven van een GGA voor het Visdonk-gebied ten zuiden van Roosendaal.
- > We kijken ook over de grenzen heen en volgen de ontwikkeling van de verbreding van het Grenspark De Zoom-Kalmhoutse Heide tot een Nationaal Park Vlaanderen en zoeken naar mogelijkheden om elkaar daarin te versterken. Ook willen we een start maken met het opstellen van een gebiedsvisie voor de vergroening van de grensovergang bij Essen.
- > Om de terugloop van de biodiversiteit te keren zijn Natura 2000-gebieden ingesteld; een Europees netwerk van natuurgebieden. De Brabantse Wal is één van de Natura 2000-gebieden en kenmerkt zich door een grote biodiversiteit. Hierin pakken we onze rol door mee te denken in de planvorming, borging van het gebied in bestemmingsplannen en toetsing van vergunningaanvragen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.
- > Als gemeente hebben we een rol in de realisatie en instandhouding van het NatuurNetwerkBrabant (NNB). Het natuurnetwerk bestaat uit bossen en natuurterreinen, die onderling gekoppeld zijn door ecologische verbindingzones (EVZ's). Uit onderzoeken van ecologen leiden we af dat onze EVZ's niet altijd optimaal functioneren, omdat ze te smal en onvoldoende robuust zijn. Samen met Waterschap Brabantse Delta hebben we een opgave om de EVZ's te realiseren en te optimaliseren.
- > Boven op de structuur van EVZ's zorgen we voor een groenblauwe dooradering van het landelijk gebied via de Stimuleringsregeling Landschap Noord-Brabant en het ErvenPlus Project. Met deze regelingen worden bijdragen verstrekt aan particuliere grondeigenaren voor de aanleg en het beheer van kleine landschapselementen, bloemrijke randen, wandelpaden, elementen voor waterberging en nestgelegenheden.
- > De toenemende ruimtevraag in het landelijk gebied maakt de landbouwtransitie er niet eenvoudiger op. In het NPLG wordt zelfs gesproken over het tekenen van 'de nieuwe kaart van Nederland'. Vanuit onze gemeentelijke rol in onder meer ruimtelijke ontwikkeling, vergunningverlening, bevordering van biodiversiteit, economie en recreatie zullen we een stevige bijdrage moeten leveren aan het tekenen van deze nieuwe kaart.

- > In de landbouwtransitie zoeken we als gemeente naar een goede balans; bij vergunningverlening spelen meer overwegingen dan voorheen en vragen gaan ook weleens voorbij aan de mogelijkheden van een bestemmingsplan. We willen de landbouw de ruimte bieden om met een gezonde bedrijfsvoering verder te verduurzamen met zicht op een goed langetermijnperspectief. Tegelijkertijd zoeken we naar manieren om stikstofuitstoot te beperken en klimaatverandering tegen te gaan.
- > Gezonde bossen leveren een belangrijke bijdrage aan de omgevingskwaliteit; bossen houden water vast, zuiveren de bodem en de lucht en reduceren hittestress. In 2020 heeft Provincie Noord-Brabant de Brabantse Bossenstrategie vastgesteld, waarin onder meer de ambitie wordt uitgesproken om 13.000 ha nieuw bos te realiseren voor 2030 (gelijk aan 50 tot 65 miljoen bomen). Vanuit Roosendaal dragen we bij aan het realiseren van deze ambities.

Milieu

Roosendaal streeft ernaar om een 100.000+ gemeente te worden. Dit is een omvangrijke en complexe uitdaging, die diverse opgaves met zich meebrengt. De opgaves rondom de woningbouw, het spooreplacement, de spoorveiligheid (goederentracé), de A58 en het Bravis Ziekenhuis zijn voor Roosendaal en de regio van groot belang. Het woon- en leefklimaat is hiermee onlosmakelijk verbonden; een schaa sprong van deze omvang zet deze onder druk door een toename van het aantal woningen en de (her)inrichting van gebieden. Daarom is het belangrijk en noodzakelijk om het milieu goed te borgen in deze ontwikkelingen en inwoners bewust te maken over hoe hun woon- en leefklimaat eruit komt te zien. Daarnaast gaan we actief met inwoners in gesprek in gebieden waar milieuzaken spelen; onze inwoners kunnen rekenen op een betrouwbare gemeente.

- > In 2023 stellen we een Roosendaals milieubeleid op en zetten we een milieucampagne op gericht op het creëren van bewustwording.
- > Verkeerslawaaai is een grote bron van geluidshinder en dit proberen we zoveel mogelijk te voorkomen dan wel op te lossen. Ook in 2023 geven we uitvoering aan de saneringslijsten wegverkeerslawaaai.
- > We bestendigen onze samenwerking met de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB). De OMWB is een regionale uitvoeringsdienst en zet zich in voor een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Zelf gaan we in 2023 ook aan de slag met het intensiever onderzoeken en inzichtelijk maken van het woon- en leefklimaat in Roosendaal.
- > In samenwerking met Regio West-Brabant (RWB) blijven we ons inzetten voor een gecoördineerde regionale lobby richting het Rijk voor een gezonde balans tussen spoorgoederenvervoer en leefbaarheid.
- > Het Milieu Educatie Centrum (MEC) Roosendaal laat onze inwoners kennismaken met natuur, milieu en duurzaamheid. Dat doet het MEC door educatieve en recreatieve activiteiten te organiseren voor jong en oud. In samenwerking met hen stimuleren we bij onze inwoners de bewustwording voor hun omgeving en voorzien we ze van informatie.
- > De Milieuadviesraad (MAR) Roosendaal ondersteunt ons bij de ontwikkelingen rondom natuur, landbouw en milieu. Binnen deze thema's liggen verschillende spanningsvelden met diverse belanghebbenden; het integrale advies van de MAR Roosendaal helpt ons bij deze ontwikkelingen en het maken van keuzes daarin.

Dierenwelzijn

Roosendaal zet zich in voor het welzijn van dieren. Samen met verschillende partners binnen de gemeente is speciaal voor dieren een nieuwe standaard bepaald. Op sommige vlakken van dierenwelzijn voldoet de kwaliteit aan deze standaard maar op andere vlakken helaas nog niet. Om voor verbetering te zorgen zetten we ons samen met onze partners in waar nodig.

- > In 2023 geven we uitvoering aan de subsidieregeling niet-commerciële dierenopvang 2022-2025. Met deze regeling worden niet-commerciële dierenopvang organisaties gefaciliteerd in het bevorderen van dierenwelzijn binnen Roosendaal door hun diensten en hulpverlening aan dieren te handhaven en waar mogelijk te verbeteren.
- > Het houden van (veel) gezelschapsdieren in een situatie die financieel niet draagbaar is, veroorzaakt mogelijk problemen voor zowel mensen als dieren. Om die reden willen we de dierennoodhulp verbeteren; de aanwezigheid van een dier kan veel steun bieden maar mag nooit ten koste gaan van het welzijn van een dier.
- > Om de aanwezige kennis op het gebied van dierenwelzijn optimaal te benutten willen we in 2023 een panel oprichten van dierenartsen die werkzaam zijn binnen onze gemeente. Dit is een blijvende bron van informatie op het gebied van dierenwelzijn en vanuit de praktijk weten zij waar het wel goed gaat en waar het beter kan.
- > In samenwerking met de Dierenbescherming gaan we het TNRC programma voor zwerfkatten opstarten (trap - neuter - return/relocate - care). Dit programma zorgt voor een humane vermindering van het zwerfkattenleed.
- > Jaarlijks gaan we een dierenwelzijnsmarkt organiseren voor alle betrokken stakeholders op het gebied van dierenwelzijn. Deze markt zal de onderlinge samenwerking tussen de verschillende stakeholders bevorderen.
- > In 2023 zetten we een dierenwelzijns campagne op, gericht op het creëren van bewustwording.

NATUUR, LANDBOUW EN MILIEU

Circulariteit en grondstoffentransitie

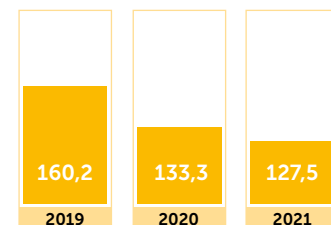
Het Rijk wil in 2050 naar een volledig circulair Nederland en heeft hiervoor het Programma Nederland Circulair opgesteld. Eenvoudig gezegd houdt dit in een economie zonder afval. Een ambitieus - maar niet onhaalbaar - doel is 50% minder verbruik van primaire grondstoffen en 0 kilogram restafval in 2030. Regio West-Brabant (RWB) heeft het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie opgesteld. Daaraan heeft Roosendaal zich geconformeerd. Met dit plan bundelen we regionaal onze krachten om gezamenlijk een beweging op gang te brengen en te bouwen aan een lerend ecosysteem. Het doel om tot een circulaire economie te komen is niet nieuw voor de gemeente Roosendaal; het nieuwe HUIS van Roosendaal is namelijk zoveel mogelijk circulair verbouwd. We stimuleren het hergebruik van materialen, waardoor de hoeveelheid restafval steeds kleiner wordt.

- > In 2023 gaan we het evenementenbeleid verduurzamen; vanaf 2024 zijn wegwerp-bekers en -bestek niet meer toegestaan. Niet alleen op festivals en evenementen maar ook op kantoor is het verplicht om herbruikbare borden of bekers te gaan gebruiken.
- > We gaan de transformatie van Kaai Duurzaam tot duurzaam verzamelgebouw doorzetten met een specifieke focus op circulariteit.
- > We starten in 2023 met de reststromenscan; een database met inzichten in de circulaire reststromen van bedrijventerreinen.
- > Gebieds- en projectontwikkelingen en reconstructies van de Beheerkalender voeren we bio-based en circulair uit (Bouwmaterialenmarkt). Ook het eigen gemeentelijk inkoopbeleid werken we verder uit op circulariteit en middels een intern duurzaamheidskader werken we aan een duurzame gemeentelijke organisatie.
- > In 2023 ligt de focus in Roosendaal vooral op bronscheiding van GFTE. Waar mogelijk wordt GFTE-inzameling ook ingevoerd in hoogbouw met grote ondergrondse en kleine bovengrondse verzamelcontainers.
- > In opdracht van Saver wordt begin 2023 een advies uitgebracht over de mogelijke invoering van na-scheiding. Dit omdat er in 2023 besloten moet worden of het contract voor de verbranding van restafval verlengd moet worden. Op termijn is een combinatie van bron- en na-scheiding het perspectief waar we naar toe willen werken.
- > Om zwerfafval terug te dringen zetten we ons met gerichte communicatie in om het gedrag van de veroorzakers te veranderen.

Kilogram restafval
per inwoner

Bron: Duurzaamheidsmonitor

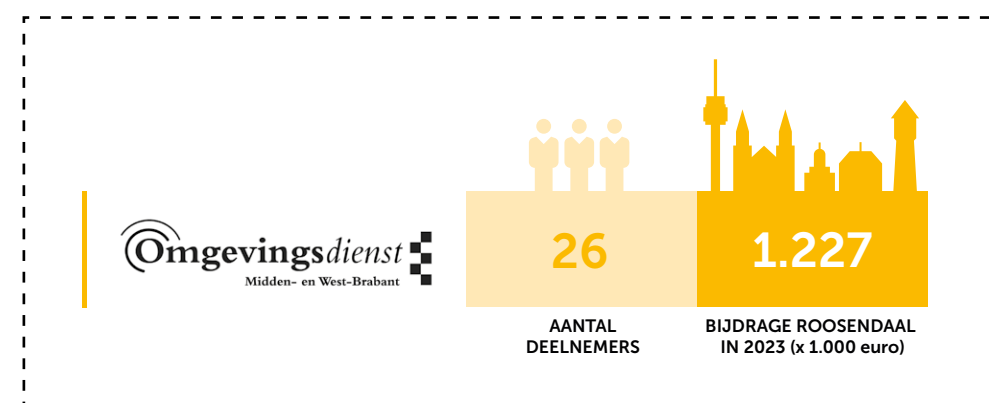

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Natuur, landbouw en milieu	10.066	9.528	10.076	9.992	10.263	10.566
Baten Natuur, landbouw en milieu	11.901	11.570	12.558	12.535	12.853	13.180
Saldo	- 1.835	-2.042	-2.482	-2.543	-2.590	-2.614

Gemeenschappelijke regelingen

Om onze doelen te realiseren, werken we samen met anderen; zo nemen we deel in verbonden partijen. Een totaal overzicht en de financiële informatie van onze verbonden partijen is opgenomen in de Paragraaf Verbonden partijen. De (publiek)rechtelijke verbonden partij die bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen in dit programma is hieronder weergegeven.

FINANCIËEL OVERZICHT WONEN & VERBLIJVEN

X € 1.000	Beleids- veld	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten	Ruimtelijke ordering	10.374	16.344	12.368	11.522	13.870	7.194
	Openbare ruimte	29.285	41.331	32.062	32.261	33.913	35.239
	Vergun- ningen	2.204	2.542	2.101	2.094	2.111	2.137
	Mobiliteit	3.194	2.654	2.277	2.278	2.282	2.287
	Energie en warmte	825	1.421	282	284	288	286
	Natuur, landbouw en milieu	10.066	9.528	10.076	9.992	10.263	10.566
Totaal		55.948	73.820	59.166	58.431	62.727	57.709
Baten	Ruimtelijke ordering	9.848	12.079	8.615	7.622	9.626	2.766
	Openbare ruimte	15.034	16.000	15.523	14.952	15.480	16.022
	Vergun- ningen	1.795	1.470	1.401	1.440	1.481	1.522
	Mobiliteit	1.859	1.947	1.979	1.980	1.981	1.982
	Energie en warmte	495	125	0	0	0	0
	Natuur, landbouw en milieu	11.901	11.570	12.558	12.535	12.853	13.180
Totaal		40.932	43.191	40.076	38.529	41.421	35.472
Saldo		15.016	30.628	19.090	19.902	21.306	22.237
Stortingen in reserves		11.650	8.919	6.562	6.341	6.297	5.391
Onttrekkingen aan reserves		5.937	15.500	4.327	4.724	5.000	4.356

ZORGEN & STIMULEREN

BELEIDSVELDEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS

Beleidsvelden	Portefeuillehouder
Leefbare buurten en dorpen	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Welzijn	wethouder Evelien van der Star-Deijkers
Zorg en ondersteuning	wethouder René van Ginderen
Jeugd en jeugdzorg	wethouder René van Ginderen

LEEFBARE BUURTEN EN DORPEN

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We willen dat mensen fijn samenleven in een gezonde, groene en veilige omgeving. Onze inwoners voelen zich verbonden met elkaar en hun leefomgeving. Het gevoel van veiligheid is toegenomen. Buurten en dorpen kennen ieder hun eigen sfeer en identiteit, met een aantrekkelijke mix van inwoners met verschillende leefstijlen en achtergronden. Er is een inclusieve samenleving; jong en oud naast elkaar, met een beperking of met zorgondersteuning. Iedereen doet mee naar vermogen. De onderlinge betrokkenheid en sociale binding van de inwoners is sterk. Inwoners kennen elkaar en zijn er voor elkaar als dat nodig is. Kinderen groeien kansrijk op. In de eigen buurt of in het eigen dorp bieden de voorzieningen hiervoor de passende faciliteiten. In de groene openbare ruimtes is volop ruimte voor ontmoeting en gezamenlijke activiteiten, vaak in samenwerking met de omgeving. Inwoners nemen zelf het initiatief bij vraagstukken en zetten hun kennis, kunde en netwerk in. Indien nodig worden ze ondersteund en gefaciliteerd door de wijkprofessionals.

WAT GAAN WE **DOEN?**

Aanpak buurten en dorpen

In aanvulling op ons reeds ingezette beleid op het gebied van wonen, werken, gezondheid, veiligheid en onderwijs, zetten we fors in op een gebiedsgerichte, integrale aanpak in buurten en dorpen, met name daar waar de leefbaarheid onder druk staat. We richten ons daarbij vooral op de kwaliteit van woningen en de woonomgeving, (gezondheids)voorzieningen, arbeidsparticipatie, maatschappelijke participatie en sociale cohesie.

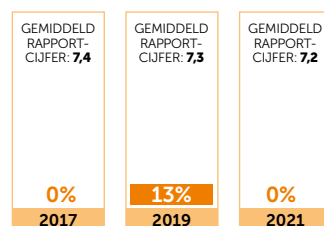
Een nieuw toekomstperspectief moet deze buurten en dorpen en hun inwoners minder aantrekkelijk maken voor criminaliteit. Met gerichte investeringen in kwetsbare buurten vergroten we de bestaanszekerheid, de veiligheid en het toekomstperspectief van onze inwoners.

- > We nemen deel aan het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Samen met onze partners ontwikkelen we een uitvoeringsstrategie, een plan van aanpak en een investeringsprogramma voor de komende jaren.
- > In 2023 geven we uitvoering aan de impactanalyses Langdonk en Westrand en aan de wijkagenda's 2022-2023.
- > We versterken de samenwerking met maatschappelijke partners in buurten en dorpen. We investeren extra in de capaciteit van opbouw- en jongerenwerk. Voor jongeren ontwikkelen we een programma jeugd- en veiligheid om te voorkomen dat zij afglijden in de criminaliteit.
- > We proberen nieuwe manieren van inwonersparticipatie uit en we ondersteunen inwonersinitiatieven door het beschikbaar stellen van vouchers en meedenkcapaciteit.

Aantal wijken/dorpen dat een **8 of hoger** scoort op leefbaarheid

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT **KOSTEN?**

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Leefbare buurten en dorpen	911	1.120	890	908	928	947
Baten Leefbare buurten en dorpen	0	0	0	0	0	0
Saldo	911	1.120	890	908	928	947

WELZIJN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Samen bouwen we aan een samenleving van en voor iedereen. Een samenleving waarin iedereen welkom is en gelijkwaardig kan meedoen met anderen: op school, op de arbeidsmarkt, aan sport en cultuur en in de buurten of dorpen. We geloven in een inclusieve samenleving, omdat deze bijdraagt aan de (sociale-) veiligheid en het psychosociaal welbevinden van onze inwoners. Het verkleint de kans op eenzaamheid en het vergroot maatschappelijke kansen. Het stimuleert dat men oog heeft voor elkaar en gezond en weerbaar op kan groeien, maar ook waardig ouder kan worden. Inwoners voelen zich onderdeel van de samenleving en kunnen van betekenis zijn voor anderen. De coronacrisis heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk verbinding is: in de buurten en dorpen, tussen generaties, tussen mensen met verschillende achtergronden en met mensen die minder makkelijk contact maken of kwetsbaar zijn. We hebben elkaar steeds meer nodig. We werken daarom aan het vergroten van sociale cohesie en het persoonlijk welzijn en welbevinden van onze inwoners.

WAT GAAN WE DOEN?

Inclusie en diversiteit

We werken toe naar een samenleving waarin we ons met een open houding richten op overeenkomsten en daarna pas op de verschillen, waardoor discriminatie en racisme in brede zin vermindert en iedere inwoner gelijke behandeling ervaart en zich veilig voelt.

- > We werken duurzaam aan het vergroten van bewustzijn rondom emancipatiethema's, zodat kansengelijkheid wordt vergoot en sociale verbondenheid wordt bevorderd. We geven daarom uitvoering aan de bewustwordingscampagne 'Welkom bij de club van Roosendaal'.
- > We streven naar een gastvrije gemeente door onze leefomgeving zo in te richten dat inwoners en bezoekers uit de regio zich zelfstandig kunnen verplaatsen en zij deel kunnen nemen aan sport, recreatie en culturele activiteiten.
- > We ondersteunen verenigingen en vrijwilligers waar nodig in hun maatschappelijke rol door in te zetten op bewustwording en deskundigheidsbevordering. Radar en VSB-fonds doen voor ons onderzoek naar discriminatie op het voetbalveld. Zo kunnen we positieve ontmoetingen in het amateurvoetbal stimuleren.

- > We worden een dementievriendelijke gemeente, zodat mensen met dementie zo lang mogelijk mee kunnen blijven doen.
- > Voor de gemeentelijke organisatie wordt een meerjarige projectmatige aanpak geformuleerd die tot stand komt door ambtenaren met verschillende achtergronden te betrekken. De aanpak kenmerkt zich door duurzame inzet op zowel lange als korte termijn acties.

Sociale cohesie

We werken aan een sociaal verbonden samenleving; anderen ontmoeten is een eerste stap voor contact en verbinding tussen mensen. Inwoners ontmoeten elkaar in de buurten en dorpen, bij de school van hun kinderen, de sportclub of de vereniging, het café of een religieuze instelling. Veel activiteiten organiseren inwoners zelf, met en voor elkaar. Ontmoeten willen we faciliteren en ondersteunen op een manier die past bij onze inwoners.

- > In de buurten en dorpen faciliteren we ontmoetingsplekken door het subsidiëren van buurt- en dorpshuizen. In gezamenlijkheid zetten we de doorontwikkeling in gang naar het buurthuis van de toekomst.
- > Ook faciliteren we ontmoeting via andere inloopvoorzieningen en sociaal maatschappelijke activiteiten op het gebied van sport, cultuur, welzijn en educatie.
- > We ontwikkelen nieuwe activiteiten en voorzieningen in het voorliggend veld, zoals het Leerhuis zelfstandig thuis. We zetten succesvolle pilots om in structurele voorzieningen zoals de Broedplaats Langdonk.
- > We geven uitvoering aan het actieplan Ontmoeten & Verbinden om eenzaamheid te voorkomen en te verminderen.
- > Via 'RoosendaalvoorJou' zetten we in op de bekendheid van voorzieningen en activiteiten.

Inwonersondersteuning Roosendaal

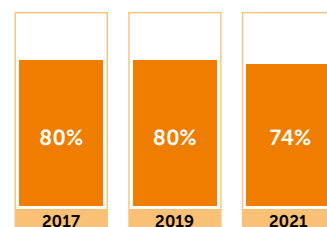
We zorgen dat informatie, advies en ondersteuning op het gebied van welzijn, gezondheid, werk, geldzaken, relaties en wonen in buurten en dorpen beschikbaar en toegankelijk is. We investeren in professionals en ervaringsdeskundigen, die de mensen in de buurt kennen, kwetsbaarheden signaleren en op een juiste wijze de relatie tussen inwoner en ondersteuning weten te leggen met als doel eigenwaarde en zelfredzaamheid te herstellen en te behouden.

- > We investeren in de dienstverlening van Inwonersondersteuning Roosendaal door de bekendheid te vergroten van het dienstenaanbod bij inwoners en verwijzers en de vindbaarheid van het professionele netwerk in de buurten en dorpen.
- > De samenwerking en het lerend vermogen in de gebiedsnetwerken versterken we, specifiek in de verbinding tussen 18- en 18+. Ook zorgen we voor een betere verbinding tussen gebiedsnetwerken en het informele ondersteuningsaanbod door vrijwilligers(organisaties).
- > We investeren in de relatie met huisartsen door uitvoering van het project Welzijn op Recept.

Percentage
inwoners dat zich
(heel) blij voelde
de afgelopen 3
maanden

Bron: Bewonersquête

WAT MAG DIT **KOSTEN**?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Welzijn	7.095	9.060	7.676	7.869	7.994	8.229
Baten Welzijn	137	90	87	88	89	90
Saldo	6.958	8.970	7.589	7.781	7.905	8.139

ZORG EN ONDERSTEUNING

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

We stellen de ondersteuningsvraag van onze inwoner centraal en werken daarbij integraal. Dit doen we vanuit de methodieken positieve gezondheid en herstelgerichte ondersteuning (reablement). Vanuit deze gedachten ondersteunen we inwoners om weer (beter) deel te kunnen nemen aan de samenleving en minder afhankelijk te worden van zorg. Op deze wijze blijft zorg en ondersteuning beschikbaar voor inwoners die dit nodig hebben. We hebben daarbij extra aandacht voor inwoners in een kwetsbare leefsituatie. We ontwikkelen vrij toegankelijke voorzieningen in de nabije omgeving van de inwoner waarbij we streven naar gelijke kansen voor iedereen. Inwoners voelen zich sociaal verbonden met de directe leefomgeving. Wanneer geïndiceerde zorg nodig is, evalueren we tijdig en sturen we op het bereiken van resultaten. Bij het realiseren van deze opgaven hebben we onze samenwerkingspartners op het gebied van wonen, zorg en welzijn hard nodig. Als gemeente zijn we een betrouwbare partner en durven we te investeren in een duurzame relatie door lange termijn afspraken te maken en hiervoor financiële ruimte vrij te maken.

WAT GAAN WE DOEN?

Gezond leven

De komende jaren zetten we in op de beweging van de huidige focus op ziekte en zorg naar het bevorderen van de ervaren gezondheid en welbevinden van inwoners.

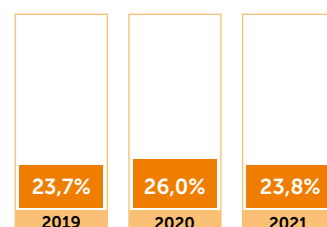
We hebben daarbij oog voor het toekomstig bestendig houden van het sociaal domein en de diverse (autonome) ontwikkelingen die het systeem van zorg en welzijn onder druk zetten.

- > We ontwikkelen een actieprogramma met effectieve interventies om gezondheidsachterstanden te verminderen en te voorkomen. Het bevorderen van mentale fitheid en het bevorderen van een gezonde leefstijl heeft hierin onze specifieke aandacht.
- > We verstevigen de samenwerking in de regio met zorgverzekeraars en zorgpartijen op de thema's gezondheidsbevordering, wonen en zorg.
- > We onderzoeken de mogelijkheden om (nog) meer regionaal te gaan samenwerken om zo gebruik te maken van elkaars expertise om de transformatie te versnellen en onze inwoners (nog) beter van dienst te kunnen zijn.
- > We organiseren laagdrempelige, zinvolle dagbesteding dichtbij de leefomgeving van onze inwoners en ontwikkelen deze vormen door.
- > De contracten van Wmo Begeleiding en Beschermd Wonen implementeren we. Met het nieuwe contract Beschermd Wonen zetten we de transformatie in om kwetsbare inwoners zo veel mogelijk in de buurten en dorpen te laten wonen. We starten met het voorbereidingstraject voor de nieuwe overeenkomst voor Hulp bij het huishouden.
- > We (blijven) sturen op resultaten binnen de geïndiceerde ondersteuning.

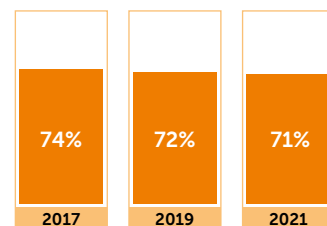
Percentage
**huishoudens met
ondersteuning**
vanuit sociaal
domein

Bron: Gemeentelijke monitor
sociaal domein

Percentage
**inwoners met
een (zeer) goede
gezondheid**
(naar eigen zeggen)

Bron: Bewonersenquête

WAT MAG DIT KOSTEN?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten						
Zorg en ondersteuning	24.496	26.032	24.827	25.363	25.670	26.002
Baten						
Zorg en ondersteuning	1.189	882	866	883	886	888
Saldo	23.307	25.150	23.961	24.480	24.784	25.114

JEUGD EN JEUGDZORG

WAT WILLEN WE **BEREIKEN**?

De regio West-Brabant West (WBW) en Roosendaal als één van de grote steden in deze regio hebben sinds 2015 een eigen koers gezocht en gevonden in het beleidsveld jeugd en jeugdzorg. Het consistent vasthouden en doorontwikkelen van deze werkwijze heeft ertoe geleid dat de regio relatief succesvol is in het grip krijgen en houden op de zorg en in het samenwerken met ouders, aanbieders en stakeholders. De opgave op het gebied van jeugd en jeugdzorg is echter ook in onze gemeente niet gering en de afgelopen jaren hebben een grote invloed gehad op het welzijn en welbevinden van jeugdigen, maar er zijn nog volop kansen. De samenwerking met partners in het onderwijs, de zorg en de jeugdbescherming is sterk verbeterd, in de gemeente, de regio en bovenregionaal. Vanuit deze samenwerking kunnen we nog beter en gericht investeren in de toekomst van onze jeugd, waarbij de aandacht ligt op de mogelijkheden in plaats van de problemen. Het deproblematiseren van jeugd en jeugdvragestukken vraagt om een andere blik en werkwijze, bij ons als gemeente, maar ook bij onze partners. Daar gaan we in 2023 mee door, waarbij de problemen die er wel degelijk zijn niet uit het oog worden verloren en steeds sneller en beter kunnen worden aangepakt. Hiervoor investeren we ook in het faciliteren van onze zorgpartners.

WAT GAAN WE **DOEN**?

Toegang Zorg

We gaan in 2023 door op de ingeslagen weg van normaliseren en deproblematiseren van de jeugd in ontwikkeling. Hierbij wordt meer aandacht gericht op de oorzaken van vraagstukken in de omgeving van de jeugdige, voorafgaand of als aanvulling op de inzet van jeugdhulp. Ook wordt de beweging naar oplossingen in het voorliggend veld nog verder vormgegeven. Met als uiteindelijke doelstelling dat minder problemen met en door jeugdigen ervaren worden en jeugdigen gelukkiger opgroeien. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het verbeteren van het zorglandschap, waarbij de meetbare kwaliteit van zorgaanbieders en de verbetering van de jeugdbeschermingsketen belangrijke speerpunten zijn voor 2023.

- > Vanuit Voorzorg wordt op een preventieve wijze geïnvesteerd in de eerste 1.000 dagen van het kind.
- > De samenwerking tussen Jeugdzorg en onderwijs kent verschillende pilots, waarvan een aantal op basis van de resultaten uit 2022 wordt voortgezet en eventueel uitgebreid.
- > De capaciteit jeugdprofessionals van voorgaande jaren wordt structureel belegd en de bezetting wordt uitgebreid om nog meer ouders en jeugdigen te kunnen helpen in het vrij toegankelijke veld.

Niet vrij toegankelijke zorg

We zetten de regionale werkwijze met betrekking tot de niet vrij toegankelijke zorg voort op een manier die past bij Roosendaal. Dit betekent dat we - op basis van een zorgvraag-gerichte insteek - doorgaan met het gespreksmodel voor afstemming tussen zorgvrager, gemeente en zorgaanbieder. Niet het zorgaanbod staat centraal maar het gericht oplossen van een specifieke problematiek of situatie. Deze specialistische niet vrij toegankelijke zorg is altijd aanvullend aan de ondersteuning die in het vrij toegankelijke veld te vinden is.

- > De nieuwe regiovisie voor de Jeugdhulpregio WBW wordt verder uitgevoerd en in 2022 is op basis van deze visie een nieuwe inkoopstrategie tot stand gekomen, ontwikkeld met input van gemeenten, stakeholders en zorgaanbieders. Deze wordt in de loop van 2023 geïmplementeerd. In het kader van de landelijke Norm voor Opdrachtgeverschap is door een onafhankelijk bureau een analyse gemaakt van de arrangementen en tarieven van de regio WBW. Op basis van deze adviezen worden de tarieven van een aantal arrangementen per 2023 niet alleen geïndexeerd, maar ook herzien. Dit betekent dat een aantal tarieven aanzienlijk wordt verhoogd.
- > De pilots voorsamenwerking met huisartsen en onderwijs zijn succesvol en worden uitgebreid. Door extra inzet van jeugdprofessionals bij deze partners is het gebruik van niet vrij toegankelijke jeugdhulp beperkt, omdat eerder passende ondersteuning is ingezet.
- > Het datagedreven werken biedt ook in 2023 de mogelijkheid om gerichte interventies in te zetten en te borgen. In het verleden heeft dit ertoe geleid dat het beroep op hoogcomplexere zorg is gedaald door eerder en efficiënter laagcomplexere hulp in te zetten. Aan de hand van prognoses, trends en analyses wordt dit gemonitord. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een gerichtere aanpak van scheidingsvraagstukken, deproblematisering van kindeigen gedrag en adequater aansluiting van de juiste jeugdhulp. Hierdoor streven we naar een andere beleving van kindzijn, waarbij problemen die er zijn nog gericht worden aangepakt, maar minder gedrag als probleem wordt geduid.

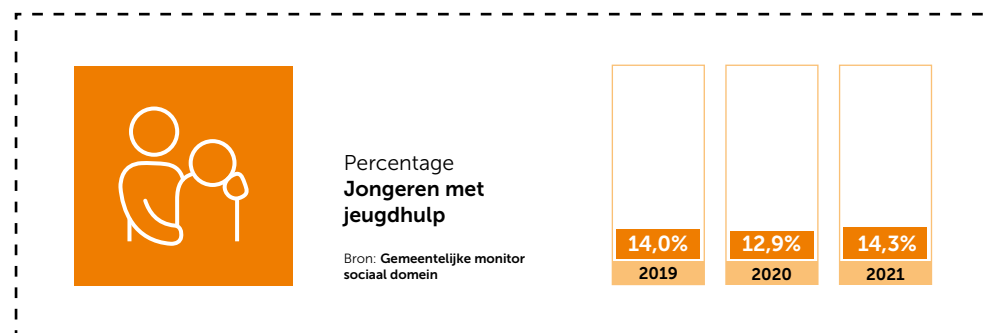
JEUGD EN JEUGDZORG

- > Het woonplaatsbeginsel is een landelijke ontwikkeling die de gemeente Roosendaal voor een uitzonderlijk grote uitdaging stelt. Het aantal hulpverleningstrajecten dat op basis van dit woonplaatsbeginsel aan Roosendaal wordt toegewezen is aanzienlijk hoger dan in andere gemeenten en dan op basis van de voorlopige berekeningen voorzien. Tevens blijken trajecten die elders worden uitgevoerd soms beduidend hogere kosten met zich mee te brengen dan op basis van het stelsel van WBW verwacht. Dit stelt de gemeente Roosendaal in eerste instantie voor een voldongen feit, maar op termijn (na afloop van bestaande trajecten) kunnen de kosten worden beperkt, zonder in kwaliteit in te leveren, door de trajecten voort te zetten binnen de arrangementensystematiek van WBW.
- > Binnen het sociaal domein worden steeds meer mogelijkheden gezocht en benut om integraal samen te werken, hetgeen resultaten oplevert in bijvoorbeeld sociale veiligheid of de begeleiding bij echtscheidingen of vraagstukken bij bestaanszekerheid.

Jeugd en Veiligheid

De jeugdbescherming staat in het hele land onder druk. Hier wordt in onze gemeente, regio en provincie op verschillende manieren op ingespeeld. Lokale en regionale pilots en programma's om de jeugdbeschermingsketen te verbeteren en te herzien worden in 2023 voortgezet en gemonitord. We streven ernaar dat kinderen en ouders minder vaak en minder lang met jeugdbeschermingsmaatregelen worden geconfronteerd.

- > Samen met de rechtbank Zeeland-West-Brabant wordt door de regio de pilot Uniform Hulpaanbod (UHA) (complexe) scheidingen voortgezet. Door een snelle en adequate hulpverlening aan ouders en kinderen kan schade bij het kind door scheiding voorkomen worden. Naast de rechtbank hebben ook de Raad voor de Kinderbescherming, de advocatuur en de Jeugdhulpregio's Hart van Brabant, West-Brabant Oost en Zeeland meegewerkt aan deze pilot.
- > De doorontwikkeling van de veiligheidsteams - samenwerking jeugdprofessionals, Veilig Thuis, Gecertificeerde instellingen en Raad voor de Kinderbescherming - wordt voor WBW nader vormgegeven in het toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming; ook in 2023 is WBW hiervoor een pilotregio.
- > Het regionale programma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) vormt het kader voor activiteiten gericht op het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanaf 2023 is het programma onderdeel van het Toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming. Het programma richt zich op de actielijnen: eerder en beter in beeld, stoppen, duurzaam oplossen en aandacht voor specifieke doelgroepen.

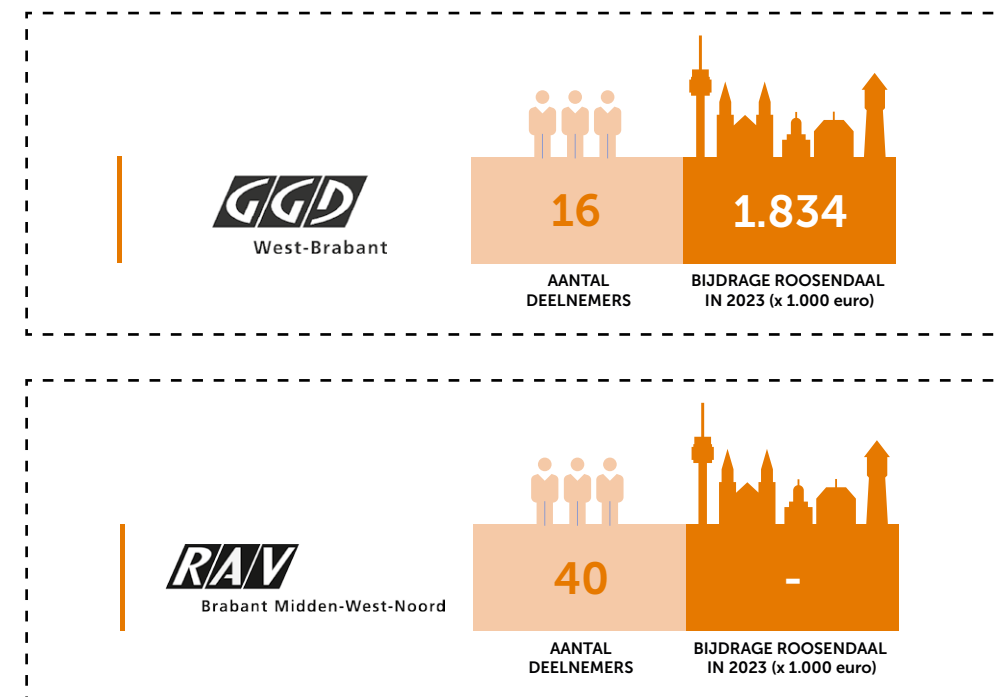

WAT MAG DIT KOSTEN?

X € 1.000	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten Jeugd en jeugdzorg	33.480	36.203	33.165	31.351	31.384	31.415
Baten Jeugd en jeugdzorg	9.215	10.973	11.133	9.812	9.790	9.790
Saldo	24.265	25.230	22.032	21.539	21.594	21.625

Gemeenschappelijke regelingen

Om onze doelen te realiseren, werken we samen met anderen; zo nemen we deel in verbonden partijen. Een totaal overzicht en de financiële informatie van onze verbonden partijen is opgenomen in de Paragraaf Verbonden partijen. De (publiek)rechtelijke verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen in dit programma, zijn hieronder weergegeven.

FINANCIËEL OVERZICHT ZORGEN & STIMULEREN

X € 1.000	Beleids- veld	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten	Leefbare buurten en dorpen	911	1.120	890	908	928	947
	Welzijn	7.095	9.060	7.676	7.869	7.994	8.229
	Zorg en ondersteu- ning	24.496	26.032	24.827	25.363	25.670	26.002
	Jeugd en jeugdzorg	33.480	36.203	33.165	31.351	31.384	31.415
Totaal		65.982	72.415	66.558	65.491	65.976	66.593
Baten	Leefbare buurten en dorpen	0	0	0	0	0	0
	Welzijn	137	90	87	88	89	90
	Zorg en ondersteu- ning	1.189	882	866	883	886	888
	Jeugd en jeugdzorg	9.215	10.973	11.133	9.812	9.790	9.790
Totaal		10.541	11.945	12.086	10.783	10.765	10.768
Saldo		55.441	60.470	54.472	54.708	55.211	55.825
Stortingen in reserves		554	251	78	78	78	78
Onttrekkingen aan reserves		712	2.333	105	170	95	100

BETALEN & FINANCIEREN

Algemene uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente Roosendaal. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt dan ook in belangrijke mate de financiële ruimte. De laatste ontwikkelingen met betrekking tot de algemene uitkering voor de jaren 2021 en verder zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2022. Een uitgebreide toelichting op de septembercirculaire 2022 vindt u in bijlage 2 van het Bijlagenboek.

Lokale heffingen

Een toelichting op de lokale heffingen kunt u vinden in de paragraaf Lokale Heffingen. Met betrekking tot de belasting- en legesinkomsten is in de begroting 2023 conform de uitgangspunten in het Spoorboekje 2022 rekening gehouden met een aanpassing van de tarieven met een inflatiecorrectie van 2,8% (op basis van de gemiddelde inflatie van de afgelopen 3 jaar).

Uitzonderingen op de verhoging van de tarieven vormen de reclamebelasting en de parkeertarieven; deze worden niet verhoogd.

De gesloten financieringen hebben een eigen regime voor de jaarlijkse aanpassingen, namelijk:

- > Riolering: Op basis van het huidige Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (VGRP) is de voorziene extra stijging, boven de inflatiecorrectie, in 2023 bepaald op 0,6%. Rekening houdend met het inflatiepercentage van 2,8% betekent dit dus een stijging van het tarief in 2023 met 3,4%.
- > Reiniging is 100% kostendekkend.

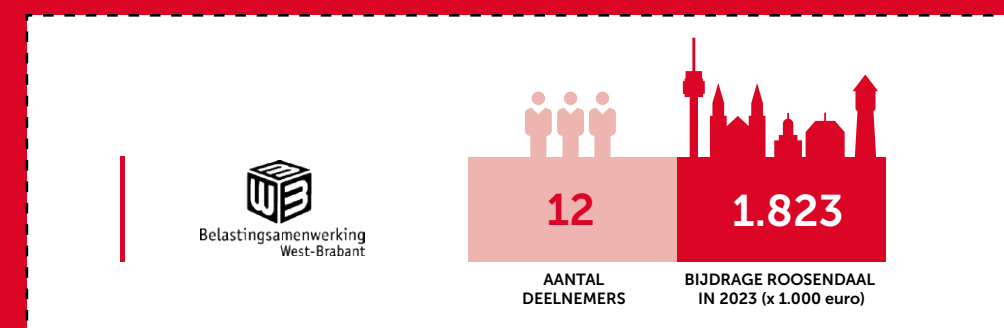
Vennootschapsbelasting

Bij de fiscale positie bepaling ten behoeve van de vennootschapsbelasting (vpb) is gebleken dat de gemeente Roosendaal sinds 2021 alleen vpb plichtig is voor de teruglevering van energie van de zonnepanelen bij de Gewenten. De belastingdienst is van mening dat gemeenten ook vpb plichtig zijn voor de opbrengsten uit reclame (abri's, sandwichborden etc.). Landelijk wordt hiertegen geprocedeerd.

Verbonden partijen/ Gemeenschappelijke regelingen

Binnen programma 6 is sprake van een aantal verbonden partijen. Deze verbonden partijen richten zich vooral op financiële dienstverlening. Het gaat om de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) en de verbonden partijen NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), NV Brabant Water en deelnemingen uit het voormalige Essent.

In de paragraaf Verbonden Partijen wordt uitgebreid ingegaan op deelname in alle verbonden partijen.

FINANCIËEL OVERZICHT BETALEN & FINANCIËREN

X € 1.000	Beleids- veld	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Lasten	Treasury	376	-359	134	429	683	860
	Uitkeringen gemeente- fonds	0	0	0	0	0	0
	Algemene lasten en baten	3.275	2.412	2.786	2.784	2.810	2.839
	Belastin- gen	1.553	1.388	1.470	1.490	1.524	1.559
	Resultaten	44.380	26.796	22.669	21.147	20.859	20.739
Totaal		49.584	30.237	27.059	25.850	25.876	25.997
Baten	Treasury	450	557	535	535	535	535
	Uitkeringen gemeente- fonds	149.609	163.922	167.830	174.336	183.408	171.553
	Algemene lasten en baten	2.249	1.440	1.414	1.381	1.383	1.394
	Belastin- gen	14.731	15.024	15.574	15.988	16.413	16.851
	Resultaten	34.195	49.024	20.304	20.675	20.912	22.328
Totaal		201.234	229.967	205.657	212.915	222.651	212.661
Saldo		151.650	199.730	178.598	187.065	196.775	186.664
Stortingen in reserves		17.523	1.708	218	218	218	218
Onttrekkingen aan reserves		20.293	2.722	577	579	589	597

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

Uitgangspunten tarieven opgenomen in begroting 2023

Met betrekking tot de belasting- en legesinkomsten is in de begroting 2023 - conform de uitgangspunten in het Spoorboekje 2022 - rekening gehouden met een aanpassing van de tarieven met een inflatiecorrectie van 2,8% (op basis van de gemiddelde inflatie van de afgelopen drie jaar).

Uitzonderingen op de verhoging van de tarieven vormen de reclamebelasting en de parkeertarieven; deze worden niet verhoogd.

De gesloten financieringen hebben een eigen regime voor de jaarlijkse aanpassingen, namelijk:

- Riolering: op basis van het huidige Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (VGRP) is de voorziene extra stijging - boven de inflatiecorrectie - in 2023 bepaald op 0,6%. Rekening houdend met het inflatiepercentage van 2,8% betekent dit dus een stijging van het tarief in 2023 met 3,4%.
- Reiniging is 100% kostendekkend.

Bij de belastingvoorstellen die in december worden behandeld worden de definitieve tarieven en verordeningen voor 2023 vastgesteld.

Onroerende zaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor 2023 is uitgegaan van een totaalopbrengst gebaseerd op de verwachte OZB opbrengsten over 2022 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen en een trendmatige verhoging van 2,8%. Daarnaast wordt de waardeontwikkeling (stijging of daling) van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering gecompenseerd in de tarieven voor 2023.

Vanaf 2020 is in de gemeente Roosendaal de grondslag voor de waardering de gebruiksoppervlakte in plaats van de inhoud in m³.

Bij de belastingvoorstellen 2023 wordt nader op de te verwachten waardeontwikkeling ingegaan.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een heffing ter bestrijding van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. Naast het beginsel van 100% kostendekkendheid geldt voor de afvalstoffenheffing het principe van 'de vervuiler betaalt'.

Toelichting

Gemeenten hebben een wettelijke inzamelverplichting voor het afval van huishoudens. In totaal verwacht Roosendaal het komende jaar ca. € 12,5 miljoen aan kosten te maken. Om deze kosten transparant te maken is hierna een specificatie van de kosten (direct en indirect) en opbrengsten opgenomen.

Naast de directe lasten op het beleidsveld Reiniging wordt een aantal indirecte lasten, die worden verantwoord op andere beleidsvelden, (gedeeltelijk) in de afvalstoffenheffing betrokken. Het betreft hier een aandeel in de kosten van overhead, kwijtscheldingen en compensabele BTW.

Kwijtscheldingen

Op het beleidsveld Voorzieningen minima worden de kosten van kwijtscheldingen geraamd. Kwijtschelding wordt onder andere verleend voor de afvalstoffenheffing. Gezien de realisatie van de kwijtscheldingen in 2021 en de verwachte ontwikkeling van de kwijtscheldingen in 2022, wordt het bedrag van de kwijtscheldingen in de begroting 2023 verhoogd ten opzichte van de raming in de begroting 2022. Voor kwijtscheldingen wordt in 2023 een bedrag geraamd van € 949.000 (raming 2022: € 921.000).

Compensabele BTW

Sinds de invoering van het BTW-compensatiefonds (BCF) mag de BTW op de kosten van de reiniging worden betrokken in het tarief van de afvalstoffenheffing. Op basis van de kostenramingen in de begroting 2023 wordt een bedrag van € 1.904.000 ingeschat.

Overhead

Naast de directe kosten wordt een bedrag aan indirecte kosten toegerekend aan de kosten van de reiniging. Onder de indirecte kosten vallen de kosten van overhead. Deze kosten worden verantwoord op een apart beleidsveld Betrouwbare gemeente in programma 1 Besturen & Samenwerken. In de berekening van het tarief van de afvalstoffenheffing wordt een bedrag aan overhead van € 163.000 meegenomen.

Reiniging (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2023	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2023	Baten begroting 2022
Huisvuilinzameling en -verwijdering	9.016	8.226		
Opruimen klandestiene stortplaatsen	324	328		
Heffing en invordering	165	163		
Kwijtscheldingen	949	921		
BTW	1.904	1.740		
Overhead	163	168		
Opbrengst afvalstoffenheffing			11.068	10.260
Opbrengst monostromen			1.033	818
Leges				
Dividenduitkering Saver			100	168
Onttrekking egalisatie voorziening			320	300
Correctie onttrekking voorziening				
Totaal	12.521	11.546	12.521	11.546
Kostendekkendheid reiniging			100%	100%

In bovenstaand overzicht zijn de kosten opgenomen zoals deze in de begroting 2023 zijn verwerkt.

Bij de belastingvoorstellen 2023 wordt in de kostenonderbouwing nader ingegaan op de samenstelling van de kosten.

Voor een toelichting op de verschillen ten opzichte van 2022 wordt verwezen naar de analyse op het product reiniging in het Bijlagenboek.

Onttrekking egalisatievoorziening

In 2023 dient volgens de EU-kaderrichtlijn € 320.000 geïnvesteerd te worden in ondergrondse GFT-E containers bij hoogbouw. Vanwege deze kosten wordt in 2023 een bedrag van € 320.000 onttrokken aan de voorziening Exploitatie Reinigingssector.

Afvalstoffenheffing

De opbrengsten bestaan uit:

- > Aanbieding restafval Grondstoffencentrum € 165.000
- > Aanbiedingen restafvalcontainers en aanbiedingen ondergrondse restafvalcontainers (variabel tarief): € 1.605.000
- > Vast tarief: 34.375 aansluitingen x € 270,50 = € 9.298.000

Volgens de berekening van de gesloten financiering komt het vaste tarief in 2023 uit op € 270,50 (2022: € 245). Dit betekent dat het tarief ten opzichte van 2022 stijgt met € 25,50.

Met betrekking tot de variabele tarieven (kosten per lediging) is het voorstel om deze in 2023 gelijk te houden aan de tarieven in 2022.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven aan gebruikers van percelen van waaruit water direct of indirect wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering.

Met betrekking tot de rioolheffing is het VGRP kaderstellend. Hierin is vastgelegd dat de financiële systematiek voldoet aan de eisen van solide financiën. Gestreefd wordt naar een ideaal complex waarbij de investeringen volledig worden gedekt uit de gespaarde bedragen. In het VGRP is een extra stijging - boven de inflatiecorrectie - van 0,6% voorzien in 2023. Rekening houdend met het inflatiepercentage van 2,8% betekent dit dus een stijging van het tarief in 2023 met 3,4%. Hierdoor komt het vaste tarief in 2023 uit op € 350,77 (2022: € 339,24). De ramingen in de begroting 2023 zijn gebaseerd op het vastgestelde VGRP 2020-2023. Dit vormt ook de basis voor de onderbouwingen van de rioolheffing bij de belastingvoorstellen.

Kwijtscheldingen

Op het beleidsveld Voorzieningen minima worden de kosten van kwijtscheldingen geraamd. Kwijtschelding wordt onder andere verleend voor de rioolheffing. In de begroting 2023 is een bedrag van € 771.000 geraamd.

Compensabele BTW

Sinds de invoering van het BTW compensatiefonds (BCF) mag de BTW op de kosten van de riolering worden betrokken in het tarief van de rioolheffing. In 2023 wordt een bedrag van € 1.691.000 ingeschat.

Overhead

Naast de directe kosten wordt een bedrag aan indirecte kosten toegerekend aan de kosten van de riolering. Onder de indirecte kosten vallen de kosten van overhead. Deze kosten worden verantwoord op een apart beleidsveld Betrouwbare gemeente in programma 1 Besturen & Samenwerken. In de berekening van het tarief van de rioolheffing wordt een bedrag aan overhead van € 223.000 meegenomen.

Riolering (bedragen x € 1.000)	Lasten Begroting 2023	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2023	Baten begroting 2022
Riolering algemeen	6.549	6.283		
Basisrioleringsplan	242	250		
Rioleringsbeheer	1.791	1.754		
Pompgemalen en persleidingen	777	752		
Heffing en invordering	178	169		
Kolken en lijngoten	619	602		
Grondwaterbeheerplan	129	123		
Kosten straatreiniging	460	460		
Kosten waterkering en afwatering	34	34		
BTW	1.691	1.539		
Kwijtscheldingen	771	800		
Overhead	223	275		
Opbrengst rioolheffingen			13.464	13.041
Totaal	13.464	13.041	13.464	13.041
Kostendekkendheid riolering			100%	100%

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven gemeentegrond. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,8%.

Reclamebelasting - binnenstad

De reclamebelasting wordt opgelegd aan degene van wie dan wel ten behoeve van wie reclameobjecten worden aangetroffen. De reclamebelasting wordt geheven naar een vast bedrag per vestiging. Het bedrag van de belasting is afhankelijk van de locatie: € 400 in tariefgebied A en € 250 in tariefgebied B. Na aftrek van de kosten van heffing en invordering is de opbrengst bestemd voor de Binnenstadsorganisatie.

Reclamebelasting – bedrijventerreinen

De reclamebelasting voor de bedrijventerreinen Borchwerf I en Majoppeveld wordt geheven met ingang van het belastingjaar 2016.

De reclamebelasting wordt geheven naar een vast bedrag van € 275 per vestiging, vermeerderd met € 3 per € 1.000 WOZ-waarde boven een WOZ-waarde van € 115.000 met een maximum per vestiging van € 1.500. Na aftrek van de kosten van heffing en invordering is de opbrengst bestemd voor de Stichting Ondernemersfonds Roosendaal voor de uitvoering van het activiteitenplan.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die binnen de gemeente of openbaar lichaam verblijf houden, maar niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie van persoonsgegevens zijn ingeschreven. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,8%. Tarief per overnachting bedraagt in 2023 € 1,24 (2022 € 1,21).

Parkeerbelastingen

Met de vaststelling van de Kadernota 2017 is besloten om de tarieven niet verder te verhogen. Het tarief voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen is voor 2023 nog niet door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgesteld en gepubliceerd.

Marktgeden

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,8%.

Markten (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2023	Lasten begroting 2022	Baten begroting 2023	Baten begroting 2022
Kosten markten -/- terugontvangen energiekosten	88	80		
BTW	8	8		
Overhead	22	20		
Afschrijving voorzieningen t.b.v. markten	6	6		
Totale kosten	124	114		
Opbrengst marktgeden			98	95
Kostendeckingspercentage			79,0%	83,5%

Leges

Leges zijn rechten die de gemeente kan heffen in verband met verleende (administratieve) diensten. In een aantal gevallen gaat het om tarieven met wettelijke beperkingen (bijvoorbeeld paspoorten), maar als rode draad loopt de voorwaarde van maximaal kostendeckende tarieven door de tarieventabel. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een tariefsverhoging van 2,8%.

Leges (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting 2023	Verhaalbare lasten	Baten begroting 2023
Titel 1 – Algemene dienstverlening			
Kosten basisregistratie personen	247	123	
Overhead	138	69	
Kosten externe dienstverlening	885	885	
Overhead	479	479	
Burgerlijke stand	31	31	71
Paspoorten	70	70	115
Identiteitskaarten	94	94	175
Rijbewijzen	60	60	242
Eigen verklaringen			43
Naturalisaties	63	63	97
Uittrekssels persoonsregister			98
Gehandicaptenparkeerkaarten			13
Overige leges burgerzaken	58	58	71
Leegstandswet			3
Overige			223
BTW	22	22	
Totaal		1.955	1.151
Kostendeckendheid			58,9%
Titel 2 – Dienstverlening fysieke leefomgeving			
Omgevingsvergunningen	1.216	1.216	1.332
BTW	29	29	
Overhead	653	653	
Totaal		1.898	1.332
Kostendeckendheid			70,2%
Titel 3 – Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn			
Horeca	191	191	44
Evenementen	162	162	0
Standplaatsen e.d.	75	75	13
Overige	52	52	12
BTW	2	2	
Overhead	268	268	
Totaal		750	69
Kostendeckendheid			9,2%
Totaal leges (titel 1 t/m 3)			
Kostendeckendheid leges totaal			55,4%

Inwerkingtreding Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Op 1 januari 2023 treden de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Deze twee wetten hebben invloed op de mogelijkheid tot het heffen van leges.

Eenzijds vallen bij de gemeente werkzaamheden weg waarvan de kosten voorheen via leges werden verhaald. Anderzijds komen er werkzaamheden bij, die niet altijd via leges verhaald kunnen worden.

Samen met een extern bureau nemen we op dit moment onze leges onder de loep. Uitgangspunt daarbij is dat de totale legesopbrengsten nooit de kosten mogen overstijgen.

Bij de behandeling van de belastingvoorstellen wordt een vernieuwde legestabel aangeboden. In de begroting is vooralsnog uitgegaan van een stijging van de opbrengsten met 2,8%.

Overzicht geraamde opbrengsten in begroting 2023

Belastingsoort (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijziging)	Concept Begroting 2023
Leges publiekszaken (incl. rijksleges)	986	907	925
Marktgeden	80	71	98
Rioolheffing	12.991	13.041	13.464
Parkeerbelasting	1.192	1.329	1.305
Parkeervergunningen burgers	192	150	140
Parkeervergunningen werkers	76	70	105
Naheffingsaanlagen parkeren	327	375	405
Afvalstoffenheffing	10.277	10.054	11.068
Leges omgevingsvergunningen	1.772	1.398	1.332
Leges openbare orde veiligheid	21	67	69
OZB woningen	8.264	8.335	8.628
OZB niet woningen eigendom	3.450	3.572	3.698
OZB niet woningen gebruik	1.994	2.067	2.140
Toeristenbelasting	203	188	193
Reclamebelasting - binnenstad	170	168	168
Reclamebelasting - bedrijventerreinen	507	450	450
Precariobelasting	62	64	117
Totaal belastingdomein	42.564	42.306	44.305

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Roosendaal heeft een kwijtscheldingsnorm vastgesteld van 100%. Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Kwijtscheldingsaanvragen worden door de Belastingen Samenwerking West-Brabant in behandeling genomen en verder afgewerkt.

De kwijtscheldingslasten worden verantwoord onder het product minimabeleid, waarvan zij onderdeel uitmaken (zie Programma 3 Werken & Ondernemen). In de berekening van de tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing is met de kwijtscheldingen rekening gehouden.

In de begroting 2023 zijn de volgende kwijtscheldingslasten opgenomen:

Belastingsoort	Kwijtscheldingslasten			
	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Rioolheffing	944.638	903.462	800.000	771.000
Afvalstoffenheffing	756.207	872.335	921.000	949.000
Totale kwijtscheldingslasten	1.700.845	1.775.797	1.721.000	1.720.000

Toelichting:

In de werkelijke kwijtscheldingsbedragen (jaarrekeningen) zijn kwijtscheldingen over voorgaande jaren opgenomen. In 2021 is € 141.299 over eerdere jaren kwijtgescholden.

Ontwikkeling woonlasten

Met betrekking tot de gemeentelijke belastingen volgen we de lijn dat deze alleen worden verhoogd met het inflatiecijfer (exclusief rioolheffing en afvalstoffenheffing in verband met gesloten financiering). In de begroting 2023 is een verhoging van de gemeentelijke belastingen opgenomen van 2,8%. In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de woonlasten in de afgelopen jaren weergegeven. De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit het perspectief van de eigenaar van dat pand.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden

Jaar	Rioolheffing*	Afvalstoffen-heffing**	Totaal	Wijziging t.o.v. voorgaand jaar
2014	€ 283,20	€ 280,50	€ 563,70	-
2015	€ 295,10	€ 281,80	€ 576,90	+ 2,35%
2016	€ 304,55	€ 278,10	€ 582,65	+ 1,00%
2017	€ 308,80	€ 238,40	€ 547,20	- 6,10%
2018	€ 312,50	€ 238,70	€ 551,20	+ 0,73%
2019	€ 316,90	€ 262,00	€ 578,90	+ 5,02%
2020	€ 322,90	€ 315,80	€ 638,70	+ 10,15%
2021	€ 330,97	€ 330,80	€ 661,77	+ 3,61%
2022	€ 339,24	€ 330,80	€ 670,04	+ 1,25%
2023	€ 350,77	€ 356,30	€ 707,07	+ 5,53%

* *tarief t/m 500 m³ waterverbruik*

** *vastrecht + gemiddeld 13 ledigingen 240 l. container restafval*

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook onroerendezaakbelasting (OZB).

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden

Jaar	OZB*	Rioolheffing**	Afvalstoffen-heffing***	Totaal	Wijziging t.o.v. voorgaand jaar
2014	€ 226	€ 283,20	€ 280,50	€ 789,70	-
2015	€ 228	€ 295,10	€ 281,80	€ 804,90	+ 1,93%
2016	€ 227	€ 304,55	€ 278,10	€ 809,65	+ 0,59%
2017	€ 228	€ 308,80	€ 238,40	€ 775,20	- 4,26%
2018	€ 229	€ 312,50	€ 238,70	€ 780,20	+ 0,65%
2019	€ 231	€ 316,90	€ 262,00	€ 809,90	+ 3,80%
2020	€ 234	€ 322,90	€ 315,80	€ 872,70	+ 7,75%
2021	€ 238	€ 330,97	€ 330,80	€ 899,77	+ 3,01%
2022	€ 243	€ 339,24	€ 330,80	€ 913,04	+ 1,48%
2023	€ 250	€ 350,77	€ 356,30	€ 957,07	+ 4,82%

* *op basis van de gemiddelde woningwaarde*

** *tarief t/m 500 m³ waterverbruik*

*** *vastrecht + gemiddeld 13 ledigingen 240 l. container restafval*

Vergelijking woonlasten ten opzichte van landelijk gemiddelde.

(bron: "Atlas van de lokale lasten 2022" van Coelo)

	Roosendaal	Noord-Brabant	Landelijk
Eigenaar/bewoner	€ 938	€ 841	€ 888
Huurder	€ 648	€ 413	€ 424

Het betreft hier de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

Voorgestelde tarieven 2023

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven:

Belastingsoort	2021	2022	2023	verschil
Onroerende zaakbelastingen				
- tarief eigenaren woningen	0,0989%	0,0931%	n.n.b.*	
- tarief eigenaren niet-woningen	0,1786%	0,1805%	n.n.b.*	
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1262%	0,1275%	n.n.b.*	
Afvalstoffenheffing				
- Vast bedrag per perceel	€ 245	€ 245	€ 270,50	+ 10,4%
<i>Variabel tarief</i>				
Per lediging van				
- 240-liter restafvalcontainer	€ 6,60	€ 6,60	€ 6,60	n.v.t.
- 140-liter restafvalcontainer	€ 3,85	€ 3,85	€ 3,85	n.v.t.
- per inworp ondergrondse container van 60 l.	€ 1,10	€ 1,10	€ 1,10	n.v.t.
- per inworp ondergrondse container van 30 l.	€ 0,55	€ 0,55	€ 0,55	n.v.t.
Rioolheffing				
- basistarief per jaar	€ 330,97	€ 339,24	€ 350,77	+ 3,4%
Parkeerbelasting				
- parkeren in gebied A, per uur	€ 2,10	€ 2,10	€ 2,10	n.v.t.
- parkeren in gebied B, per uur	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	n.v.t.

* *Tariefsverhoging is nog niet bekend, omdat de WOZ waarden per 1 januari 2022 nog niet bekend zijn.*

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf worden de gemeentelijke risico's financieel vertaald en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te kunnen dekken. De weerstandscapaciteit wordt afgestemd op het risicoprofiel van de gemeente, waarbij de ratio voor het weerstandsvermogen minimaal 1,0 moet zijn. Dit beleid is vastgelegd in de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen'. Deze nota wordt in 2023 geactualiseerd.

Top 10 risico's

Elk jaar wordt een geactualiseerd risicoprofiel met de Top 10 van risico's opgenomen in deze paragraaf.

1. Wmo (structureel risico)

In 2014 heeft het Kabinet de verantwoordelijkheid voor de taken op het gebied van AWBZ begeleiding en Hulp bij de Huishouding (HBH) per 1 januari 2015 bij de gemeente neergelegd. Dit ging gepaard met een strikte efficiencykorting voor de gemeente. De Wmo is een open-einde-regeling waardoor overschrijding tot de risico's behoort.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er ontstaat een toenemende druk op budgetten Wmo als gevolg van de bezuinigingen op beschermd wonen. De verdergaande vergrijzing vergroot daarbij het aantal zelfstandig wonende inwoners met een ondersteuningsvraagstuk. Daarnaast zien we ook dat er een gebrek is aan geschikte woningen om langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen.
- > De volgende maatregelen zijn getroffen om HBH en begeleiding terug te dringen: 'betere scholing medewerkers Wmo', 'project herindicaties dagbesteding/begeleiding', 'versterken poortwachtersfunctie' en 'terugdringen instroom pgb'. De effecten hiervan zijn steeds meer zichtbaar.
- > Met ingang van 2023 is er een nieuwe overeenkomst voor de maatwerkvoorziening Wmo begeleiding gesloten. Hierin worden risicobeperkende maatregelen meegenomen. Vanwege autonome ontwikkelingen (onder andere CAO-ontwikkelingen en vervoerskosten) lijkt een kostenstijging onontkoombaar.
- > De eigen bijdrage (max. € 19 per persoon per maand in plaats van inkomensafhankelijk) is door landelijke wetgeving opnieuw ingevoerd. Dit heeft reeds geleid tot een toename aan Wmo voorzieningen.
- > Er is een wetswijziging in voorbereiding om in 2025 mogelijk te maken dat een vorm van inkomensafhankelijke eigen bijdrage gevraagd kan worden. De wetswijziging lijkt vooralsnog alleen betrekking te hebben op huishoudelijke hulp.
- > Een groei in de aantallen jeugdigen die ondersteuning krijgen vanuit de Jeugdwet leidt ook tot groei in de instroom in de Wmo bij 18 jarigen.

2. Jeugdzorg (structureel risico)

Sinds 2015 zijn de taken op het gebied van jeugdzorg een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Dit ging gepaard met een strikte efficiencykorting voor de gemeente. De kortingen leiden ertoe dat de gemeente in 2021 nog steeds te weinig middelen beschikbaar had voor de uitvoering van de jeugdzorgtaken. Het transformatieproces begint inmiddels tot resultaten te leiden.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De Jeugdwet is een open-einde-regeling waardoor overschrijding tot de risico's behoort.
- > De contracten voor Niet Vrij Toegankelijke Zorg (NVTZ) zijn met het oog op de bovenstaande risico's afgesloten voor de periode van vier jaar. De huidige periode liep in 2022 af, maar is met een jaar verlengd. De contracten zijn op basis van resultaatfinanciering, waardoor de risico's deels bij de zorgaanbieders zijn belegd.
- > Door vroegtijdige signalering van problematiek kan met relatief lichte hulpverlening de juiste ondersteuning worden geboden. Gemiddeld gezien wordt de hulp goedkoper omdat er een effectievere inzet is van het voorliggend veld en de jeugdprofessional. Daarnaast wordt nog steeds strak gestuurd op het gebruik van hoogcomplexere (dure) zorg.
- > Binnen het jeugddomein lopen verschillende pilots om dure zorg te voorkomen en de zelfredzaamheid en onafhankelijkheid van ouders en kinderen te vergroten. De pilots in het kader van de preventieve inzet in onderwijs, de huisartsenroute en het veiligheidsdomein zijn succesvol en worden voortgezet. Daarnaast zijn businesscases opgesteld gericht op reductie van inzet en kosten bij scheidingen, voorkomen van zorg bij lichte kindeigen problematiek en adequate inzet van jeugdwet en WLZ.
- > Corona heeft geleid tot bezorgdheid met betrekking tot eenzaamheid en depressieve klachten. De toename in hulpvraag is nog onduidelijk. Daarnaast is het contact met ouders en jongeren door corona minder, zodat het soms lastig is om te bepalen wanneer trajecten zijn afgesloten. Dit heeft tot meer aanpassingen in arrangementen geleid.
- > De middelen die gemeenten gekregen hebben voor jeugdhulp in de afgelopen jaren bleken ontoereikend. Incidenteel is landelijk besloten tot extra middelen voor jeugdzorg (€ 1,3 mld). Nog niet helder is in hoeverre dit structureel wordt. De tarieven voor zorgaanbieders staan onder druk.

3. Onderwijshuisvesting (structureel risico)

Uit landelijke benchmarks blijkt dat de kosten voor de bouw van nieuwe scholen stijgen. Vanwege het grote aantal te vernieuwen scholen in de vastgestelde HPO's kan dit extra kosten met zich meebrengen. Het risico bestaat dat de huidige middelen voor onderwijshuisvesting niet voldoende zijn. Dit geldt met name voor het primair onderwijs.

Maatregelen/ontwikkelingen

De ontwikkelingen op landelijk niveau worden gevolgd. Mogelijk zal er ook op landelijk niveau worden nagedacht over de financiering van scholen, hetgeen invloed kan hebben op het gemeentefonds.

4. Algemene Uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot (structureel risico)

Via de meicirculaire 2022 hebben gemeenten voor de komende jaren fors meer middelen ontvangen. Omdat de afspraak is gemaakt tussen het Rijk en de VNG om de algemene uitkering los te koppelen van de rijksuitgaven, verwachten we dat de hoogte van de algemene uitkering de komende periode redelijk stabiel blijft. De algemene uitkering wordt nog wel aangepast voor wijzigingen in het loon- en prijspeil. Er blijft echter wel sprake van een aantal onzekerheden.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Het Rijk heeft de compensatie voor jeugd nog niet structureel toegekend aan gemeenten, alleen incidenteel voor 2023.
- > Het Rijk heeft de middelen die via de meicirculaire 2022 zijn verstrekt aan gemeenten niet structureel doorgetrokken na 2025. In 2026 zien we de uitkering dalen; die daling maakt het voor gemeenten lastig om investeringen te doen, die ook na 2025 nog een behoorlijke financiële impact zullen hebben.

5. Stijging aantal bijstandsklanten (structureel risico)

Als het aantal bijstandsklanten meer stijgt (of minder daalt) dan begroot, nemen zowel de uitkeringslasten als de uitvoeringskosten bij het Werkplein toe. Door bijvoorbeeld faillissementen, instroom statushouders enzovoorts kan het aantal bijstandsklanten onverwachts snel toenemen.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > In de vastgestelde begroting 2023 van het Werkplein is uitgegaan van een daling van het klantenbestand van 1,3% in 2022 en een gelijkblijvend bestand in 2023 (0,0%). Of deze daling in 2022 ook gehaald zal worden, is vanwege verschillende factoren en risico's nog onzeker. Zo spelen er allerlei ontwikkelingen van wereldformaat (zoals de oorlog in Oekraïne en de hogere prijzen voor energie), waar onze inwoners rechtstreeks door geraakt worden. Als gevolg daarvan worden vaste medewerkers van het Werkplein ingezet om de tijdelijke regelingen uit te voeren. Hierdoor hebben zij minder tijd om te besteden aan de begeleiding van onze inwoners naar (betaald) werk.
- > Tegenover de uitkeringslasten staan de BUIG-middelen. De prognoses van het CPB voor 2023 zijn nog niet bekend, maar in 2022 is het BUIG-budget fors neerwaarts bijgesteld. Er is een reëel risico dat er een verschil ontstaat tussen de lasten en de baten van de bijstand. Om dit risico af te dekken (beheersmaatregel) werken we vanaf 2022 met een egaliseringsreserve participatie.

6. Gemeente wordt aangesproken op lokale garantstellingen (incidenteel risico)

De gemeente staat garant voor lokale verenigingen, instellingen en onderwijsbesturen. Bij een eventueel faillissement van één van de partijen bestaat het risico dat de instelling de afgesloten hypothecaire geldleningen niet kan terugbetalen en dat de gemeente als garantsteller het restantbedrag moet betalen.

Maatregelen/ontwikkelingen

Organisatorisch is het proces van garantstellingen, inclusief de inschatting van de risico's, centraal verankerd. De gebruikelijke risicobeperkende maatregelen zoals het eerste recht van hypotheek en borgstellingen worden toegepast.

7. Data wordt gegijzeld door cybercriminelen (incidenteel risico)

Als cybercriminelen toegang krijgen tot ons netwerk en data versleutelen dan kunnen ze om losgeld vragen om de data weer vrij te geven.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De recente hack van de gemeente Hof van Twente in december 2020 heeft tot een schade van vele miljoenen geleid.
- > Er is continu aandacht voor bewustwording onder medewerkers voor informatiebeveiliging.

- > Technisch wordt met onder andere autorisaties het risico verder verkleind.
- > Extra technische beveiligingsmaatregelen op de mailserver om de kans dat mailtjes met "foute links en bijlagen" doorkomen te minimaliseren.
- > Netwerksegmentering: bij infectie of versleuteling wordt slechts een deel van het netwerk geraakt.
- > Door onder meer toepassing van SaaS wordt de opslag van data verspreid over meerdere locaties en meerdere leveranciers. Als één leverancier gehackt wordt, worden alleen die data versleuteld.

8. Overschrijding budget Beschermd Wonen (structureel risico)

Eén van de taken in de Wmo is dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor het beschermd wonen van mensen met psychische of psychosociale problemen. We richten ons op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie. Het betreft een open-eind-regeling.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > In 2021 zijn de kosten voor Beschermd Wonen aanzienlijk omlaag gegaan als gevolg van de beëindiging van indicaties van cliënten die zijn overgegaan naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz)
- > De Domus-voorziening, voor cliënten met hoogcomplexere multiproblematiek, wordt naar verwachting eind 2022 gerealiseerd.
- > Vanaf maart 2022 is ingezet op scheiden wonen en zorg en vraaggericht indiceren waarbij er een aantal Beschermd woonindicaties is omgezet naar een indicatie waarbij nog wel de begeleiding, maar niet de wooncomponent wordt vergoed. Dit heeft geleid tot kostenverlaging.
- > Voor 2023 wordt het Beschermd Wonen opnieuw gecontracteerd. Met de nieuwe contracten (met hogere tarieven) zullen de kosten voor Zorg in natura Beschermd Wonen stijgen.
- > De financiële herverdeling waarbij we gaan van een historisch- naar een objectief verdeelmodel gaat vanaf 2024 in. Deze herverdeling pakt voor onze regio voordelig uit.
- > Voor 2023 wordt ook de Maatschappelijke Opvang opnieuw ingekocht. De verwachting is dat de kosten van het nieuwe contract hoger uit zullen vallen vanwege onder andere koststijging door indexering.
- > Centrumgemeente Bergen op Zoom krijgt vanaf 2023 wel structureel extra middelen voor de Brede aanpak dak- en thuisloosheid, maar de hoogte van deze extra middelen is nog niet bekend.

9. Terugloop parkeeropbrengsten (structureel risico)

De afname van de parkeervraag de afgelopen jaren is versterkt door de coronacrisis. Onduidelijk is de termijn van deze lagere parkeervraag; het risico bestaat dat dit een structureel effect heeft.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > Er wordt steeds meer online gewinkeld, de vraag naar fysieke winkels neemt af.
- > Als gevolg van corona werden fysieke winkels minder bezocht. Het is nog niet bekend of dit effect structureel is.

10. Marktrisico's Ruimtelijke Ontwikkeling (met name Majoppeveld) (incidenteel risico)

Het marktrisico betreft het negatieve effect op het grondexploitatie resultaat als gevolg van de volatiliteit van de grondmarkt. Hogere kostprijzen bij grond- weg en waterbouw kunnen leiden tot een oplopend kostenniveau.

Maatregelen/ontwikkelingen

- > De verwachting in de regio West-Brabant is dat de komende jaren nog voldoende vraag bestaat naar bedrijventerreinen en woningen. De verkopen nemen ook toe, waardoor minder beschikbare grond overblijft.
- > We zijn flexibel in grootte van kavels en in planvorming (omgevings- en bestemmingsplannen). Echt grote kavels zijn er niet meer.
- > We hanteren een scherpe prijsstelling en zijn alert op mogelijkheden welke vanuit de markt worden aangeboden (timing).
- > In het kader van het Didam arrest moet een aantal opties opnieuw worden bekeken.
- > Verder speelt het dilemma van het kunnen verkrijgen van een elektriciteitsaansluiting.
- > De sterk gestegen bouwkosten zetten de grondverkoop ook verder onder druk.

Toelichting op het weerstandsvermogen

Risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de begroting 2023 is tot stand gekomen door voor alle organisatieonderdelen de risico's in het desbetreffende werkveld te bepalen. Aan elke risicovolle gebeurtenis is een kans en een financiële waarde toegekend. Omdat niet alle risico's zich maximaal en/of gelijktijdig zullen voordoen, is een zogeheten statistische Monte Carlo risico-simulatie uitgevoerd. Daarmee is berekend hoe groot de weerstandscapaciteit is die minimaal benodigd is om met een waarschijnlijkheid van 90% de gevolgen van zich eventueel voordoende risico's af te kunnen dekken.

In totaal zijn voor de organisatie 85 risico's in beeld gebracht, waarvan 74 met een geldgevolg. In onderstaande tabel is per vakje het aantal risico's geïdentificeerd naar risicobedrag en de kans dat een risico zich zal voordoen. Het risicoprofiel is een momentopname.

Geld	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 1.000.000	13	7	1		2
€ 500.000 < x < € 1.000.000	8	1			1
€ 200.000 < x < € 500.000	4	6	1	1	
€ 50.000 < x < € 200.000	2	5			
x < € 50.000	14	5			3
Geen geldgevolgen	5	1	3	1	1
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

De benodigde weerstandscapaciteit

Indien alle geïdentificeerde gemeentelijke risico's zich gelijktijdig en in maximale omvang voor zouden doen is een bedrag van € 67,6 miljoen benodigd. Dit zal in de praktijk echter niet het geval zijn, zodat het reserveren van dit maximale bedrag niet noodzakelijk is. De risicosimulatie toont aan dat met een waarschijnlijkheid van 90% een bedrag van € 11,4 miljoen voldoende is om de geïdentificeerde risico's in financiële zin te kunnen afdekken (= benodigde weerstandscapaciteit).

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Het weerstandsvermogen bepalen we op de zogenaamde beheersbegroting, zoals opgenomen in het bijlagenboek. Hieronder staat daarom de 'oude' structuur van reserves. In de aanbiedingsnota, de eerste begrotingswijziging op deze begroting, worden veel reserves opgeheven en wordt het saldo gestort in het investeringsfonds. Dit wijzigt de berekening echter niet.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

A. De vrij aanwendbare algemene reserves (incidenteel karakter)

Deze bestaan uit:

	Stand	31-12-2023
Algemene reserve	€	15.787.217
Algemene saldireserve	€	28.500
Totaal	€	15.815.717

B. De vrij aanwendbare bestemmingsreserves (incidenteel karakter)

Bestemmingsreserves zijn vrij aanwendbaar voor zover deze niet zijn belast met verplichtingen aan derden, respectievelijk wanneer zij niet de functie hebben van een egaliseringsreserve. Indien een risicogebeurtenis zich voordoet heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om de bestemming van de reserve te wijzigen ter dekking van het risico. De volgende (delen van) bestemmingsreserves worden als vrij aanwendbaar aangeduid:

	Stand	31-12-2023
Bestemmingsreserve rijks- & gemeente monumenten*	€	644.565
Bestemmingsreserve Roosendaal spreekt, Roosendaal Doet	€	271.667
Bestemmingsreserve mobiliteit	€	373.310
Bestemmingsreserve vastgoed	€	4.336.121
Bestemmingsreserve grondexploitatie	€	5.834.842
Bestemmingsreserve groenfondsen	€	207.622
Bestemmingsreserve duurzaamheidsfondsen sportaccommodaties	€	33.411
Bestemmingsreserve ontsluiting Tolberg	€	961.604
Bestemmingsreserve risicopremies garantiestellingen	€	1.229.144
Bestemmingsreserve participatie	€	2.937.870
Bestemmingsreserve Innovatiefonds	€	1.707.365
Bestemmingsreserve Kostenegalisatie	€	1.773.993
Bestemmingsreserve Aanpak snelweg A58	€	500.000
Duurzaamheid	€	178.159
Totaal	€	20.989.673

*Reserve wordt voor 50% als niet vrij aanwendbaar meegenomen

Vorming Investeringsfonds

Zoals aangegeven wordt bij de aanbiedingsnota van deze begroting het voorstel gedaan tot het instellen van een investeringsfonds, wat deels gevormd zal worden uit bovenstaande (bestemmings)reserves. Er is geen directe invloed op de weerstandratio. Totdat de middelen daadwerkelijk tot besteding leiden, zullen ze meetellen als beschikbare weerstandscapaciteit.

C. De onbenutte belastingcapaciteit (structureel karakter)

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de werkelijk opgelegde en de maximaal te heffen Onroerend Zaak Belasting (OZB). De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in geval van een calamiteit de financiële gevolgen te dekken met een verhoging van de OZB. Conform de beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' is dit 2% van de in 2023 op te leggen aanslagen = $2\% \times \text{€ } 14.466.000 = \text{€ } 289.320$.

D. De post Onvoorzien in de Programmabegroting (structureel karakter)

De post Onvoorzien staat structureel in de begroting (€ 150.000) en wordt ook als weerstandscapaciteit aangemerkt. Het is een structureel opgenomen begrotingspost, waartegenover geen directe uitgaven geraamd staan en die ingezet wordt voor onvoorziene, incidentele tegenvallers.

Kapitalisatiefactor

Gezien de structurele beschikbaarheid en de mogelijkheid om de onbenutte belastingcapaciteit en de post Onvoorzien structureel in te zetten ter dekking van risico's wordt conform de beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' een kapitalisatiefactor toegepast van 2,5.

De beschikbare weerstandscapaciteit ziet er voor de gemeente Roosendaal per 31-12-2023 als volgt uit:

	Begroting 2022 (per 31-12-2022)	Begroting 2023 (per 31-12-2023)
Structureel karakter		
Onbenutte belastingcapaciteit (OZB)	279.470	289.320
Post Onvoorzien	150.000	150.000
	429.470	439.320
Kapitalisatiefactor structurele beschikbaarheid	2,5	2,5
subtotaal weerstandscapaciteit exploitatie	1.073.700	1.098.300
Incidenteel karakter		
Vrij aanwendbare algemene reserves:	10.704.600	15.815.700
Vrij aanwendbare bestemmingsreserves:	13.270.200	20.989.700
subtotaal weerstandscapaciteit vermogen	23.974.800	36.805.400
Totale weerstandscapaciteit	25.048.500	37.903.700

De beoordeling van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio en bedraagt per 31 december 2023:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ } 37,9 \text{ mln}}{\text{€ } 11,4 \text{ mln}} = 3,3$$

In de nota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' is het streefgetal voor het weerstandsvermogen vastgesteld op een minimale waarde van 1,0. De ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2023 voldoet met de waarde 3,3 ruimschoots aan deze norm. Ten opzichte van de begroting 2022 is de weerstandratio 1,1 hoger. Dit wordt met name verklaard door een hogere beschikbare weerstandscapaciteit met name doordat er meer geld zit in de bestemmingsreserves Vastgoed, Innovatiefonds en Kostenegalisatie. Ook de Algemene Reserve is aanmerkelijk hoger (€ 5 mln).

De belangrijkste wijzigingen in de Top 10 risico's ten opzichte van de begroting 2022 zijn:

- > De toegenomen verkopen en bestaande opties bij Majoppeveld welke het risico aanzienlijk verlaagd hebben.
- > De aanbestedingen voor 2023 en verder voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang zullen naar verwachting hogere kosten met zich meebrengen waardoor dit risico verhoogd is.

Let op: voorzichtigheid blijft geboden

Voor de duidelijkheid, de hoogte van de weerstandratio zegt niets over eventuele vrije ruimte binnen de begroting. Onder elke bestemmingsreserve liggen immers plannen. Aanwending van deze reserves voor het afdekken van risico's die zich voordoen, heeft consequenties voor de huidige onderliggende plannen.

Kengetallen

Het besluit tot wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is in mei 2015 aangepast vastgesteld. Er dienen kengetallen opgenomen te worden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (Artikel 11 BBV). Het betreft:

- > Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- > Solvabiliteitsratio
- > Grondexploitatie
- > Structurele exploitatieruimte
- > Belastingcapaciteit

Het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK) is een provinciaal toezichtskader waarin signaleringswaarden staan hoe de in deze paragraaf genoemde kengetallen te interpreteren. Het betreft geen normering, de invoering van de set van vijf kengetallen is voornamelijk bedoeld om de financiële positie voor de gemeenteraad inzichtelijker te maken.

Signaleringswaarden financiële kengetallen (GTK 2020)

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90 %	90-130 %	>130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90 %	90-130 %	>130 %
Solvabiliteitsratio	>50 %	20-50 %	<20 %
Grondexploitatie	<20 %	20-35 %	>35 %
Structurele exploitatieruimte (begroting)	>0 %	0 %	<0 %
Belastingcapaciteit	<95 %	95-105 %	>105 %

De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de gemeenteraad in de beoordeling van de financiële positie kan betrekken. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling (26 oktober 2015, nr. 2015-0000611752).

Kengetallen:	Verloop van de kengetallen						
	Begroting 2021	Jaarverslag 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto schuldquote		39%	67%	67%	64%	51%	47%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		38%	67%	67%	64%	51%	47%
solvabiliteitsratio		35%	25%	27%	32%	39%	43%
structurele exploitatieruimte		1%	-1%	7%	7%	9%	-1%
grondexploitatie		16%	14%	11%	9%	6%	6%
belastingcapaciteit		111%	113%	108%	111%	114%	118%

Beoordeling kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de hoogte van de schulden aan in relatie tot de jaarlijkse inkomsten en geeft hierdoor een indicatie van de flexibiliteit van de begroting.

Signaal: het provinciaal toezichtskader geeft aan dat indien dit kengetal lager is dan 90% dat het als 'minst risicovol' wordt gezien. Dit is in Roosendaal het geval.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen en het totaal vermogen aan. Het geeft daarmee een indicatie of een gemeente haar bezit zeer zwaar belast met schuld.

Signaal: het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een kengetal tussen de 20% en 50% als 'neutraal' kan worden gezien. Op dit moment geeft het kengetal geen directe aanleiding tot actie.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan in hoeverre structurele lasten ook gedekt worden met structurele baten.

Signaal: het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een kengetal boven de 0% als 'minst risicovol' kan worden gezien. In Roosendaal is dit voor 2026 niet het geval. Dit komt doordat de uitkering uit het gemeentefonds de komende jaren sterk stijgt, maar vanaf 2026 vooralsnog sterk terugvalt. Op dit moment is er geen aanleiding tot actie.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten. Het is lastig om een norm te bepalen voor dit kengetal. Wel geeft het aan of een gemeente veel geld heeft gestopt in haar grondexploitatie, dit geld dient namelijk nog wel terugverdiend te worden. De laatste jaren ligt met name de focus op het ontwikkelen van beschikbare gronden, daarnaast zijn de gronden afgewaardeerd naar actuele boekwaarden. **Signaal:** het provinciaal toezichtskader geeft aan dat als dit kengetal onder de 20% zit, dat het dan kan worden gezien als 'minst risicovol'. In Roosendaal is dit het geval.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De woonlasten zijn voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomstenbron. De hoogte van de woonlasten geeft aan in hoeverre de gemeente relatief hoog zit met de woonlasten ten opzichte van de WOZ-waarden in vergelijking met andere gemeenten.

Signaal: het provinciaal toezichtskader geeft aan dat een percentage boven de 105% als 'meest risicovol' kan worden gezien. Het klopt dat in Roosendaal het tarief voor de woonlasten hoger is dan landelijk. In paragraaf 1 Lokale heffingen wordt het tarief nader toegelicht.

Conclusie: De kengetallen tonen in totaliteit een goede financiële positie met weinig risico. Er is geen noodzaak om op basis van deze kengetallen beheersmaatregelen te treffen.

Paragraaf 3. Financiering

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de gemeente Roosendaal haar activiteiten voor het komende jaar gaat financieren.

We staan voor een transparante en duurzame wijze van financiering van onze activiteiten. Als doelen zijn geformuleerd:

- > Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- > Het beschermen van het gemeentelijk vermogen en resultaat tegen financiële risico's, zoals rente-, koers-, krediet- en liquiditeitsrisico's.
- > Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.
- > Het optimaliseren van de banksaldi en renteresultaten.

Deze doelen worden binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido), Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) en verder de Wet verplicht Schatkistbankieren (vSB) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Renterisico vlottende schuld

Het financieren van de gemeentelijke activa en exploitatie door middel van kortlopende geldleningen heeft twee voordelen: er kan snel worden ingespeeld op mutaties in de financieringsbehoefte en bij een normale rentestructuur - waarin het aantrekken van lange geldleningen duurder is dan korte geldleningen - is het een relatief goedkope financieringsvorm. Tegenover deze voordelen staat echter het nadeel van de korte rentevastheid, waardoor de gemeentelijke financiële huishouding gevoelig wordt voor schommelingen in de rentestand. Om deze rentegevoeligheid te beperken heeft de wetgever de kasgeldlimiet ingesteld. Deze limiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld die de gemeente mag hebben. Er is sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet wanneer het kwartaalgemiddelde van de netto vlottende schuld gedurende twee opeenvolgende kwartalen hoger is dan de berekende limiet. Het percentage voor de limiet is bepaald op 8,5% van de begrotingsomvang met een minimum van € 300.000.

In onderstaande tabel is de kasgeldlimiet berekend.

Lasten in de kolom 2023 zijn volgens de gegevens zoals die bekend waren op 19-08-2022. In dit bedrag zijn de lasten mutaties van de aanbiedingsnota en de amendementen, uiteraard, nog niet verwerkt.

Kasgeldlimiet (Bedragen x € 1.000)	2022 Primair	2022 Primair + 1e wijziging	2023 Primair*
Omvang lasten programmabegroting*	272.350	274.849	282.979
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	23.150	23.362	24.053

* Stand in de begroting voor het jaar 2023 op 19-8-2022

Renteontwikkeling

De rente op de geldmarkt vertoont een grillige en opgaande lijn. De Europese Centrale Bank (ECB) voert op dit moment een beleid waarmee de rente geleidelijk met 0,5%, afhankelijk van de Europese ontwikkelingen op de geldmarkt, wordt verhoogd. Hierdoor is er geen sprake meer van negatieve rente op de gelden die door de banken bij de ECB afgestort moeten worden en kasgeldleningen die door de gemeente afgesloten worden. Het effect voor de gemeente is een stijgende rentelast.

Renteschema

Op basis van het BBV is onderstaand renteschema opgenomen.

Renteschema 2023 (Bedragen x € 1.000)				
a.	De externe rentelasten over korte en lange financiering			1.416
	Rentelasten verwacht financieringstekort			1.611
b.	De externe rentebaten		-/-	237
	Saldo rentelasten en rentebaten			2.790
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	148	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		14	
			-/-	134
	Aan taakvelden toe te rekenen rente			2.656
d1.	Rente over eigen vermogen			0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)			0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			2.656
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	2.794
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury (-/- = voordeel)		-/-	138

Financieringssaldo

In de financiering van de gemeentelijke investeringen wordt deels door interne en deels door externe middelen voorzien.

Boekwaarde (Bedragen x € 1.000)	Rekening balansstand 31-12-2020	Rekening balansstand 31-12-2021 (Na resultaat verdeling)	Begroting prognose balansstand 31-12-2022	Begroting prognose balansstand 31-12-2023
A. Investerings:				
Grondexploitatie	45.181	43.190	36.291	33.093
Overige investeringen	176.144	200.849	264.278	291.898
Totaal investeringen (A)	221.325	244.039	300.569	324.991
B. Financiering:				
Interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	109.932	125.723	115.154	118.574
Externe financieringsmiddelen (langlopende geldleningen en waarborgsommen)	128.500	104.050	98.000	86.875
Totaal financieringsmiddelen (B)	238.432	229.773	213.154	205.449
Financieringssaldo (B-A)	17.107	-/- 14.266	-/- 87.415	-/- 119.542

De in de tabel opgenomen berekeningen zijn gemaakt vanuit de stand van de huidige informatie en vragen om nadere toelichting.

Per 31 december 2022 is er een begroot restant financieringstekort van € 87 miljoen.

Door het naar verwachting achterblijven van investeringen in 2022 ten opzichte van de begroting 2022 (staat van activa) is de verwachting dat het werkelijke financieringstekort over het jaar 2022 minder zal zijn dan begroot.

Tot 31 december 2023 wordt een financieringstekort verwacht van € 120 miljoen.

De feitelijke omvang van het financieringstekort is onder andere afhankelijk van het daadwerkelijke verloop van de geplande investeringen en de dagelijkse ontvangsten en betalingen gedurende het jaar 2023.

In de loop van het begrotingsjaar zal blijken wat de werkelijke financieringsbehoefte is om eventueel tot het aantrekken van vaste geldleningen over te gaan. Voor het afdekken van het financieringstekort tot einde 2023 is er in de begroting 2023 een lastenpost opgenomen van € 1,6 miljoen als rentelasten voor herfinanciering van het financieringstekort. Dit is gebaseerd op de aanname dat tot eind 2023, voor (her)financiering, maximaal € 100 miljoen aan nieuwe geldleningen moet worden aangetrokken. Resterende € 20 miljoen financieren we met kort geld in de vorm van kasgeldleningen. Dit is flexibeler en in de regel ook goedkoper dan langgeld.

Vaste schuld

Mutaties vaste schuld

Vaste schuld ontstaat wanneer geldleningen worden aangegaan met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Daartoe wordt overgegaan wanneer de liquiditeitsplanning aangeeft dat sprake is van een structurele financieringsbehoefte.

Renterisico vaste schuld

In de Wet Fido is onder andere de renterisico norm met betrekking tot de vaste schuld opgenomen. Deze norm dient decentrale overheden aan te zetten tot het spreiden van hun lange termijn renterisico door bij het samenstellen van de leningenportefeuille door middel van de verschillende rente typische looptijden rekening te houden met deze normstelling. De renterisico norm is bij ministeriële regeling vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal van het betreffende jaar. Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van het renterisico voor de komende jaren aan. De gevolgen van toekomstige geldopnamen zijn daarin nog niet verwerkt. Uit deze tabel blijkt dat we de komende jaren ruimschoots onder de renterisico norm blijven.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal lasten*	282.979	283.156	289.981	287.493
Renterisiconorm (20%)	56.596	56.631	57.996	57.499
Berekening renterisico				
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	11.125	6.925	6.925	5.925
Renterisico	11.125	6.925	6.925	5.925
Ruimte onder de rente risiconorm	45.471	49.706	51.071	51.574

* Stand lasten in de begroting voor het jaar 2023 op 19-8-2022.

Vaste uitzettingen

Mutaties vaste uitzettingen

Vaste uitzettingen zijn door de gemeente verstrekte geldleningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Dergelijke leningen worden enerzijds verstrekt in het kader van de publieke taakuitoefening, anderzijds in perioden waarin er sprake is van een liquiditeitsoverschot. Dit laatste komt echter - zeker de laatste jaren - niet of nauwelijks voor. In onderstaand overzicht staan de partijen vermeld aan wie door de gemeente Roosendaal in het verleden geldleningen zijn verstrekt, alsook de restantschuld en de ontstaansgrond van de leningen.

Geldnemer	Bedragen x € 1.000		Ontstaansgrond
	Rekening 31-12-2021	Begroting 01-01-2023	
Leningen Participatie Wet	305	272	Uitvoering Participatie Wet
Krediethypotheke Participatie Wet	61	92	Uitvoering Participatie Wet
Leningen BBZ	644	689	Uitvoering Participatie Wet
Stimuleringsleningen Woon- Werk locaties	92	87	Volkshuisvesting
Startersleningen Roosendaal	12.220	11.220	Volkshuisvesting
Startersleningen nieuwbouw dorpen	28	27	Volkshuisvesting
Startersleningen huurwoningen Alwel	120	117	Volkshuisvesting
Duurzaamheidsleningen Roosendaal	720	569	Volkshuisvesting
Stimuleringsregelingen	1.222	1.972	Volkshuisvesting
Monumentenfonds NV	600	600	Deelneming in NV
Totaal	16.012	15.645	

Debiteurenrisico op verstrekte leningen

Aan het voor langere tijd verstrekken van middelen aan derden kleeft het gevaar dat deze derden op een onvoorzien moment niet meer aan hun aflossingsverplichting kunnen voldoen.

Ten aanzien van geldleningen die verstrekt zijn in het kader van de publieke taak speelt het debiteurenrisico een ondergeschikte rol. Bij de besluitvorming is aan het maatschappelijk belang van het verstrekken van dergelijke leningen een hogere prioriteit toegekend dan aan het daarmee samenhangende financiële risico. Dit geldt overigens ook ten aanzien van gegarandeerde geldleningen.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

De in de wet HOF vastgestelde macronorm wordt door vertaald naar individuele gemeenten in de vorm van een individuele referentiewaarde, die een indicatie geeft van het maximale aandeel in het EMU-saldo.

In onderstaande tabel is de berekening opgenomen voor de gemeente Roosendaal. Dit volgens de gegevens zoals die bekend waren op 19 augustus 2022. In deze berekeningen zijn de mutaties van de aanbiedingsnota en de amendementen, uiteraard, nog niet verwerkt.

Berekening EMU-saldo* (Bedragen x € 1.000)	Begroting			
	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór verrekening met reserves	19.161	22.202	28.329	13.954
Bij:				
afschrijvingen ten laste van de exploitatie	9.574	10.612	11.602	12.187
bruto dotaties aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	8.939	9.414	9.872	10.157
Af:				
geactiveerde investeringen in (im)materiële activa	37.178	36.774	21.076	12.063
lasten voorzieningen (transacties met derden)	7.543	8.680	9.085	8.635
Berekend EMU-saldo	-/- 7.047	-/- 3.226	19.642	15.600

* Stand lasten in de begroting voor het jaar 2023 op 19 augustus 2022

Wet verplicht Schatkistbankieren (Wet vSB)

De wet vSB (zonder leenfaciliteit) houdt in dat decentrale overheden en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen al hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën. Er is een vrijstellingsgrens voor het afstorten van overtollige liquide middelen (het bedrag dat buiten het schatkistbankieren door de gemeente mag worden gehouden). Als het gemiddelde kwartaal bedrag van de positieve tegoeden minder is dan 2,00% van het begrotingstotaal, mag dit op de eigen bankrekeningen blijven staan.

De (voorlopige) vrijstellingsgrens voor 2023 is, afgerond, € 5,7 miljoen. (2,00 % van € 283 miljoen).

Paragraaf 4. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Een groot deel van het gemeentelijke vermogen wordt geïnvesteerd in het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen: groen, grijs (verhardingen, openbare verlichting, verkeersvoorzieningen, straatreiniging en onkruidbestrijding), blauw (water en riolering), civieltechnische kunstwerken en speelvoorzieningen. Onderhoud en tijdige vervanging van deze kapitaalgoederen is een belangrijke taak van de gemeente. Zorgvuldig beheer is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen en om de veiligheid van onze infrastructuur te waarborgen. Ook onderhouden we kunst in de openbare ruimte en deze kunst gaan we digitaal ontsluiten om de identiteit van Roosendaal blijvend te versterken.

Het totale bestand aan kapitaalgoederen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is duiden we aan met de term areaal. Het beheer en onderhoud van het areaal voeren we uit aan de hand van de door de gemeenteraad vastgestelde kaders ten aanzien van onderhouds- en kwaliteitsniveaus. De feitelijke planning van het beheer en onderhoud is opgenomen in de Beheerkalender.

Groen

Groen betreft het beheer en onderhoud van openbaar groen, bossen en natuurterreinen.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

In 2023 treffen we voorbereidingen om een integraal onderhoudsbestek op de markt te zetten.

Leerwerkbedrijf WVS krijgt een plek in deze plannen en zelf stellen we ook meer plaatsen beschikbaar binnen Openbare Werken voor arbeidskrachten met een afstand tot de arbeidsmarkt, met een beperking of voor arbeidskrachten vanuit een leer-werktraject.

De klimaatveranderingen dwingen ons om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten en te onderhouden; we gaan veel groen en waterpartijen toevoegen. Bij het toevoegen van groen en bij het vervangen van versleten groen hebben we oog voor het gebruik van andersoortig groen, zoals kruidenmengsels of gazons met daarin extra bomen. Met name kruidenmengsels dragen bij aan het verbeteren van de biodiversiteit.

Grijs

Verhardingen

Verhardingen betreft het beheer en onderhoud van verhardingen bestaande uit elementen, asfalt, half-verhard en onverhard.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de Beheerkalender zijn de noodzakelijke projecten opgenomen die in het jaar 2023 worden uitgevoerd. Om de kwaliteit van de verhardingen te bepalen, wordt wederom een jaarlijkse wegininspectie uitgevoerd.

Openbare verlichting

Openbare verlichting betreft lichtmasten/armaturen en voorzieningen voor bijvoorbeeld het aanlichten van bijzondere gebouwen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de Beheerkalender zijn de in 2023 noodzakelijk te vervangen lichtmasten en armaturen opgenomen.

Verkeersvoorzieningen

Verkeersvoorzieningen betreft onder meer bebording, bewegwijzering, geleide systemen en verkeersregelininstallaties (VRI's).

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Technisch gezien zijn de VRI's in Roosendaal redelijk gedateerd en hiertoe is een vervangingsprogramma vastgesteld dat vanaf 2022 wordt uitgevoerd. De VRI's worden vervangen door zogenaamde intelligente VRI's (iVRI's). Een iVRI is een regelininstallatie die kan communiceren met voertuigen en fietsers. Het vervangingsprogramma is zo goed als mogelijk afgestemd op de ruimtelijke ontwikkelingen in Roosendaal.

Bij nieuwe iVRI's worden LED-armaturen toegepast. De lampen hiervan gaan langer mee en hoeven niet elk jaar vervangen te worden. In het kader van duurzaamheid en kostenbesparing worden armaturen van de bestaande VRI's ook vervangen door LED-armaturen.

Straatreiniging

Straatreiniging betreft het vegen van straten.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Voor de reiniging van straten is met Saver een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Saver veegt de straten op basis van een vaste frequentie; iedere straat in Roosendaal wordt circa zes keer per jaar geveegd. Digitaal wordt bijgehouden wanneer welke straat is geveegd.

Voor ontvangen meldingen rijdt iedere dag een zogenaamde 'hotspotwagen'. Deze wagen veegt eerst het centrum van Roosendaal en rijdt daarna langs de ontvangen meldingen in de buurten en dorpen; iedere buurt en/of dorp komt om de week aan de beurt.

Bij de veegwagen rijdt een gehele ronde een onkruidbestrijdingsmachine mee als proef met als doel een betere kwaliteit te leveren en de meldingenstroom te verminderen.

Onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding betreft de bestrijding van onkruid op verhardingen binnen de bebouwde kom.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Het onkruid op verhardingen wordt bestreden door inzet van hete lucht, borstels, een waterunit en bosmaaiers. Verhardingen waar weinig gebruik van wordt gemaakt en die moeilijk te onderhouden zijn, worden mogelijk vervangen door groen of door printbeton.

Blauw

Water

Water betreft de volgende onderdelen die onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen:

- > De ontvangstplicht voor drijfvuil, baggerspecie en maaisel van de watergangen die in beheer en onderhoud zijn bij het Waterschap (categorie A watergangen);
- > Het onderhoud van de overige watergangen (categorie B en C watergangen);
- > Het onderhoud van vijvers en andere waterpartijen (inclusief oeverzones, beschoeiingen en retentievoorzieningen);
- > Vaarwegbeheer voor de haven (vaardiepte op orde);
- > Beheer van (berm-)sloten.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

Het Waterschap is verantwoordelijk voor het beheer van het oppervlaktewater, zowel voor de waterkwaliteit als voor de waterkwantiteit. Voor het onderhoud is onderscheid gemaakt in afvoerende functie binnen het regionale watersysteem.

Riolering

Riolering betreft het beheer en onderhoud van de voorzieningen voor het afvalwater, hemelwater en grondwater.

Actuele stand van zaken/ontwikkelingen

De focus van het rioleringsbeheer is in de planperiode van het VGRP vooral gericht op:

- > Het in stand houden van het huidige areaal;
- > Het voorkomen van wateroverlast en bevorderen van klimaatadaptatie;
- > Het beperken van de stijging van de rioolheffing;
- > De samenwerking in de Water- en Klimaatkring West-Brabant.

Het rioleringsstelsel in Roosendaal is in voldoende tot goede staat. De geplande maatregelen worden genomen naar aanleiding van inspecties. Waar nodig wordt de riolering vervangen of gerepareerd. Gelet op de impact van deze werkzaamheden op de openbare ruimte is de discipline riolering leidend bij de afstemming met de overige beheerdisciplines (met name wegonderhoud/-reconstructies).

In de Beheerkalender zijn de noodzakelijke projecten opgenomen.

In 2023 wordt het ingezette proces van data gedreven (risico gestuurd) beheer voor de vrijverval riolering doorgezet. De opgedane ervaringen worden gebruikt om de andere beheerprocessen binnen het domein van stedelijk water te verbeteren.

Civiltechnische kunstwerken

Betreft het beheer van bruggen, tunnels, viaducten, keerwanden, damwanden, kademuren, geluidschermen, steigers, vlonders, schanskorven en keermuurtjes.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

In de afgelopen jaren is geïnvesteerd in het op orde brengen van bruggen, tunnels, geluidschermen, steigers, keerwanden en keermuren. Daarbij is door middel van de afgesloten contracten de onderhoudssituatie verzekerd. Ook is en wordt geïnvesteerd in de vervanging van damwanden. De inschatting is dat de overige kunstwerken (viaducten en muurtjes) op het vastgestelde kwaliteitsniveau gehouden kunnen worden binnen de beschikbaar gestelde kredieten voor civieltechnische kunstwerken.

Speelvoorzieningen

Betreft het beheer van uiteenlopende speelvoorzieningen, variërend van afgebakende plekken met speeltoestellen tot trapvelden en jongerenontmoetingsplaatsen.

Actuele stand van onderhoud/ontwikkelingen

Doelstelling is om alle locaties veilig in stand te houden. Het onderhoud van de speeltoestellen is gegund aan de WVS. De jaarlijkse verplichte keuring wordt uitgevoerd door een marktpartij.

Waar mogelijk worden in overleg en met inzet van inwoners nieuwe speellocaties aangelegd. Het beschikbare budget voor speelvoorzieningen is hiervoor toereikend.

Gemeentelijke gebouwen

Voor de instandhouding van het gemeentelijk vastgoed wordt het vastgoed onderhouden conform de afspraken die worden vastgelegd in huur- en gebruiksovereenkomsten. In de praktijk heeft het vastgoed daarmee conditiescore 2 (goede conditie) of 3 (redelijke conditie) en minimaal 4 (matige conditie; voor af te stoten gebouwen). Een vastgesteld meerjaren onderhoudsplan ligt hieraan ten grondslag.

Buitensportaccommodaties

Roosendaal heeft acht sportparken met in totaal 39 buitensportvelden (waarvan acht kunstgrasvelden) en een atletiekbaan in eigendom. De verenigingen die deze velden gebruiken, onderhouden deze velden en de overige sportvoorzieningen in de meeste gevallen zelf. Hiervoor zijn gebruiksovereenkomsten met de verenigingen aangegaan. Verenigingen betalen geen gebruiksvergoeding en ontvangen daarnaast een onderhoudsbijdrage. Daarmee moet het onderhoudsniveau van de velden op het basisniveau gehouden worden. 'Basis' betekent dat de accommodaties op een veilige manier gebruikt kunnen worden voor sportbeoefening. Noodzakelijke vervangingsinvesteringen, zoals natuurgrasrenovaties en het vervangen van kunstgrasvelden, worden door de gemeente uitgevoerd. Het vastgestelde Beheerplan Buitensportaccommodaties ligt daaraan ten grondslag.

Areaalgegevens (bron: GBI)

	eenheid	hoeveelheid
Groen		
- bomen	stuks	50.934
- plantenbakken	stuks	203
- hagen	m2	54.754
- natuurlijke beplanting	m2	1.717.443
- gras	m2	4.277.794
- culturele beplanting	m2	557.640
Wegen		
wegvakonderdelen:		
- waarvan elementen	m2	2.751.511
- waarvan asfaltverharding	m2	2.053.458
- waarvan halfverhard/onverhard	m2	168.988
- waarvan cementbeton		
bermen in buitengebied	m2	66.536
	m2	941.955
Openbare verlichting		
masten/armaturen	stuks	16.914
Verkeersregelinstantie		
VRI	stuks	38
Water		
- waterloop	m1	863.139
- watervlakte	m2	910.410
Riolering		
- vrijvervalleiding	m1	518.444
- drainage	m1	125.106
- goot	m1	3.230
- persleidingen/drukriolering	m1	145.971
Gemalen		
- DWA gemalen	stuks	63
- tunnelgemalen	stuks	9
- randvoorziening	stuks	12
- Rwa gemalen	stuks	9
- drainagegemalen	stuks	10
- drukriolering buitengebied	stuks	565
- schuiven met actuator	stuks	1
- vijvergemalen en kunstwerken	stuks	5
- neerslagmeter	stuks	14
Civieltechnische kunstwerken		
civieltechnische kunstwerken	Stuks	258
Hekweken en poorten		
IJzeren sierhekwerk, natuursteen, metselwerk	m1	252
Eenvoudig hekwerk, paal en gaas, hout, harmonicagaas en hekwerk draadstaal	m1	10.975
Hekwerk draadstaal	m1	821
Poorten	m1	41
Speelvoorzieningen		
- speeltoestellen	stuks	1.087
- speellocaties	stuks	239
- speelondergrond	m2	32.249

Financiële gegevens (volgens meerjarenbegroting 2023-2026 en Investeringsplan 2023-2026)

KAPITAALGOED	P.	2023	2024	2025	2026
Groen	4	6.312.171	6.303.763	6.761.537	6.875.449
Wegen		11.052.934	11.851.793	12.734.350	13.460.442
Oppervlaktewater/ havens	4	833.613	835.727	710.864	725.281
Riolering/drainage	4	10.285.574	10.708.423	11.096.168	11.500.107
Civieltechnische kunstwerken	4	1.158.057	1.154.684	1.132.061	1.129.152
Speelvoorzieningen	4	406.980	410.318	413.714	417.124
Div. tractiemiddelen					
OW (IP 2018-2021)	IP	150.000	77.500	95.000	170.000
Storting in reserves (speelgelegenheden, Beheerkalender onderhoud en Beheerkalender kapitaallasten)	6	6.220.690	5.999.787	5.955.874	5.299.785
Totaal		36.420.019	37.341.995	38.899.568	39.577.340

Paragraaf 5. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's van de gemeente als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin de gemeente zowel financieel deelneemt als zeggenschap heeft. De gemeente Roosendaal neemt zowel deel in rechtspersonen, tot stand gekomen op grond van de publiekrechtelijke Wet Gemeenschappelijke Regelingen als in rechtspersonen, gestoeld op privaatrechtelijke samenwerkingsvormen.

Visie en doelstellingen

Onze ambitie is ervoor te zorgen dat verbonden partijen op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij door zoveel mogelijk een scheiding van klantrol (vakwethouder) en eigenaarsrol (andere wethouder). Dit wordt onder andere bereikt door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Nota Verbonden Partijen

Op 3 december 2015 heeft de Roosendaalse gemeenteraad ingestemd met de nota 'Verbonden Partijen; zes kaderstellende spelregels'. Deze nota is in regionaal verband opgesteld en is door de gemeenteraden van de 16 Regio West-Brabant-gemeenten vastgesteld. In deze nota worden zes spelregels benoemd voor verbonden partijen:

1. Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.
2. Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de gemeenteraad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.
3. Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één bepaalde gemeente per verbonden partij de leiding neemt.
4. Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partij richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In de kaderbrief geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan. Voor NV's en BV's gelden uiteraard de bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek (BW).
5. De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen.
6. Vierjaarlijks is de gemeenschappelijke regeling verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regelingen over een periode van vier jaar te evalueren.

Bij vaststelling van de nota Verbonden Partijen werd afgesproken deze na vier jaar te evalueren. De eerste stap van het opstellen van een evaluatieverslag is in 2021 afgerond. De tweede stap van het actualiseren van de nota Verbonden Partijen is gestart na de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Aangezien onder de nieuwe Wgr alle gemeenschappelijke regelingen binnen twee jaar aangepast moeten worden, is de nota een belangrijk instrument om de democratische sturing op de verbonden partijen te borgen en waar mogelijk te versterken. De belangrijkste wijzigingen van de wet zijn:

- > Actieve informatieplicht voor bestuur gemeenschappelijke regeling aan gemeenteraad;
- > Mogelijkheid tot het instellen van een regionale onderzoekscommissie (om het functioneren van de gemeenschappelijke regeling te onderzoeken);
- > Mogelijkheid tot het instellen van een regionale adviescommissie bestaande uit raadsleden (als klankbord zodat eerder in het besluitvormingsproces de stem van de deelnemers wordt gehoord);
- > In de aan te passen regelingen moeten afspraken worden vastgelegd over participatie, evaluatie en uittreding.

Meer informatie hierover is te vinden op de website van de VNG en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden.

Richtlijnen begrotingen 2024 gemeenschappelijke regelingen

Volgens spelregel 4 uit de hierboven genoemde nota geven de deelnemers van een verbonden partij richtlijnen mee aan een verbonden partij. Hierdoor kunnen de deelnemers sturen op de beleidsmatige en financiële kaders van een verbonden partij. Het opstellen van de richtlijnen gebeurt in overleg met de andere deelnemers van een verbonden partij, zodat het draagvlak voor de richtlijnen groot is. Bij voldoende draagvlak moet een verbonden partij de richtlijnen verwerken in de Kaderbrief, die als opmaat dient voor de begroting. De richtlijnen die we als gemeente meegeven aan onze verbonden partijen worden door de gemeenteraad vastgesteld. Separaat aan onze gemeentebegroting worden deze richtlijnen aan de gemeenteraad aangeboden, zodat de gemeenteraad deze in november kan behandelen.

Lijst verbonden partijen van de gemeente Roosendaal

De verbonden partijen van onze gemeente zijn, conform het BBV, gesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Vennootschappen en coöperaties
3. Stichtingen en verenigingen
4. Overige verbonden partijen

Op de volgende pagina's is een uitgebreide lijst opgenomen van alle verbonden partijen die onze gemeente heeft. Hieronder zijn de verbonden partijen alvast gegroepeerd volgens bovenstaande indeling.

Gemeenschappelijke regelingen	Vennootschappen en coöperaties
1. Veiligheidsregio Midden en West-Brabant	1. NV Monumentenfonds Brabant
2. Regio West-Brabant	2. NV Rewin West-Brabant
3. ICT West-Brabant West	3. Roosendaal Borchwerf II BV
4. Regionaal Bureau Leren West-Brabant	4. Borchwerf II BV
5. West-Brabants Archief	5. Borchwerf II CV
6. WVS-Groep	6. Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal BV
7. Werkplein Hart van West-Brabant	7. Parkeer Beheer Roosendaal BV
8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	8. NV Saver
9. Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GR OGZ) / GGD West-Brabant	9. NV Brabant Water
10. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord	10. NV Bank Nederlandse Gemeenten
11. Belastingenwerking West-Brabant	11. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
12. BENEGO	12. CSV Amsterdam BV
	13. Enexis Holding NV
	14. Binnenstad Roosendaal BV (voorheen Smart City Roosendaal BV)
Stichtingen en verenigingen	Overige verbonden partijen
1. Stichting Beheer Borchwerf II	N.v.t.

Toekomstige ontwikkelingen

In 2023 wordt verdere invulling gegeven aan de governance structuur voor de Jeugdzorg. Wetgeving hiervoor is in de maak en de eerste verkenningen voor een gepaste (publiekrechtelijke) vorm worden in goed overleg met een achttal gemeenten opgepakt.

Uitgebreide lijst van verbonden partijen van de gemeente Roosendaal

1. Gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Roosendaal

1. Veiligheidsregio Midden en West-Brabant (Tilburg)					
Programma: 1. Besturen & Samenwerken		Portefeuillehouder: Burgemeester Van Midden (AB-lid)	Doelstelling: Zorg voor veiligheid: crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.	Deelnemers: 24 gemeenten	Aantal fte's: 576 Aantal vrijwilligers: 1.330
Opgericht per: 1 januari 2010					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 5.659.000 > Per 31-12-2023: € 5.276.000		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 59.576.000 > Per 31-12-2023: € 55.287.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 5.119.161 2024: € 5.235.766 2025: € 5.365.547 2026: € 5.553.482	
<p><u>Grootste risico's in 2023:</u> Het belangrijkste risico betreft de mogelijke aansprakelijkheidsstelling door omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk in verband met de schade als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Door de advocaat is in een brief aan de Gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio een bedrag genoemd van € 26 miljoen (exclusief rente en kosten). De Veiligheidsregio heeft geen algemene reserve die kan dienen om de risico's op te vangen. Daarnaast is er het strategisch risico van het boeien en binden van vrijwilligers en daarnaast de juridische risico's van het tweede loopbaanbeleid en de status van de vrijwilligers (m.n. de Europese deeltijdrichtlijn). Deze drie risico's zijn elk op € 1.750.000 ingeschat.</p>					

2. Regio West-Brabant (Etten-Leur)					
Programma: 1. Besturen & Samenwerken		Portefeuillehouder: Burgemeester Van Midden (AB-lid)	Doelstelling: Versterking van de regio op de gebieden economie en arbeidsmarkt, mobiliteit, duurzaamheid, zorg, welzijn, onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling en wonen. Daarnaast is de RWB een strategische gesprekspartner voor o.a. de provincie, de nationale overheid en Europa.	Deelnemers: 16 gemeenten	Aantal fte's: 6 (Bedrijfsvoering RWB) 14,7 (Strategische agenda) 31 (Uitvoerings-gerichte)
Opgericht per: 1 januari 2011					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 754.000 > Per 31-12-2023: € 722.000		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 7.669.000 > Per 31-12-2023: € 7.669.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 2.130.395 2024: € 2.380.371 2025: € 2.424.102 2026: € 2.468.476	
<p><u>Grootste risico's in 2023:</u> In de begroting 2023 noemt de RWB een aantal risico's. De twee grootste risico's betreffen uitval van personele capaciteit (langdurig) en het verminderen van subsidiemogelijkheden. De RWB heeft geen reserves opgebouwd die kunnen dienen voor het opvangen van risico's.</p>					

3. ICT West-Brabant West (Moerdijk)					
Programma: 1. Besturen & Samenwerken		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star (Lid Bestuur)	Doelstelling: Het realiseren van een bedrijfszekere en veilige ICT-infrastructuur, zodat gemeenten zich kunnen blijven ontwikkelen richting een efficiëntere en digitale overheid.	Deelnemers: 4 gemeenten (Roosendaal, Etten-Leur, Moerdijk, Tholen) en het Werkplein	Aantal fte's: 31,74
Opgericht per: 1 augustus 2015					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 1.074.200 > Per 31-12-2023: € 429.600		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 7.611.000 > Per 31-12-2023: € 6.111.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 2.325.744 2024: € 2.399.259 2025: € 2.495.596 2026: € 2.484.040	
<p><u>Grootste risico's in 2023:</u> De grootste risico's hebben betrekking op het kunnen handhaven van het niveau van de dienstverlening en het kunnen werven van voldoende gekwalificeerd personeel. De risico's zijn niet gekwantificeerd en ICTWBW beschikt niet over reserves om zelf eventuele tegenvallers op te vangen. Dit is in lijn met de (regionale) nota Verbonden Partijen waarbij het weerstandsvermogen wordt aangehouden bij de deelnemers (en niet bij de GR).</p>					

4. Regionaal Bureau Leren (Breda)					
Programma: 2. Leren & Ontwikkelen		Portefeuillehouder: Wethouder Van Ginderen (lid bestuur)	Doelstelling: Een effectieve en efficiënte leerplichtadministratie waardoor schooluitval en verzuim worden voorkomen.	Deelnemers: 16 gemeenten	Aantal fte's: 19,41
Opgericht per: 1 augustus 2012					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: niet beschikbaar > Per 31-12-2023: € 0		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: niet beschikbaar > Per 31-12-2023: € 750.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 45.516 2024: € 46.327 2025: € 47.269 2026: € 48.231	

Grootste risico's in 2022: Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.

5. West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)					
Programma: 2. Leren & Ontwikkelen		Portefeuillehouder: Wethouder Van Gestel	Doelstelling: Het WBA draagt bij aan een efficiënte en effectieve borging van digitale informatie voor de bedrijfsvoering, verantwoording en controleerbaarheid nu en voor erfgoed in de toekomst. Het WBA faciliteert de gemeenten in het maken van een omslag naar digitale archivering en informatievoorziening.	Deelnemers: 9 gemeenten	Aantal fte's: 22
Opgericht per: 1 juli 2016					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 262.788 > Per 31-12-2023: € 68.805		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 281.658 > Per 31-12-2023: € 282.302	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 554.436 2024: € 554.436 2025: € 554.436 2026: € 554.436	

Grootste risico's in 2023: geen.

6. WVS-Groep (Roosendaal)					
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Van Ginderen	Doelstelling: Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), alsmede activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.	Deelnemers: 9 gemeenten	Aantal fte's: 45,0
Opgericht per: 1974					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 4.506.000 > Per 31-12-2023: € 3.250.000		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 20.299.000 > Per 31-12-2023: € 21.555.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 2.201.934 2024: € 2.210.796 2025: € 2.077.874 2026: € 2.014.986	

Grootste risico's in 2023:

- > De rijksbijdrage voor de Wsw laat zich moeilijk voorspellen. Hierdoor kunnen grote fluctuaties ontstaan in het resultaat van de WVS.
- > De uitstroom van SW-ers wordt niet meer gecompenseerd door nieuwe instroom. Hierdoor komt de uitvoering van opdrachten en daarmee ook de toegevoegde waarde onder druk te staan.
- > Het achterblijven van het aantal afgenomen leerwerktrajecten door het Werkplein en de ISD Brabantse Wal, waardoor WVS een deel van de opbrengsten niet kan realiseren. In de keten is dit effect echter neutraal, omdat bij het Werkplein en de ISD dan ook geen kosten gemaakt worden.
- > Het is nog niet duidelijk hoe lang de effecten van corona voelbaar zullen zijn. WVS heeft te maken met een kwetsbare doelgroep, waardoor uitvoering van opdrachten niet altijd door kan gaan.

7. Werkplein Hart van West-Brabant (Etten-Leur)					
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Van Ginderen (AB- en DB lid)	Doelstelling: Zoveel mogelijk inwoners van de deelnemende gemeenten naar vermogen te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt, of - indien dit niet haalbaar is - in de maatschappij.	Deelnemers: 6 gemeenten	Aantal fte's: 192,4
Opgericht per: 1 januari 2015					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 0 > Per 31-12-2023: € 0		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 31-12-2021: € 26.384.412 > Per 31-12-2023 € 10.784.079 In de begroting 2023 van het Werkplein ontbreekt een beginbalans per 1-1-2023.	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal in de uitvoeringskosten 2023: € 6.874.407 2024: € 7.018.241 2025: € 7.167.006 2026: € 7.330.380	
<u>Grootste risico's in 2023:</u> De ontwikkeling van het klantenbestand van het Werkplein wordt als grootste risico beschouwd. Indien het klantenbestand toeneemt, neemt ook de bijdrage aan het Werkplein toe. Het is altijd onzeker in hoeverre het BUIG-budget voldoende zal zijn om deze hogere kosten op te vangen. Door het instellen van een egaliseringsreserve vangt de gemeente Roosendaal dit risico op.					

8. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (Tilburg)					
Programma: 4. Wonen & Verblijven		Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad	Doelstelling: De OMWB werkt aan een leefbare en duurzame regio en maakt omgevingsvergunningen voor de deactiviteit milieu. Bovendien controleert de OMWB of bedrijven zich aan de regels houden.	Deelnemers: 25 gemeenten + provincie Noord-Brabant	Aantal fte's: 294 (waarvan 240 fte voor het primaire proces en daarnaast nog ca 20 fte inhuur voor het primaire proces)
Opgericht per: 1 januari 2013					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 31-12-2021: € 2.918.000 > Per 31-12-2023: € 2.829.000 In de begroting 2023 van OMWB ontbreekt een beginbalans per 1-1-2023.		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 31-12-2021: € 3.285.000 > Per 31-12-2023: € 3.004.000 In de begroting 2023 van OMWB ontbreekt een beginbalans per 1-1-2023.	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 1.227.468 2024: € 1.236.908 2025: € 1.264.368 2026: € 1.292.437	
<u>Grootste risico's in 2023:</u> Per 1 januari 2023 zal de Omgevingswet van kracht zijn. Dit heeft grote gevolgen voor de werkwijze van de Omgevingsdienst. Andere risico's betreffen de krapte op de arbeidsmarkt en corona. De OMWB heeft echter inmiddels voldoende eigen vermogen opgebouwd om deze risico's op te vangen.					

9. GGD West-Brabant (Breda)					
Programma: 5. Zorgen & Stimuleren		Portefeuillehouder: Wethouder Van Ginderen (AB lid)	Doelstelling: De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners van West-Brabant. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.	Deelnemers: 16 gemeenten	Aantal fte's: (per 31-12-2021) 230,71
Opgericht per: 1 januari 2000					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 5.317.000 > Per 31-12-2023: € 5.400.000		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2022: € 10.000.000 > Per 31-12-2022: € 10.000.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 1.834.444 2024: € 1.872.784 2025: € 1.884.342 2026: € 1.915.974	
<u>Risico's in 2022:</u> Het maximale totale risico bedraagt € 9.456.000. Uit de kansberekening komt een benodigde weerstandscapaciteit van € 2.915.000. Gezien de huidige stand van de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt de dekkingsratio 90%. De grootste risico's betreffen de inkomstenkant (diverse mogelijke frictiekosten) en de bedrijfsvoering (huurdersrisico)..					

10. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord					
Programma: 5. Zorgen & Stimuleren		Portefeuillehouder: Wethouder Van Ginderen	Doelstelling: De RAV verzorgt zowel acute zorgverlening als besteld ambulancevervoer	Deelnemers: 40 gemeenten	Aantal fte's: 618,0
Opgericht per: 1 januari 2005					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 14.260.000 > Per 31-12-2023: € 14.260.000		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 31.336.000 > Per 31-12-2023: € 36.566.000	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: Van de deelnemers wordt geen bijdrage gevraagd.	

Grootste risico's in 2023: Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen.

11. Belastingamenwerking West-Brabant					
Programma: 6. Betalen & Financien		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: De BWB is verantwoordelijk voor de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen. Daarnaast geeft de BWB uitvoering aan de wet WOZ.	Deelnemers: 11 gemeenten + waterschap Brabantse Delta	Aantal fte's: 135,5
Opgericht per: 1 januari 2012					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: € 0 > Per 31-12-2023: € 0		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: € 5.018.500 > Per 31-12-2023: € 4.868.500	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 1.823.400 2024: € 1.847.600 2025: € 1.890.300 2026: € 1.934.000	

Grootste risico's in 2023: Vanwege de nasleep van de coronacrisis is het onzeker of de geraamde belastinginkomsten ook daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden. Het is niet ondenkbaar dat bedrijven failliet zullen gaan en/of niet meer aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Ook voor particulieren kan dit gelden; het geraamde bedrag aan kwijtscheldingen kan te laag zijn ingeschat. Daarnaast vormt ook het aantal bezwaren dat door No Cure No Pay-bureaus wordt ingediend nog steeds een risico; dit zorgt voor hogere proces- en griffiekosten en is lastig te voorspellen.

12. BENEGO					
Programma: 1. Besturen & Samenwerken		Portefeuillehouder: Burgemeester Van Midden (AB lid)	Doelstelling: Bevordering grensoverschrijdende samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten	Deelnemers: 25 grensgemeenten in de provincies Antwerpen en Noord-Brabant	Aantal fte's: Niet beschikbaar
Opgericht per: 1968					
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2023: niet beschikbaar > Per 31-12-2023: niet beschikbaar		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2023: niet beschikbaar > Per 31-12-2023: niet beschikbaar	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal: 2023: € 3.000	

Grootste risico's in 2023: Er zijn momenteel geen risico's in beeld

2. Vennootschappen en coöperaties

1. NV Monumentenbeheer Brabant				
Programma: 2. Leren & Ontwikkelen		Portefeuillehouder: Wethouder Van Gestel (Aandeelhouder)	Doelstelling: NV Monumenten Beheer Brabant houdt zich bezig met het verwerven, restaureren, herbestemmen en beheren van monumenten zodat het cultureel erfgoed in Brabant niet verloren gaat. Voor alle aangekochte monumenten wordt een rendabele herbestemming gezocht die past bij het monument en de omgeving en die bijdraagt aan het behoud en versterking van de kwaliteit en belevingswaarde van het historische stads- of dorpsbeeld. De gemeente Roosendaal heeft de voormalige kerk St. Jan op de Markt ingebracht bij Monumentenbeheer.	Aandeelhouders: > Provincie Noord-Brabant > Gemeente Roosendaal > Gemeente Meierijstad > Gemeente Tilburg > CZ Groep
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 589.059 > Per 31-12-2021: € 772.636 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 8.626.568 > Per 31-12-2021: € 8.603.313 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2022: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: Exploitatieresultaat is afhankelijk van grote huurders.				
2. NV REWIN West-Brabant				
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Vermeulen	Doelstelling: Het versterken van de sociaal-economische structuur en het bevorderen van de werkgelegenheid in West-Brabant.	Aandeelhouders: De 16 deelnemende gemeenten aan de GR RWB vormen de aandeelhouders van NV Rewin. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 9% in NV Rewin.
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 1.430.771 > Per 31-12-2021: € 1.548.133 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.		Verwachte omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 1.157.976 > Per 31-12-2021: € 1.178.230 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: € 0	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: 2023: € 264.873 2024: € 269.956 2025: € 275.887 2026: € 281.961
Grootste risico's in 2023: Voor de grootste projectrisico's heeft NV Rewin een voorziening opgebouwd.				
3. Roosendaal Borchwerf II BV				
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Financiering van Borchwerf II. Deze BV is een stille vennoot in Borchwerf II CV.	Aandeelhouder: Gemeente Roosendaal (100% van de aandelen)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 2.274.222 > Per 31-12-2021: € 2.916.928 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 10 > Per 31-12-2021: € 1.082 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: Zie Borchwerf II CV.				

4. Borchwerf II BV				
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Vermeulen	Doelstelling: De exploitatie van Borchwerf II: in deze BV vindt de daadwerkelijke realisatie van het bedrijventerrein plaats. Beherend vennoot van Borchwerf II CV.	Aandeelhouders: > Gemeente Roosendaal (25%) > Gemeente Halderberge (25%) > Heijmans Infrastructuur Ontwikkeling BV (50%)
Verwachte omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 859.255 > Per 31-12-2021: € 119.017 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 226.957 > Per 31-12-2019: € 1.284.554 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de -jaarrekening 2021.	Verwacht resultaat 2023: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: Zie Borchwerf II CV.				

5. Borchwerf II CV				
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Sturend en controlerend orgaan op de exploitatiemaatschappij (zijnde Borchwerf II BV). Financier van Borchwerf II BV.	Aandeelhouders: > Roosendaal Borchwerf II BV (24%) > Halderberge Borchwerf II BV (24%) > Heijmans Infrastructuur BV (48%) > Borchwerf II BV (4%)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 7.383.250 > Per 31-12-2021: € 5.784.246 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 3.127.747 > Per 31-12-2021: € 346.214 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: De risico's zijn relatief gering. Er zijn nog enkele percelen die verkocht moeten worden. Borchwerf II CV heeft haar schulden aan de gemeenten terugbetaald. Het saldo van de grondexploitatie komt per 15-08-2021 uit op € 25,8 miljoen. De verwachting is dat de samenwerking en de grex uiterlijk in 2022 afgesloten kunnen worden.				

6. Duurzaam Energiebedrijf Roosendaal BV				
Programma: 4. Wonen & Verblijven		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: De aanleg en exploitatie van het warmtenet in Stadsoevers.	Aandeelhouders: Gemeente Roosendaal (100%)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 1.675.181 > Per 31-12-2021: € 1.675.181 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 1.334.779 > Per 31-12-2021: € 1.334.779 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: 0	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: De gemeente Roosendaal heeft een gemeentegarantie verstrekt van € 750.000 ten behoeve van een lening van DER BV bij de BNG. Om het risico voor de gemeente te beperken moet DER BV jaarlijks een risicopremie betalen voor de garantstelling van 2% van de uitstaande lening. Daarnaast is de exploitatie in de toekomst sterk afhankelijk van het bouwtempo in Stadsoevers.				

7. Parkeer Beheer Roosendaal BV				
Programma: 4. Wonen & Verblijven		Portefeuillehouder: Wethouder Vermeulen	Doelstelling: De uitvoering van het parkeerbeleid en de exploitatie van parkeergarages en vrachtwagenparking.	Aandeelhouder: Gemeente Roosendaal (100%)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 446.539 > Per 31-12-2021: € 446.539 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 14,8 miljoen > Per 31-12-2021: € 14,8 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: Nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: € 1.721.000
Grootste risico's in 2023: Het belangrijkste financiële risico bestaat uit de doorwerking van de inflatie op de kosten als deze niet kan worden gecompenseerd door een tariefsverhoging en de mogelijke effecten van corona				

8. NV SAVER				
Programma: 4. Wonen & Verblijven		Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad	Doelstelling: Het inzamelen, bewerken en verwerken van afval en het reinigen van de openbare ruimte.	Aandeelhouders: > Gemeente Roosendaal 2.400 gewone en 2.400 cum. pref. aandelen > Gemeente Bergen op Zoom 2.040 gewone en 2.040 cum. pref. aandelen > Gemeente Halderberge 900 gewone en 900 cum. pref. aandelen > Gemeente Woensdrecht 660 gewone en 660 cum. pref. aandelen > Gemeente Rucphen 1.200 gewone aandelen > Gemeente Zundert 1.150 gewone aandelen
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021 € 25,8 miljoen > Per 31-12-2021: € 25,6 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 11,8 miljoen > Per 31-12-2021: € 12,4 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: € 7.500.000
Grootste risico's in 2023: De belangrijkste risico's voor Saver hebben betrekking op de krapte op de arbeidsmarkt, levertijden materieel en prijsontwikkelingen inkoop.				

9. NV Brabant Water				
Programma: 6. Betalen & Financieringen		Portefeuillehouder: Wethouder Koenraad	Doelstelling: Drinkwatervoorziening in Noord-Brabant.	Aandeelhouders: > Provincie Noord-Brabant (31,6%) > 60 gemeenten (68,4%), waaronder Roosendaal (4,06%)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 674 miljoen > Per 31-12-2021: € 685 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 523 miljoen > Per 31-12-2021: € 534 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: n.v.t.
Grootste risico's in 2023: Brabant Water heeft een aantal strategische risico's (bijv. verontreiniging van de drinkwaterbron), operationele risico's (bijv. betrouwbaarheid van de waterleidingen), financiële verslaggevingsrisico's en compliance risico's benoemd. Voor alle risico's zijn beheersmaatregelen getroffen. Het weerstandsvermogen van Brabant NV is ruim voldoende.				

10. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)				
Programma: 6. Betalen & Financieringen		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: BNG Bank is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. Het doel daarbij is om duurzaam bij te dragen aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	Aandeelhouders: > Staat der Nederlanden (50%) > Provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap (50%), waaronder de gemeente Roosendaal (1%)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 5.097 miljoen > Per 31-12-2021: € 5.063 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 155.262 miljoen > Per 31-12-2021: € 143.995 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend.	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: n.v.t.
Grootste risico's in 2023: De bank beschikt over een uitgebreid risicomodel, waarmee alle risico's goed in beeld zijn en binnen de (wettelijke) normen blijven. Ook de beheersmaatregelen zijn op orde.				

11. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV				
Programma: 6. Betalen & Financieringen		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in NV Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V., tevens voor 50% eigenaar van EPZ, heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50%-belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV. In 2011 is, na een bemiddelingstraject, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. Het voornemen is om in 2022 te liquideren.	Aandeelhouders: Alle gemeenten en provincies die hun aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent hebben verkocht aan energiebedrijf RWE. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV.
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 1.569.395 > Per 31-12-2021: € 1.535.187 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 19.533 > Per 31-12-2021: € 6.925 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 1.535.187).				
12. CSV Amsterdam BV				
Programma: 6. Betalen & Financieringen		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer.	Aandeelhouders: Alle gemeenten en provincies die hun aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent hebben verkocht aan energiebedrijf RWE. De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in CSV Amsterdam BV.
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 392.593 > Per 31-12-2021: € 312.379 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 27.162 > Per 31-12-2021: € 22.664 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: nihil	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: Het risico en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 20.000).				
13. Enexis Holding NV (vh Essent NV)				
Programma: 6. Betalen & Financieringen		Portefeuillehouder: Wethouder Van der Star	Doelstelling: Enexis is verantwoordelijk voor het transport en de distributie van energie en het in stand houden van de netwerken daarvoor.	Aandeelhouders: De gemeente Roosendaal heeft een belang van 0,0157% in Enexis Holding NV.
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 4.116 miljoen > Per 31-12-2021: € 4.241 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2021: € 4.635 miljoen > Per 31-12-2021: € 5.154 miljoen Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2021.	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: Omdat de gemeente Roosendaal maar een klein belang heeft in Enexis, zijn de financiële risico's zeer gering.				

14. Binnenstad Roosendaal BV				
Programma: 3. Werk & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Vermeulen (commissaris) Wethouder Van der Star (aandeelhouder)	Doelstelling: Het gezamenlijk ontplooiën van activiteiten, waarbij technologie in brede zin wordt ingezet om de (binnen) stad Roosendaal te versterken en aantrekkelijker te maken voor consumenten, bewoners, ondernemers en commercieel vastgoed eigenaren.	Aandeelhouders: Gemeente Roosendaal
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2021: € 74.706 > Per 31-12-2021: € 27.898 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 188.139 > Per 31-12-2020: € 360.874 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de voorlopige jaarrekening 2021	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: N.v.t.
Grootste risico's in 2023: N.v.t.				

3. Stichtingen en verenigingen

1. Stichting Beheer Borchwerf II				
Programma: 3. Werken & Ondernemen		Portefeuillehouder: Wethouder Van Gestel	Doelstelling: Beheer Borchwerf II.	Deelnemers: > Gemeente Roosendaal (25%) > Gemeente Halderberge (25%) > Ondernemers Borchwerf II (50%)
Omvang Eigen Vermogen: > Per 01-01-2020: € 680.329 > Per 31-12-2020: € 742.265 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.		Omvang Vreemd Vermogen: > Per 01-01-2020: € 316.831 > Per 31-12-2020: € 376.511 Bovenstaande bedragen betreffen de stand van de jaarrekening 2020.	Verwachte financieel resultaat 2023: Niet bekend	Bijdrage gemeente Roosendaal 2023: Geen gegevens beschikbaar
Grootste risico's in 2023: N.v.t.				

Paragraaf 6. Grondbeleid

Visie en beleid

Grondbeleid is gericht op het reguleren van de grondmarkt, op de handel, exploitatie en ontwikkeling van percelen of grondkavels door gemeenten, projectontwikkelaars, bedrijven en/of particulieren. De vorm van grondbeleid is in de tijd aan verandering onderhevig. De nota Grondbeleid 'Investeren in ruimte' dateert uit 2012. De nieuwe nota Grondbeleid was eerst gepland voor 2021, maar is nu gekoppeld aan de besluitvorming rondom omgevingsvisie en omgevingsplan. In 2022 heeft de nota verder vorm gekregen en naar verwachting zal de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2023 in werking treden.

Actief grondbeleid

Bedrijventerreinen

De grootste ontwikkellocatie is het bedrijventerrein Majoppeveld. De gemeente heeft ongeveer 26,5 hectare verworven die nog moeten worden afgezet. Hier is ingezet op een actieve aanpak; de grondportefeuille van de gemeente is daardoor groot en maakt met een omvang van circa € 20 miljoen een substantieel deel uit van het vermogen. Logistieke functies zijn nog steeds erg in trek, maar gelet op de schaarste aan vrije kavels ligt de aandacht bij andersoortige invulling. Momenteel is circa 21,8 ha verkocht en lopen nog diverse opties voor in totaal 17,1 ha. Als alle belangstellenden hun plannen verwezenlijken is er nog slecht 4,7 ha te verkopen in het gebied.

De Hoogt

Het eerste deel van het bestemmingsplan Bulkstraat Wouw is inmiddels gerealiseerd. De woningen op de Hoogt zijn opgeleverd en er is een herziening van het bestemmingsplan voor de woon-werk kavels aan de zuidkant van de Hoogt in werking gezet. Er bestaat nog onduidelijkheid over de bestemming, of alleen wonen of dat wonen en werken ook mogelijk moet zijn; dit zal worden meegenomen in de wijziging. Deze woon-werk kavels zijn inmiddels onder optie verkocht. In dit gebied is ook de nieuwe brandweer-garage in Wouw gepland. Het uit te werken gebied zal in relatie met de Woonagenda en woningbouwplanning beschikbaar komen voor woningbouw. Er is veel belangstelling voor de grond vanuit de hoek van het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO).

Gebrande Hoef en De Bamere

De locaties Gebrande Hoef in Moerstraten en De Bamere in Heerle zijn voor het huidige deel afgerond. De werkzaamheden rondom woonrijp maken worden tot een einde gebracht. In 2010 is besloten om Gebrande Hoef III gelet op de toenmalige crisis niet in ontwikkeling te nemen. Dit deel maakte oorspronkelijk wel deel uit van het beeldkwaliteitsplan en de eerste contouren van het bestemmingsplan. Omdat alle kavels nu verkocht zijn, is er ruimte om de komende tien jaar nog grond uit te geven. De mogelijkheden hiertoe in dit gebied krijgen in de Woonagenda een plaats. Bij de vorige begroting is dit gebied al in de grondexploitatie en begroting opgenomen. Naar verwachting zal de grond in 2023 in verkoop gaan. Hier ligt rond 6.000 m² uitgeefbare grond. Ook hier worden de mogelijkheden van een CPO constructie in het verkoopproces betrokken.

Faciliterend grondbeleid

Een voorbeeld van 'faciliterend grondbeleid, tenzij publieke doelen een actieve rol rechtvaardigen' is de herontwikkelingslocatie Stadsoevers. Ook hier heeft de gemeente de ontwikkeling overgenomen van projectontwikkelaars. De locatie kent verschillende eigenaren. De gesprekken om tot verwerving te komen, zijn met een externe adviseur in 2022 voortvarend opgepakt. De ontwikkeling van Stadsoevers kwam in 2017 op gang met de ontwikkeling van de Wipwei. Met name de kredietvoting van de investering in de fysieke omgeving van circa € 10 miljoen - waarbij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt verbeterd - draagt hiertoe bij. In 2020 is de tender voor de Beekblokken ingevuld met de bouw van 125 woningen. De grond is inmiddels afgenomen en de woningen zijn in 2021 in de verkoop gegaan en in het tweede halfjaar van 2022 wordt gestart met de bouw. Het tweede deel is inmiddels in de verkoop gegaan. Ook is het pand Kadeplein 4 - nu bekend als Kademeester - herontwikkeld en zijn er appartementen en enkele grondgebonden woningen gerealiseerd. De planning van infrastructurele werkzaamheden en uitgifte van de volgende blokken krijgt in 2023 en 2024 verder gestalte. Inmiddels is overeenstemming over de realisatie van 95 woningen door een eigenaar zelf in het gebied. Deze woningen zijn inmiddels in de verkoop. Tevens bestaat interesse vanuit Alwel voor Stadsoevers om woningen te bouwen. De sanering van de gronden heeft voor het grootste deel plaatsgevonden. De reconstructie van de kademuren en die van de Oostelijke en Westelijke Havendijk is in 2021 gerealiseerd, waardoor het gebied ook een stuk aantrekkelijker is voor de toekomstige inwoners van het gebied. De fiets-voetgangersbrug zorgt voor een extra verbinding tussen Vlietpark en Stadsoevers. In de tweede helft van 2022 gaat het bestemmingsplan Vlietpark in procedure. In 2021 is de Urban Sportsground voor het publiek opengesteld en zijn de Tiny Houses in gebruik genomen. Veel Roosendalers maken gebruik van het nu al gerealiseerde gebied. De woningen aan de Industriestraat zijn gesloopt, waardoor een einde is gekomen aan de tijdelijke bewoning. Momenteel zijn we in gesprek met de woningcorporatie over een substantiële afname van woningen in het Vlietpark. Omdat we medio 2022 werken aan het definitieve bestemmingsplan Vlietpark zullen deze woningen hiervan onderdeel zijn.

De voorbeelden illustreren dat in de keuze voor een strategie in grondbeleid de vorm niet bepalend is, maar het maatschappelijk doel voorop staat.

Woonbeleid en Woonagenda

In de Woonagenda zijn drie speerpunten benoemd, die vervolgens zijn vertaald in de woningbouwprogrammering en in de prestatieafspraken van het woonconvenant (woningcorporaties), namelijk differentiatie, doorstroming en verduurzaming van het woonaanbod. Met name een dubbele vergrijzing, de toename van kleine 1-2 persoonshuishoudens, de leefbaarheid en veiligheid in buurten en buurten en de duurzaamheidsopgaven zijn de onderwerpen die bij nieuwbouwprojecten en aanpassing van bestaande woonvoorraad een belangrijke rol spelen. Niet alleen op nationaal en provinciaal niveau wordt nadrukkelijk ingespeeld op dit soort ontwikkelingen, ook op regionaal niveau wordt specifiek aan deze ontwikkelingen aandacht gegeven. Zo worden in de subregio West-Brabant-West jaarlijks de gemeentelijke woningbouwprogramma's kwantitatief met elkaar afgestemd. Daarnaast worden

op actuele thema's afspraken gemaakt over de kwalitatieve vertaling van deze woningbouwprogramma's.

Programmabegroting 2023

De cijfers voor deze begroting zijn gebaseerd op de herijking van de grondexploitaties ten behoeve van de Jaarstukken 2021. Ten opzichte van de begroting 2021 zijn de winstverwachtingen op de bedrijven-terreinen naar boven bijgesteld, terwijl de verlieslatende grondexploitaties een gelijkblijvend resultaat laten zien en/of zijn verminderd. Het Vlietpark laat geen tekort meer zien. In 2022 zijn wederom taxaties uitgevoerd voor de gronden op de bedrijventerreinen die nog niet in optie zijn. Dit leidt per 1 juli 2022 tot belangrijk hogere grondprijzen variërend van € 110 - € 125 naar € 150 - € 160 per m². In de grondexploitatie Majoppeveld - zoals die is vastgesteld bij de jaarrekening - zijn nog de prijzen van maximaal € 110 per m² opgenomen. Wel is gerekend met het realiseren van de verleende opties in 2022. Met name in Stadsoevers en Vlietpark liggen mogelijkheden om tot verbeterde resultaten en meer te realiseren woningen te komen.

Actuele prognose van de verwachte resultaten en winstneming

Op basis van jaarlijks geactualiseerde begrotingscijfers wordt berekend welk toekomstig resultaat nog gerealiseerd kan worden. Voor de actualisatie wordt gebruik gemaakt van het meest realistische scenario. In de begroting 2023 en verder zijn de cijfers en resultaten verwerkt van de grondexploitaties die voor de jaarrekening 2021 zijn geactualiseerd. Het financiële plaatje van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties ziet er als volgt uit:

Project	Netto contante waarde	Eind-waarde	Netto contante waarde	Eind-waarde	Netto contante waarde	Eind-waarde	Verlies voor-ziening	prognose verlies-voor-ziening	Stand bestemmings-reserve	prognose winst-neming
	Begroting 2022	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2023	Jaar-rekening 2021	Jaar-rekening 2021	Jaar-rekening 2021	Eind 2022	Grondex-ploitatie	2022 t.m. 2031
Majoppeveld	5.131	6.255	5.042	6.146	5.042	6.146			2.709	6.146
Bedrijven-terreinen	5.131	6.255	5.042	6.146	5.042	6.146	0	0	2.709	6.146
Groot Mariadal	611	702	255	288	255	288				288
Stadsoevers	-2.423	-2.783	-2.401	-2.704	-2.401	-2.704	-2.401	-2.401	480	
't Zand	539	560	497	507	497	507			926	507
Gebrande Hoef	-92	-112	-122	-148	-122	-148	-149	-149		
De Bamere, Heerle	-163	-166	-173	-176	-173	-176	-173	-173		
Wonen	-1.528	-1.799	-1.944	-2.233	-1.944	-2.233	-2.723	-2.723	1.406	795
De Hoogt, Wouw	2	2	3	4	3	4				4
Vlietpark	-1.371	-1.673	2.401	2.704	2.401	2.704			1.364	2.704
Diverse	-1.369	-1.671	2.404	2.708	2.404	2.708	0	0	1.364	2.708
Totaal	2.234	2.785	5.502	6.621	5.502	6.621	-2.723	-2.723	5.479	9.649

De belangrijkste wijzigingen zijn ontstaan door:

1. Ten opzichte van de begroting 2022 zijn de resultaten voor de bedrijventerreinen licht naar beneden bijgesteld. Realisatie van verhoogde grondprijzen zal naar verwachting een verbeterd resultaat laten zien in volgende jaren.
2. In 2021 is de Bamere in Heerle nagenoeg afgerond en wordt deze grondexploitatie in 2022 afgesloten.
3. De verliezen van Vlietpark en Stadsoevers zijn ten opzichte van de begroting 2021 e.v. gewijzigd. Die van Stadsoevers zijn licht verlaagd en de verliesvoorziening voor het Vlietpark is in 2021 vrijgevallen als gevolg van de voorgenomen uitbreiding van het aantal te bouwen woningen, zoals nu in het ontwerp bestemmingsplan wordt opgenomen.
4. De resultaten van 't Zand worden in 2022 definitief, omdat het gebied dan is gerealiseerd.
5. Het resultaat van Groot Mariadal is verlaagd, omdat het aantal woningen als gevolg van inspraak op de bouwhoogte en bouwmassa naar beneden is bijgesteld ten behoeve van de vaststelling van het bestemmingsplan.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn gemeenten VPB-plichtig voor ondernemersactiviteiten. Daarvoor is de 'Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen' in werking getreden. De focus ligt op de grondexploitaties. Rekening houdend met de grote investeringen ter verwezenlijking van het plan Stadsoevers en het Vlietpark is er voor het geheel van alle grondexploitaties geen sprake van een onderneming voor de vennootschapsbelasting. Er is dan ook geen rekening gehouden met te betalen vennootschapsbelasting in de grondexploitaties. Dit is wederom herbevestigd na onderzoek voor het jaarverslag 2021. Ieder jaar wordt getoetst of er wel of geen vennootschaps-belasting verschuldigd is.

Voorlopige winstnemingen

De voorlopige winstneming is gebaseerd op eindwaarde en conform het gemeentelijk beleid en de regelgeving in het BBV is de voorlopig bepaalde winst opgenomen in de bestemmingsreserve Grondexploitatie. In 2022 zal de winst van de grondexploitatie van 't Zand voor rond € 0,9 miljoen vrijvallen. De overige voorlopige winstnemingen voor met name Vlietpark en de Hoogt vallen pas vrij bij afsluiting van deze grondexploitaties. Dit is voor de Hoogt zoals nu voorzien in 2024 en voor het Vlietpark in 2030. De grondexploitatie van de bedrijventerreinen op Majoppeveld loopt tot 2031 of zoveel te eerder als alle gronden zijn verkocht. De overige grondexploitaties zijn verlieslatend.

Paragraaf 7. Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering betreft de manier waarop we onze mensen, middelen en processen inzetten om het mogelijk te maken onze maatschappelijke doelen te realiseren. Vanuit onze ambitie Bedrijfsvoering zijn we continu op zoek naar verbetermogelijkheden om zo optimaal mogelijk in te spelen op de ontwikkelingen in de wereld om ons heen, zoals onze organisatieontwikkeling, het nieuwe HUIS van Roosendaal en onze dienstverlening. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de inzet op integrale samenwerking.

Kernwaarden

Onze kernwaarden resultaatgericht, samen en de ander centraal blijven in 2023 ongewijzigd. We houden aandacht voor deze kernwaarden door bijvoorbeeld te investeren in leren en ontwikkelen. Door onze manier van werken te toetsen aan deze kernwaarden sluiten we optimaal aan bij de behoefte van het bestuur en onze inwoners.

Aantrekkelijk werkgeverschap en arbeidsmarktcommunicatie

We stimuleren en faciliteren onze medewerkers om hun talenten te ontplooien. Zo bieden we hen de ruimte om zichzelf te ontwikkelen met behulp van opleiding, training en coaching. Daarnaast hebben we aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Ook bieden we een aantrekkelijke werkomgeving in het nieuwe HUIS van Roosendaal. Naast het investeren in onze huidige medewerkers zetten we ook in op de werving en selectie van nieuwe medewerkers. We investeren in het nog beter positioneren van onze organisatie op de arbeidsmarkt, zodat we kansrijker zijn de juiste mensen aan ons te binden.

Cao Gemeenten / Duurzame inzetbaarheid

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Cao Gemeenten ingegaan. Hierin zijn nieuwe artikelen opgenomen over thuiswerkvergoeding, verlofsparen en ouderschapsverlof. Voor 2023 is overeengekomen verlofharmonisatie toe te passen en naar verwachting volgen verdere afspraken over onder andere duurzame inzetbaarheid en een duurzame mobiliteitsregeling. Hier spelen we onder meer op in via ons lokale beleid voor duurzame inzetbaarheid, dat deels intern en deels regionaal wordt opgepakt.

Privacy en informatiebeveiliging

Privacy en informatiebeveiliging zijn van groot belang, omdat inwoners en partners erop moeten kunnen vertrouwen dat we zorgvuldig omgaan met hun gegevens. We hebben de wettelijke en maatschappelijke plicht om uiterst zorgvuldig om te gaan met privacygevoelige gegevens van onze inwoners en deze goed te beveiligen. Daarom is in 2023 ook aandacht voor privacy en informatiebeveiliging in de processen en procedures. Door trainingen, workshops en e-learning blijven we investeren in het verhogen van het bewustzijnsniveau van onze medewerkers. We voldoen aan wet- en regelgeving en geldende normenkaders zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Rechtmatigheid

Met ingang van het boekjaar 2023 legt het college via de jaarrekening verantwoording af over rechtmatigheid. Tot op heden was dit de accountant die - naast de getrouwheid - ook over de rechtmatigheid een controleverklaring afgaf. De gemeenteraad geeft de opdracht hiertoe niet meer aan de accountant, maar aan het college. Doel van deze verandering is het gesprek tussen de gemeenteraad en het college te stimuleren om de beheersing van de bedrijfsvoering te versterken. Een ontwikkeling waar we ons op voorbereid hebben door onder meer de formatie voor de interne beheersing op het vereiste niveau te brengen. De werkzaamheden in dat kader vormen de basis om de rechtmatigheidsverantwoording af te leggen. We zetten ons in om de rechtmatigheid binnen onze gemeente nog verder te versterken en daarmee een positieve rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven. Over deze ontwikkeling zijn we in gesprek met de leden van de Auditcommissie en dit gesprek vervolgen we in 2023 over onder meer de volgende onderwerpen:

- > De opdracht van de gemeenteraad aan het college en de bij de uitvoering te hanteren controletoleranties bij fouten en onzekerheden in de controle, vastgelegd in een controleprotocol.
- > De benodigde wijzigingen in de controleverordening.
- > De informatie over de ontwikkeling van rechtmatigheid in de planning & control cyclus en de rol van de paragraaf Bedrijfsvoering hierin.

Paragraaf 8. Subsidieverstrekingen

In 2023 subsidiëren we activiteiten die een aantoonbare bijdrage leveren aan het realiseren van gewenste gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. We verstrekken subsidies op basis van de Algemene subsidieverordening (ASV) Roosendaal.

De gemeente kan ervoor kiezen het beleid zelf uit te voeren, samen te werken in de regio, activiteiten te subsidiëren of de uitvoering in te kopen. Het is belangrijk een bewuste afweging te maken tussen de verschillende mogelijkheden.

Subsidiebeleid en subsidieregelingen 2023

In 2019 is het nieuwe subsidiebeleid open en transparant subsidiëren vastgesteld. Ook in 2023 geven we uitvoering aan de algemene subsidieverordening en aan het nieuwe subsidiebeleid open en transparant subsidiëren met vernieuwde subsidieregels. Dat betekent dat regelingen voor meerjaren zijn uitgezet, waarvan een aantal met een open tenderregeling. Deze subsidies worden beoordeeld door een vooraf ingestelde onafhankelijke adviescommissie.

In het nieuwe subsidiebeleid zijn enkele uitzonderingen waar de subsidie is weggezet voor één bepaalde organisatie. Met het opstellen van de nieuwe subsidieregels voor 2023 zijn deze uitgebreid. In totaal worden vanaf 2023 de volgende organisaties één op één gesubsidieerd:

Activiteit	Organisatie	Periode	Subsidieplafond (excl. indexering) per jaar
Bibliotheekwerk	Bibliotheek West-Brabant	2020 t/m 2023	€ 1.403.674
Erfgoedcentrum	St. Erfgoedcentrum Tongerlohuys	2020 t/m 2023	€ 284.824 (excl. €100.000 huisvestingslasten)
Podiumkunsten	St. Schouwburg De Kring	2020 t/m 2023	€ 998.382 (excl. € 515.000 kapitaallasten)
Cultuurfonds en Cultuuractiviteiten	St. Cultuur Verbindt Roosendaal	2020 t/m 2023	€ 445.000
Methodisch groepswerk jongeren (Don Bosco)	St. Conaction	2020 t/m 2023	€ 300.000
VVV-werk	St. VVV Roosendaal	2020 t/m 2023	€ 82.590
Openluchttheater	St. schouwburg de Kring (Openluchttheater Vrouwenhof) en openluchttheater Nispen	2020 t/m 2023	€ 30.500
Belangenbehartiging:			
- Advies en ondersteuning senioren	- KBO	2022 t/m 2025	€ 5.000
- Personen lichamelijke handicap	- ROGEP	2022 t/m 2025	€ 4.500
- Seksuele diversiteit LHBTI + personen	- COC	2022 t/m 2025	€ 2.500
Anti-discriminatie voorziening	St. RADAR	2022 t/m 2025	€ 30.000
Slachtofferhulp	St. Slachtofferhulp	2022 t/m 2025	€ 20.020
Speeltuin	St. Speeltuin kade	2022 t/m 2025	€ 10.000
Jongerenraad	Jongerenraad	2022 t/m 2025	€ 2.500
Citymarketing	Stichting Citymarketingbureau Roosendaal	2023 t/m 2024	€ 620.000

Daarnaast is een aantal subsidies, al dan niet tijdelijk, weggezet als begrotingssubsidie. Hiervoor is geen subsidieregeling opgesteld, maar deze subsidies zijn verstrekt voor de bedragen die in de begroting zijn opgenomen.

Activiteit	Organisatie	Periode	Subsidieplafond (excl. indexering)
Cultuurhuis Bovendonk	St. Cultuurhuis Bovendonk	2020 t/m 2023	€ 98.480
Voorleesexpress	St. WijZijn Traverse	2021 t/m 2023	€ 43.909
Centrumontwikkeling Nispen	Stichting dorps huis Nisipa	2022 t/m 2025	€ 75.000

Subsidieaanvragen 2023

Het aanvragen van subsidies verloopt digitaal. Zo kunnen we makkelijker en sneller met betreffende organisaties communiceren. In het kader van de rechtmatigheid wordt het subsidieproces 2022 en de daarbij behorende termijnen gevolgd. Dat betekent dat uiterlijk 31 december 2022 voor alle vastgestelde subsidieregelingen 2023 bekend moet zijn wie subsidie krijgt. In 2023 wordt de voortgang van de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten gemonitord.

Monitoring voortgang gesubsidieerde activiteiten

Een groot aantal subsidies is voor meerdere jaren verleend. Voor deze subsidies wordt tussentijds de inhoudelijke en financiële voortgang gerapporteerd, beoordeeld en besproken. Daar waar nodig kan op basis van de tussenrapportage worden bijgesteld.

Motie Steekproef van inhoudelijke en financiële verantwoordingsplicht.

In 2019 is afgesproken om in 2020 een steekproef te nemen van een realistisch aantal subsidies tussen de € 0 en € 10.000. De subsidies worden beoordeeld op het gebied van inhoudelijke en financiële verantwoording. De uitkomsten ervan worden gedeeld met de gemeenteraad.

Door corona is deze steekproef bewust niet uitgevoerd in 2020 en 2021; afdoening hopen we daarom in 2022 nog voor te kunnen leggen.

Vorbereidingen subsidieregelingen 2024

In 2023 worden opnieuw regels opgesteld voor het verstrekken van subsidies voor 2024. Het is niet noodzakelijk om voor alle lopende subsidieregelingen een nieuwe regeling op te stellen. Een groot aantal subsidieregelingen loopt voor meerdere jaren (2020 t/m 2023). Voor deze regelingen wordt opnieuw bekeken of ze nog aansluiten bij de gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. Indien nodig wordt een nieuwe regeling opgesteld. Andere regelingen lopen bijvoorbeeld van 2022 t/m 2025 of 2023 t/m 2026. Hiervoor worden pas nieuwe subsidieregelingen opgesteld als de oude regeling verlopen is.

Bezoekadres

Stadserf 1

T 14 0165

info@roosendaal.nl

Postadres

Postbus 5000

4700 KA Roosendaal

roosendaal.nl